

Програма на Европската Унија за транзициска помош и институционален развој - ТАИБ 2010

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ЗАКОНОДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

ТЕХНИЧКИ ИЗВЕШТАЈ БР. 1 План за вклучување на засегнатите страни

Финална верзија, датум 06.07.2015

EuropeAid/134079/D/SER/MK

Овој проект е финансиран од
Европска унија

Проектот е имплементиран од Рамболл
и неговите конзорциум партнери

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Датум	03 јули 2015
Подготвено од	Иан Маклеан, Фана Христовска
Проверено од	Џули Беауфилс, Патрик Малонеи
Одобрено од	Патрик Малонеи
Опис	План за вклучување на засегнатите страни

Реф: EuropeAid/134079/D/SER/MK

Содржината на овој извештај е единствена одговорност на Ramboll Данска А/С и партнерите на конзорциумот и на никаков начин не ги рефлектира гледиштата на Европската Унија.

Ramboll
Hannemanns Allé 53
DK-2300 Copenhagen S
Denmark
T +45 5161 1000
F +45 5161 1001
www.ramboll.com

СОДРЖИНА

СЕКЦИЈА А- АНАЛИЗА НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ	9
1. ВОВЕД	1
1.1 Позадина	1
1.2 Општа цел	1
1.3 Цел	2
1.4 Методологија за анализа на засегнатите страни	2
2. ОБЈАСНУВАЊЕ НА АНАЛИЗАТА НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ И НИВНАТА ВКЛУЧЕНОСТ	3
2.1 Што е анализа на засегнатите страни и нивната вклученост?	3
2.2 Предности од вклучување на засегнатите страни	4
2.3 Барања на Меѓународното право	4
2.4 Вклучување на засегнатите страни во спроведувањето на законодавството за животна средина	4
3. ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ	6
3.1 Листа на идентификувани засегнати страни	6
3.2 Интеракција и комуникација помеѓу засегнатите страни	7
3.2.1 Интеракција на централно ниво	7
3.2.2 Интеракција на локално ниво	11
3.3 Опис на секоја засегната страна и обврските во врска со законодавството за животна средина на локално ниво	13
3.3.1 Категорија 1 - Засегнатите страни директно вклучени во управувањето со животна средина на локално ниво	13
3.3.2 Категорија 2 – Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управувањето со животната средина на локално ниво	20
3.3.3 Категорија 3 – Засегнатите страни со приватни интереси Приватен сектор	26
3.3.4 Категорија 4 – Општа јавност	27
3.4 Консултативни платформи на засегнатите страни во Македонија	28
4. АНАЛИЗА НА ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ, СВЕСНОСТ И РЕЛЕВАНТНОСТ	30
4.1 Цел и методологија	30
4.2 Критериум 1: Свесност за законодавството за животната средина релевантно за локално ниво	31
4.2.1 Квантитативна оценка на секоја засегната страна	31
4.2.2 Квалитативна оценка на секоја категорија на засегнати страни	31
4.3 Критериум 2: Свеста на засегнатите страни од областа на животната средина на локално ниво и нивните улоги	36
4.3.1 Квантитативна оценка на секоја засегната страна	36
4.3.2 Квалитативна оценка на секоја категорија на засегнати страни	37
4.4 Критериум 3: Интерес за спроведување на законодавството за животна средина во земјата	42
4.4.1 Квантитативна проценка на секоја засегната страна	42
4.4.2 Квалитативна оценка на секоја категорија на засегнати страни	42
4.5 Критериум 4: Моќ да се влијае на засегнатите страни на локално ниво	48
4.5.1 Квантитативна оценка на секоја засегната страна	48
4.5.2 Квалитативна оценка на секоја категорија на засегнати страни	49
4.6 Критериум 5: Очекувања од проектот	53
4.6.1 Квантитативна оценка за секоја засегната страна	53
4.6.2 Квалитативна оценка за секоја категорија на засегнати страни	53
5. ПРИОРЕТИЗАЦИЈА НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ	56
5.1 Цел и методологија	56
5.2 Општа квантитативна оценка на секоја засегната страна	56
5.3 Приоритетна Група 1 – Клучни засегнати страни	59

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

5.4	Приоритетна Група 2 – Потребни засегнати страни	59
5.5	Приоритетна група 3 – Засегнатите страни со помалку директна улога	60
6.	ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	61
6.1	Заклучоци од Анализата на засегнатите страни	61
6.2	Препораки за планот на засегнатите страни	61
СЕКЦИЈА Б		63
ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ		63
1.	ВОВЕД	64
2.	ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ	65
2.1	Општа цел	65
2.2	Специфични цели	65
3.	ЦЕЛНИ ГРУПИ	66
3.1	Главна целна група - Клучни засегнати страни	66
3.2	Втората целна група – Потребни засегнати страни	66
3.3	Трета целна група - Засегнати страни со помалку директна улога	66
4.	МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ	67
4.1	Методи за вклучување на засегнатите страни	67
4.2	Форми за вклучување на засегнатите страни	68
5.	ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ	69
5.1	План за вклучување за клучните засегнати страни	70
5.2	План за вклучување за Потребните засегнати страни	75
5.3	План за вклучување на засегнатите страни со помалку директна улога	78
6.	СПРОВЕДУВАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ на ПВЗС	81
6.1	Преглед	81
6.2	Планирање и подготовка	81
6.3	Спроведување	81
6.4	Мониторинг и евалуација	83
ПРИЛОГ 1 – НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ АКТИ КОИ ГИ РЕФЛЕКТИРААТ БАРАЊАТА ЗА ВКЛУЧУВАЊЕТО НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ И УЧЕСТВОТО НА ЈАВНОСТА		84
ПРИЛОГ 2 – ОБВРСКИТЕ НА ЕЛС ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ		86
ПРИЛОГ 3 – ПРАШАЛНИЦИ ЗА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ		88
Прашалник бр. 1 Засегната страна – Општина		88
Прашалник бр. 2 Засегната страна – МЖСПП		91
Прашалник бр. 3 Засегната страна – МЛС		94
Прашалник бр. 4 Засегната страна – ЗЕЛС		96
Прашалник бр. 5 Засегната страна – Регионални центри		98
Прашалник бр. 6 Засегната страна – АДКОМ		100
Прашалник бр. 7 Засегната страна – ЈКП		101
ПРИЛОГ 4 – ЗАПИСНИК ОД СОСТАНОЦИТЕ И ПОПОЛНЕТИ ПРАШАЛНИЦИ		102
Име на состанокот: Втор состанок со општина Аеродром		102
Име на состанокот: Втор состанок со општина Македонски Брод		105
Име на состанокот: Втор состанок со Град Скопје		110
Име на состанокот: Втор состанок со Општина Охрид		115
Име на состанокот: Втор состанок со општина Дебрца		119
Име на состанокот: Втор состанок со Општина Јегуновце		122
Име на состанокот: Втор состанок со општина Гостивар		125
Име на состанокот: Втор состанок со ЗЕЛС		129
Име на состанокот: Прв состанок со АДКОМ		133
Име на состанокот: Прв состанок со Југозападниот Плански регион, Струга		136
Име на состанокот: Прв состанок со североисточниот плански регион		139
Име на состанокот: Прв состанок со Јавното претпријатие за комунална хигиена Скопје		142
Потполнет прашалник - Општина Тетово		145
Потполнет прашалник – Општина Ѓорче Петров		149

**ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА
ЛОКАЛНО НИВО**

**Потполнет прашалник – Центар за развој на полошкиот плански регион / ППР
Полог 152**

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

АДКОМ	Здружение на даватели на комунални услуги на РМ
АЖС	Администрација за животна средина
АХМУ	Администрација за хидрометеоролошки услуги
ВРМ	Влада на Република Македонија
ДИЖС	Државен инспекторат за животна средина
ДЗС	Дирекција за заштита и спасување
ЕК	Европска Комисија
ЕЛС	Единица на локална самоуправа (Општина)
ЕУ	Европска Унија
ЗЕЛС	Заедница на единиците за локална самоуправа
ЗБЖС	Закон за бучава во животната средина
ЗВ	Закон за води
ЗГМО	Закон за генетски модифицирани организми
ЗЖС	Закон за животна средина
ЗЗП	Закон за заштита на природата
ЗКАВ	Закон за квалитетот на амбиентен воздух
ЗЛС	Закон за локална самоуправа
ЗС	Записник од состаноци
ЗУП	Закон за управување со отпадот
ЗХ	Закон за хемикалии
ИЈЗ	Институт за јавно здравје
ИСКЗ	Интегрирано спречување и контрола на загадувањето
ЈКП	Јавни комунални претпријатија
ЛЕАП	Локален акционен план за животна средина
МЕ	Министерство за економија
МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МЗ	Министерство за здравство
МЗШВ	Министерство за земјоделство шумарство и водостопанство
МЛСП	Министерство за локална самоуправа
МОН	Министерство за образование и наука
МТВ	Министерство за транспорт и врски
НВО	Невладини организации
NUTS	Номенклатура на статистички територијални единици
ОНЕЛСУНР	Одделение за надзор над ЕЛС и управно-надзорни работи (на МЖСПП)
ПВЗС	План за вклучување на засегнатите страни
РЦУО	Регионални центри за управување со отпад
СОВЖС	Студија за оцена на влијание врз животната средина
СОЖС	Стратегиска оцена на животна средина
ТоР	Опис на проектна задача
ТП	Техничка помош
УК	Управен комитет
ХБИ	Хидро-биолошки институт Охрид
ЦУК	Центар за управување со кризи
ЦФЦД	Централно финансирање и склучување на договори
ЦРПР	Центар за развој на планските региони

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

РЕЗИМЕ НА ПРОЕКТОТ

Име на програмата	Инструмент на Европската унија за техничка помош и институционална надградба, Програма - ТАИБ 2010		
Име на проектот	Зајакнување на капацитетите за имплементација на законодавството за животна средина на локално ниво		
Референтен број:	EuropeAid/134079/D/SER/MK		
Број на договор	11-41299/1		
Траење на проектот	Јануари 2015 – Јули 2016		
Почеток на проектот (Датум на состанок за отпочнување на проектот)	20-ти јануари 2015 (22-ријануари 2015)		
Датум на затворање на проектот	20-ти Јули 2016		
Име:	Јадранка Иванова, Виш проектен соработник	Радица Коцева, Раководител на ЦФЦД	Патрик Малонеи, Проектен директор
Улога:	Корисник	Договорен орган	Изведувач
Адреса:	МЖСПП Бул. "Гоце Делчев" бр.18 (зграда на МРТВ 10-ти кат) 1000 Скопје, Република Македонија	ЦФЦД Министерство за финансии, Даме Груев бр.14, 1000 Скопје, Република Македонија	Ramboll Hannemanns Allé 53, 23000 Copenhagen, Denmark
Телефон:	+389 75 250 234		+45 5161 6646
Факс:	+ 389 2 3220 165	+389-2-3231-219	+45 4598 8510
E-mail:	j.ivanova@moepp.gov.mk; jadrankaivanova@hotmail.com	radica.koceva@finance.gov.mk	PCM@ramboll.dk
Контакт лице:	Јадранка Иванова	Радица Коцева	Патрик Малонеи
Општа цел	Општата цел на проектот е да се придонесе кон заштитата на животната средина, следењето и имплементацијата на националното законодавство за животната средина на централно и на локално ниво.		
Цел	Целта на овој проект е: • Да се зајакнат капацитетите на ЕЛС за имплементација на законодавството од областа на животната средина. • Да се подобри координацијата меѓу централната и локалната власт во спроведувањето на законодавството за животна средина.		
Очекувани резултати	РЕЗУЛТАТ 1 - Зајакнување на административните капацитети • Проценка на општинските административни капацитети за спроведување на законодавството за животна средина и проценка на нивните законски надлежности за животна средина. • Програма за Реформа и зајакнување на административните капацитети за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво придружено со		

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	<p>подготвена листа на правни документи кои го поддржуваат спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одобрена долгорочна и краткорочна програма за обука и обезбедување на обуки предвидени во согласност со краткорочната програма; • Зајакнување на административните капацитети за спроведување на законодавството за животна средина на централно и локално ниво; <p>РЕЗУЛТАТ 2 - Подготвени правни документи за животна средина кои придонесуваат за имплементација на законодавството за животната средина на локално ниво.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подготвени правни документи (прирачници, упатства, листи за проверка, процедури или други) и доколку е потребно правни акти за спроведување на избраното законодавство за животната средина под надлежност на ЕЛС, вклучувајќи Упатство за проценка на елаборати за заштита на животната средина на локално ниво, според член 24 од Законот за животна средина; • Подготвени упатства за подготовка на инфраструктурни проекти финансирани од ЕУ, • Подготвена Програма за подигање на јавната свест за животната средина на локално ниво; • Подготовка и изведба на надградба на дизајнираниот софтвер и развој на Програма за воспоставување на систем за собирање на податоци, известување и информации за избраните ЕЛС изготвен и спроведен. <p>РЕЗУЛТАТ 3 – Спроведување на усвоените правни документи за животна средина на локално ниво:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спроведување на избраните (приоритетните) мерки од Програмата за реформа и зајакнување на административните капацитети за спроведување на барањата за животната средина на локално ниво; • Обезбедени обуки за развој и имплементација на Локални акциони планови за животна средина за 40 лица, обезбедување на препораки за подобрување на процесите поврзани со Локалните акциони планови за животна средина (LEAP-и) и мониторинг на спроведувањето на Локалните акциони планови за животна средина (LEAP-и) во избраните ЕЛС. • Спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво главно се однесува на квалитетот на воздухот, водата и ИСКЗ секторот со фокус на прашањата кои треба да се земат предвид при издавање на дозволи за Б инсталации (следење на квалитетот на воздухот и бучавата, оценка на влијанието врз животната средина преку елаборат за заштита на животната средина), како и обезбедување на подобрени и спроводливи прирачници и листи за проверка.
Клучни активности	<ul style="list-style-type: none"> • Активност 1 – Подготовка и спроведување на план за учество на засегнатите страни/партнерите • Активност 2 - Проценка на законските барања за спроведување на активности за заштита на животната

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	<p>средина во ЕЛС и проценка на административните капацитети за развој и спроведување на Програмата за Реформа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Активност 3 – Спроведување на активности за зајакнување на административните капацитети на ЕЛС • Активност 4 - Јакнење на капацитетите за изработката и спроведувањето на Локалните акциони планови за животната средина. • Активност 5 - Изработка и спроведување на програма за обука • Активност 6 – Подигнување на јавната свест и процесите за управување со информации 								
Клучни партнери	<ul style="list-style-type: none"> • Министерство за животна средина и просторно планирање (единицата за Локална самоуправа, Одделението за ИПА, Секторот за Европски Интеграции); • Министерство за локална самоуправа; • Заедницата на единиците на локална самоуправа (ЗЕЛС); • Селектираните девет (9) пилот единици на локалната самоуправа; • Центрите на осумте (8) плански региони; • НВО чија работа е поврзана со активностите на проектот; • Б инсталациите во рамките на деветте (9) избрани единици на локалната самоуправа; • Јавните комунални претпријатија; • Јавноста во целина. 								
Целни Групи	<ul style="list-style-type: none"> • Министерство за животна средина и просторно планирање (единицата за Локална самоуправа, Одделението за ИПА, Секторот за Европски Интеграции); • Министерство за локална самоуправа; • Заедницата на единиците на локална самоуправа (ЗЕЛС); • Селектираните девет (9) пилот единици на локалната самоуправа; <table border="1"> <thead> <tr> <th>Плански регион</th><th>Град/ЕЛС</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Скопски регион </td><td> <ul style="list-style-type: none"> • Град Скопје • ЕЛС Ѓорче Петров • ЕЛС Аеродром </td></tr> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Полошки регион </td><td> <ul style="list-style-type: none"> • ЕЛС Тетово • ЕЛС Гостивар • ЕЛС Јегуновце </td></tr> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Северозападен регион </td><td> <ul style="list-style-type: none"> • ЕЛС Охрид • ЕЛС Македонски Брод • ЕЛС Дебрца </td></tr> </tbody> </table>	Плански регион	Град/ЕЛС	<ul style="list-style-type: none"> • Скопски регион 	<ul style="list-style-type: none"> • Град Скопје • ЕЛС Ѓорче Петров • ЕЛС Аеродром 	<ul style="list-style-type: none"> • Полошки регион 	<ul style="list-style-type: none"> • ЕЛС Тетово • ЕЛС Гостивар • ЕЛС Јегуновце 	<ul style="list-style-type: none"> • Северозападен регион 	<ul style="list-style-type: none"> • ЕЛС Охрид • ЕЛС Македонски Брод • ЕЛС Дебрца
Плански регион	Град/ЕЛС								
<ul style="list-style-type: none"> • Скопски регион 	<ul style="list-style-type: none"> • Град Скопје • ЕЛС Ѓорче Петров • ЕЛС Аеродром 								
<ul style="list-style-type: none"> • Полошки регион 	<ul style="list-style-type: none"> • ЕЛС Тетово • ЕЛС Гостивар • ЕЛС Јегуновце 								
<ul style="list-style-type: none"> • Северозападен регион 	<ul style="list-style-type: none"> • ЕЛС Охрид • ЕЛС Македонски Брод • ЕЛС Дебрца 								
Број на извештај	Технички Извештај бр. 1								
Автори на извештајот	Иан Маклеан и Фана Христовска								

СЕКЦИЈА А- АНАЛИЗА НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

1. ВОВЕД

Оваа Анализа на засегнатите страни е спроведена во рамките на проектот "Техничка помош за зајакнување на капацитетите за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво", EuropeAid/134079/D/SER/MK. Проектот е финансиран од Европската унија и програмата за институционална надградба - ТАИБ 2010. Главен корисник на проектот е Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП). Други корисници на проектот се Министерството за локална самоуправа, Заедница на единиците за локална самоуправа (ЗЕЛС) и деветте ЕЛС избрани да учествуваат во проектот: Град Скопје, Ѓорче Петров, Аеродром, Тетово, Гостивар, Јегуновце, Охрид, Македонски Брод и Дебрца.

1.1 Позадина

Во 2005 земјата-корисник доби кандидатски статус за членство во ЕУ. Секторот за животна средина претставува меѓусекторско прашање и игра значајна улога во процесот на пристапување. Усогласувањето на националното законодавство со барањата на ЕУ се во напредна фаза и е во согласност со Националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НПУПЕУ), надополнета во областа на животна средина со Националниот акционен план за животна средина.

Европското законодавство од областа на животна средина беше транспонирано посебно преку усвојувањето на Законот за животна средина, Законот за квалитет на амбиентниот воздух, Законот за управување со отпад, Законот за води, Законот за Бучава во животната средина и Законот за заштита на природата. Според овие закони, широк спектар на надлежности за спроведувањето на законодавството е пренесено на осумдесет и едната единица на локалната самоуправа во Македонија.

Планот за институционален развој на националниот и локалниот капацитет за управување со животната средина 2009 – 2014 за Поглавјето 27 – Животна средина, потполно ја зема предвид важноста на аспектот на пренесената одговорност и експлицитно наведува дека *"сите релевантни засегнати страни треба да учествуваат во процесот на Европската интеграција, што значи дека подготовката на целата документација и позициите кои ќе бидат претставени пред ЕУ се усвоени преку транспарентни процедури и во консултација на сите вклучени страни."*

Спроведувањето на проектот "Техничка помош за зајакнување на капацитетите за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво" е планиран да ја зајакне координацијата помеѓу централната и локалната власт и капацитетите на ЕЛС за спроведување на законодавството за животна средина. Оваа анализа на засегнатите страни е дел од напорите на проектот да придонесе за вклучување на засегнатите страни во процесот на спроведување на законодавството за животна средина во земјата, преку подготовка и спроведување во рамките на Планот за вклучување на засегнатите страни (ПВЗС). ПВЗС се смета за една од главните активности на проектот.

1.2 Општа цел

Општата цел на оваа анализа на засегнатите страни е спроведување на законодавството за животна средина, во делот на одговорностите превземени од страна на ЕЛС.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Оваа цел е потполно усогласена со целите на проектот *“да се зајакнат капацитетите на општините за спроведување на законодавството за животна средина и координација меѓу централната и локалната власт во спроведувањето на законодавството за животна средина”*

Спроведувањето на законодавството за животна средина е поделено на два дела. Првиот дел се состои од административни активности односно подготовка на планови како на пример, планови за управување со отпад и ЛЕАП-и, издавање на дозволи, како што се елаборати и Б-ИСКЗ дозволи. Вториот дел се состои од акции за спроведување на плановите и инспекција. Поголемиот дел од работата во вториот дел е преземена од инспекторите.

1.3 Цел

Целта на анализата на засегнатите страни е да се идентификуваат засегнатите страни кои се вклучени или засегнати од спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво, анализирање на нивната свест и нивната релевантност врз основа на оваа анализа, нивна организација во приоритетни групи, кои ќе служат како основа да се развие план за вклучување на засегнатите страни (претставен во Секцијата Б).

1.4 Методологија за анализа на засегнатите страни

За да се постигне целта, превземени се следниве четири чекори:

Чекор 1 – Идентификација на засегнатите страни вклучени во спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво. Оваа идентификација се направи преку:

- Истражување на литература – преглед на законодавството во однос на засегнатите страни и нивните доделени одговорности и преглед на релевантните национални планови и стратегии.
- Консултации со корисниците на проектот.

Чекор 2 – Собирање на информации од сите засегнати страни . За оваа цел, беше направено следново:

- Подготовка на прашалници за засегнатите страни во насока на идентификување на постоечките интеракции меѓу главните засегнати страни. Изготвените Прашалници се вклучени во Прилог 1.
- Состаноци со засегнатите страни за пополнување на прашалникот, собирање на информации за нивните ставови и свесноста во однос на управувањето со животната средина на локално ниво. Пополнетите прашалниците и другите белешки се наоѓаат во Прилог 2.

Чекор 3 – Анализа на свеста и значењето врз основа на собраните информации на засегнатите страни. Оваа Анализа се изврши на следниов начин:

- Идентификација на 5 клучни критериуми врз чија основа се оценува свеста и релевантноста.
- Секоја засегната страна е анализирана во согласност со овие критериуми, на два начина, квантитативен начин (со оценка од 1 до 5) и квалитативен начин (со анализи на очекувањата и можните проблематични аспекти).

Чекор 4 – Приоритизација на засегнатите страни. Врз основа на оцената од анализите на секоја засегната страна, истите се организирани во различни групи на приоритети, кои ќе служат како основа на Планот за вклучување на засегнатите страни.

2. ОБЈАСНУВАЊЕ НА АНАЛИЗАТА НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ И НИВНАТА ВКЛУЧЕНОСТ

Целта на ова поглавје е да се постави основата на анализата на засегнатите страни и да се презентира значењето на вклучувањето на истите. Некои основни дефиниции се дадени и главните придобивки се објаснети со цел подобро разбирање на вклученоста на засегнатите страни во областа на спроведување на законодавството за животна средина.

2.1 Што е анализа на засегнатите страни и нивната вклученост?

Засегнати страни

Постојат многу дефиниции за терминот засегнати страни од страна на академици и практичари. Една од дефинициите е: *“Засегната страна е било кое лице или организација, која може позитивно или негативно да влијае или да предизвика влијание на дејствијата на една компанија, на власта или организацијата”*

Засегнатите страни имаат различни положба во однос на организацијата и може да се категоризираат во три типа како што следи:

- Примарни засегнати страни: тие кои се во крајна линија засегнати, или позитивно или негативно од дејствијата во организацијата.
- Секундарни засегнати страни: тие се „посредници“, односно лица или организации кои се индиректно засегнати од активностите на организацијата.
- Клучни засегнати страни: (кои исто така може да припаѓаат на првите две групи) оние кои имаат значајно влијание врз или важност во рамките на една организација.

Анализа на засегнатите страни

Анализа на засегнатите страни е термин кој се однесува на самото анализирање на однесувањето/ставовите на засегнатите страни во однос на нешто, во овој случај кон спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво.

Вклучување на засегнатите страни

Вклучување на засегнатите страни, само по себе, претставува ангажирање на засегнатите страни во процесот на донесување одлуки и спроведување на политики, програми, проекти и други активности. Во овој случај, тоа е во насока на спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво. Вклучување на засегнатите страни е процес во кој:

- Се бараат ставовите на засегнатите страни во однос на соодветните политики, планови и проекти;
- Мобилизирање на знаењето и искуството на засегнатите страни и осигурување дека решенијата и активностите одговараат на специфичниот контекст;
- Обезбедување на можности за засегнатите страни за учество во планирањето/донесување на одлуки или во спроведувањето на активностите;
- Обезбедување на повратни информации.

Вклучувањето на засегнатите страни е процес на размена на информации во два правци кој секогаш вклучува процес на давање на информации и подигање на свеста. Клучна карактеристика на вклучувањето на засегнатите страни е заедничкиот став кон планот/проектот/акцијата со кои дизајнерите го прифаќаат влијанието на засегнатите страни и до одреден степен, ја делат контролата во однос на донесените одлуки.

Како заклучок, вклучувањето на засегнатите страни е континуиран процес. Засегнатите страни можат да бидат планирани за сегашно време, но како активностите се спроведуваат

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

ситуацијата се менува и понатамошното вклучување во активностите можеби треба да биде базирано на ажурирани податоци воспоставени на аналитичка основа.

2.2 Предности од вклучување на засегнатите страни

Вклучувањето на засегнатите страни обезбедува бенефиции на различни начини, се со една главна цел да се постигнат измени во ставот и однесувањето:

- Луѓето ќе научат зошто е неопходна промената и како тие би имале корист од тоа – на тој начин тие можат да ја рационализираат својата поддршка за политиките / активностите. Разбирањето на придобивките ја промовира поддршката и го намалува негативното опонирање;
- Навремената поддршка од страна на засегнатите страни може да заштеди многу напор и пари. Кога се спроведува нова политика многу е полесно да се зборува со луѓето уште од самиот почеток и постепено да се добива нивната поддршка, отколку да се инвестира во одбрана на финалните одлуки, непознати и туѓи за засегнатите страни, кои може да се чувствуваат потенцијално загрозени и подготвени да го бранат моменталниот статус на сите можни начини.
- Вклучувањето на засегнатите страни помага да се намали можноста за конфликт при спроведување на политиките/акциите во подоцнежната фаза;
- Во случај кога некој вид на конфликт е неизбежен, вклучувањето на засегнатите страни обезбедува идентификување на мерките за ублажување;
- Вклучувањето на засегнатите страни помага да се создаде чувство на сопственост при донесувањето на одлуки и решавањето на проблемите, со што се обезбедува одржливост; и
- Вклучувањето на засегнати страни помага да се донесуваат информирани одлуки и да се подобри управувањето.

2.3 Барања на Меѓународното право

Вклучувањето на засегнатите страни е важна хоризонтална политика која го подржува спроведувањето на сите политики на ЕУ, вклучувајќи ја и политиката за животна средина. Вклучувањето на засегнатите страни е обезбедено од страна на голем број на правни документи како на меѓународно така и на ниво на ЕУ:

- Архуската конвенција (ратификувана во Македонија со Законот за ратификација на конвенцијата за пристап до информации, јавно учество во процесите на донесување на одлуки и пристап до правда за прашања од животната средина, Службен весник на РМ бр. 40/99);
- Директивата 2003/4 ЕУ на Европскиот Парламент и на Советот од 28 Јануари 2003 за јавен пристап до информации за животната средина;
- Директивата 2003/35/ЕУ на Европскиот Парламент и на Советот од 26 Мај 2003 за обезбедување на учество на јавноста во однос на изготвување на одредени планови и програми од областа на животната средина; и
- Регулативата (ЕУ) бр. 1367/2006 на Европскиот Парламент и на Советот од Септември 2006 година за примена на одредбите на Архуската конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во одлучувањето и пристап до правда за прашања поврзани со животната средина на Јавните институции и тела.

2.4 Вклучување на засегнатите страни во спроведувањето на законодавството за животна средина

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Вклучувањето на засегнатите страни е клучен принцип на сите закони за животна средина. Основните директиви на ЕУ за квалитет на воздух, вода и отпад сите имаат потреба од вклучување на јавноста како заинтересирана страна.

Член 26 од Директивата за Почист воздух во Европа (2008/50/EC) бара од земјите-членки да обезбедат јавноста да е информирана за квалитетот на амбиентниот воздух.

Член 14 од Рамковната Директива за води (2000/60/EC) наведува дека земјите-членки треба да го поттикнуваат активното вклучување на сите засегнати страни во спроведувањето на Директивата.

Член 31 од Директивата за отпад (2008/98/EC) бара од земјите-членки да обезбедат релевантните засегнати страни како и јавноста да имаат можност да учествуваат во изработка на планови за управување со отпадот и да планираат програми за превенција на отпад.

Оваа вклученост на засегнатите страни и учеството на јавноста во спроведувањето на законодавството за животна средина е барање кое е заедничко низ законодавството.

3. ИДЕНТИФИКАЦИЈА И ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Целта на ова поглавје е да се презентира долгата листа на засегнати страни и да се опише улогата на овие чинители во управувањето со животната средина на локално ниво во Македонија, како и нивните интеракции.

3.1 Листа на идентификувани засегнати страни

Врз основа на извршеното истражување и консултации со корисниците на проектот утврдена е долга листа на засегнати страни во однос на законодавството на животната средина на локално ниво како што е прикажано подолу.

Категории	Засегнати страни
Категорија 1 – Засегнати страни директно инволвирани во владеењето на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> • Единици на локалната самоуправа (ЕЛС) • Министерство за животна средина (МЖСПП) • Државен инспекторат за животна средина (ДИЖС) • Заедница на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС) • Јавни комунални претпријатија (ЈКП) • Здружение на даватели на комунални услуги на РМ (АДКОМ) • Регионални центри за управување со отпад (РЦУО) • Институт за јавно здравје (ИЈЗ) (организиран во 10 регионални центри на целата територија на земјата кои се директно вклучени во спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво)
Категорија 2 – Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управувањето со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> • Министерство за транспорт и врски (МТВ) • Министерство за локална самоуправа (МЛС) • Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство (МЗШВ) • Министерство за економија (МЕ) • Министерство за здравство (МЗ) • Центар за управување со кризи (ЦУК) • Дирекција за заштита и спасување (ДЗС) • Хидро-биолошки институт Охрид (ХБИ) • Управа за Хидрометеролошки работи (УХМР)
Категорија 3 – Засегнатите страни со приватни интереси	<ul style="list-style-type: none"> • Локални индустрии • Стопанска комора на Македонија, Сојузот на стопански комори, Стопанска комора на северо-западна Македонија, Бизнес асоцијации • Невладини организации (НВО)
Категорија 4 – Општа јавност	<ul style="list-style-type: none"> • Општата јавност

Советите на Речните Сливови сеуште не се потполно оперативни и поради оваа причина не беа нумерички оценети во анализата, иако според анализата треба да се најдат во категорија 2 на засегнатите страни. ЕЛС се генерално нејасни во однос на нивната предвидени улога во рамките на Советите за речните сливови, иако една од ЕЛС ја истакна потребата за планирање на управувањето со поплави.

3.2 Интеракција и комуникација помеѓу засегнатите страни

3.2.1 Интеракција на централно ниво

Министерствата се подредени на Владата и голем број на други институции исто така во поголема мера поднесуваат извештај до Владата, отколку до Министерствата. Ваквите институции ги вклучуваат Државниот Инспекторат, Дирекцијата за Заштита и Спасување и Центарот за Управување со Кризи.

Додека МЖСПП ја има главната одговорност за Поглавјето бр. 27 „Животна средина“ во преговорите со ЕУ, седум други министерства имаат одговорност за развој и спроведување на одредени делови од законодавството за животна средина кое што го сочинуваат Европското законодавство за животна средина. Останатите министерства се:

- Министерство за економија
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
- Министерство за транспорт и врски
- Министерство за здравство
- Министерство за образование и наука
- Министерство за локална самоуправа

Одговорноста за спроведување на законодавството за животна средина првенствено паѓа на Државниот инспекторат за животна средина. Покрај инспекторатот, пет други институции имаат исто така надлежности во спроведувањето на делови од законодавството за животна средина кои спаѓаат во горенаведените министерства.

Дирекцијата за заштита и спасување и Центарот за управување со кризи имаат улога во итни планирања и управувања кои во секторот животна средина се во директна поврзаност со поплавите и индустриските несреќи.

Мониторинг на животната средина

Мониторингот на животната средина специфично се врши од страна на голем број на институции подредени на едно од овие седум министерства. Таквите подредени институции ги вклучуваат:

- Управата за Хидрометеоролошки работи (МЗШВ)
- Хидробиолошкиот институт (МОН)
- Институт за јавно здравје (МЗ)

Врската помеѓу засегнатите страни на централно ниво и нивните подредени институции е прикажана на Дијаграм 3.1 подолу.

Дијаграм 3.1 Одговорности на министерствата од областа на животната средина и нивните подредени институции

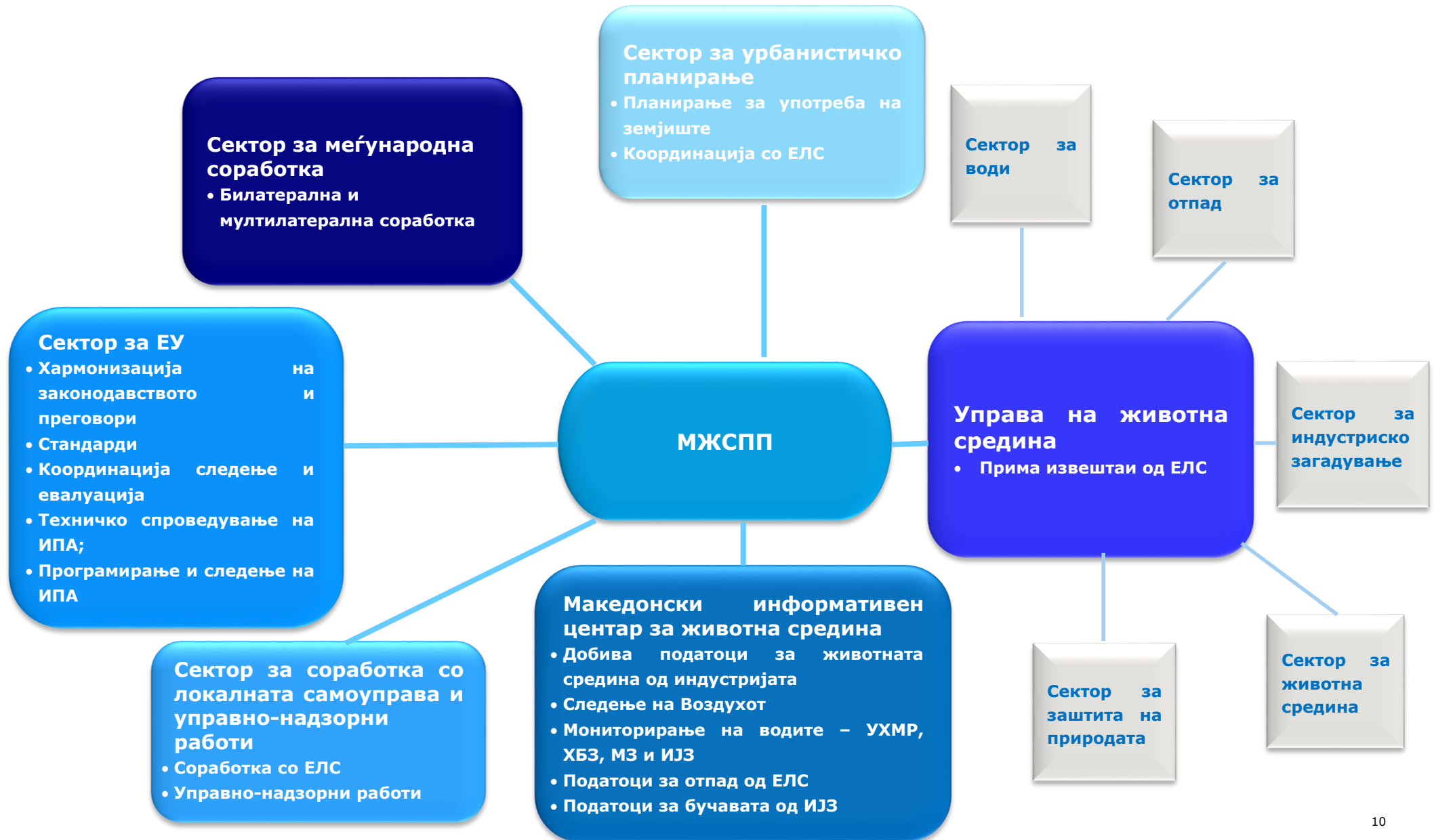

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Интеракција во самото Министерство за животна средина и просторно планирање

Главната засегната страна во управувањето со областа на животната средина во Македонија е Министерство за животна средина и просторно планирање (МЖСПП). МЖСПП е одговорно за развој на главното законодавство за животна средина во земјата и е целосно одговорно за ефикасно спроведување на ова законодавство. Улогата на МЖСПП се исполнува преку неколку сектори покривајќи различни области од законодавството за животна средина и има директна врска со ЕЛС. Секторите се прикажани на Дијаграм 3.2.

Дијаграм 3.2 Сектори во МЖСПП кои имаат директна врска со ЕЛС

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

3.2.2 Интеракција на локално ниво

Главната засегната страна на локално ниво е секоја ЕЛС засебно која има главна и директна одговорност за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво. ЕЛС комуницираат и со останатите засегнати страни на локално ниво: Регионални центри за управување со отпад, Јавните комунални претпријатија и нивната асоцијација АДКОМ, како и со локалните индустрии, локалните НВО и со пошироката јавност. Комуникацијата помеѓу овие две засегнати страни е прикажана на Дијаграм 3.3.

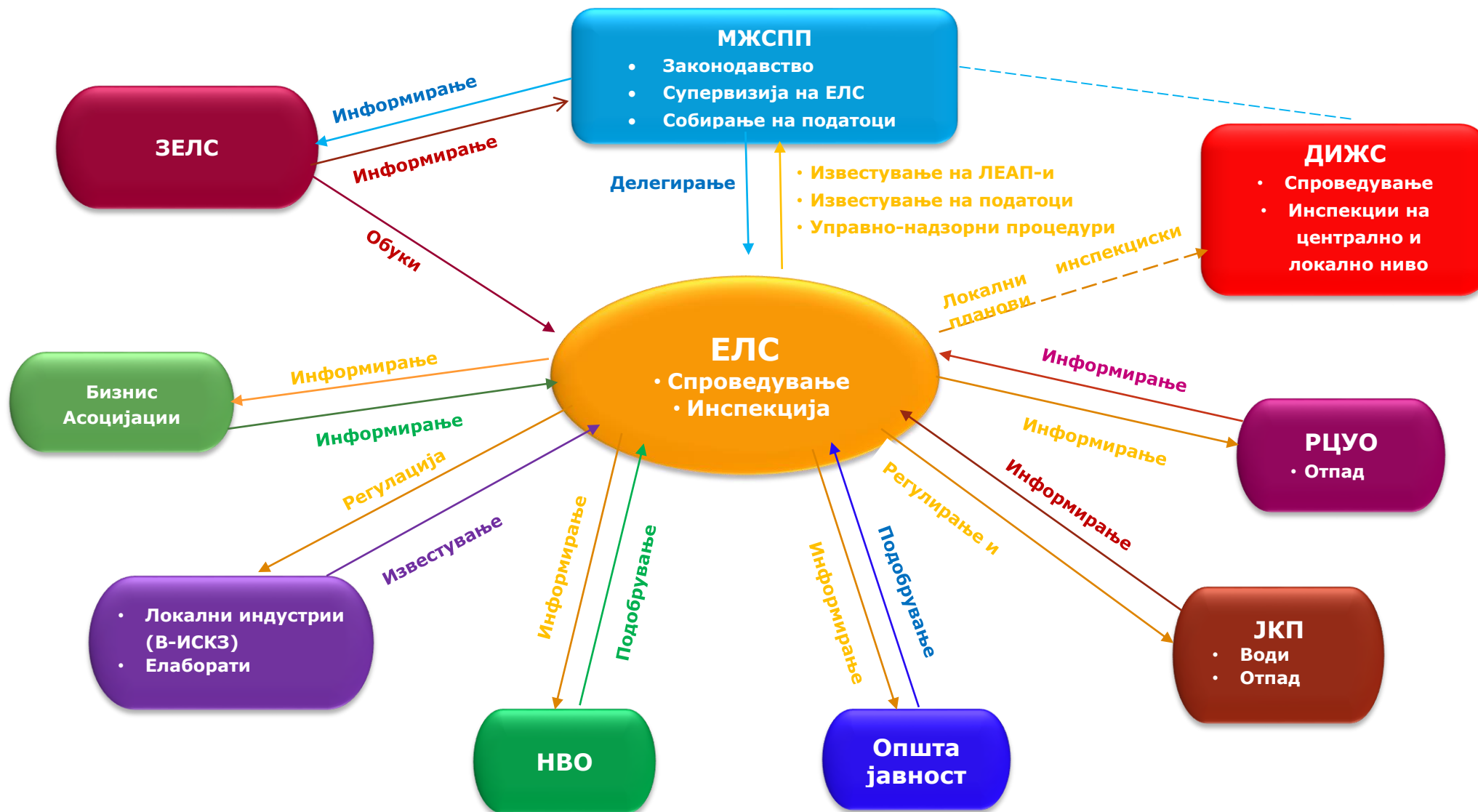
Во моментов комуникациите воглавно се одвиваат помеѓу ЗЕЛС и ЕЛС. Таквата комуникација се однесува на две главни области, односно на новото законодавство и обуките. ЕЛС општо земено се задоволни во однос на консултациите за новото законодавство иако не добиваат повратен одговор на нивните коментари од страна на МЖСПП. ЕЛС се повторно релативно задоволни со обуките обезбедени од ЗЕЛС. Обуките се со висок стандард, но би требало да бидат почести и да покриваат дополнителни области.

Во моментов ЕЛС комуницираат со МЖСПП, но не на редовна и систематска основа. Во основа ЕЛС ретко се среќаваат со персоналот на Министерството. Податоците за отпад во рамките на општината се доставуваат на база на редовни извештаи до МЖСПП, како и податоците за емисии поврзани со Б-ИСКЗ дозволите.

Во секоја ЕЛС, се изготвува план за инспекција на животната средина кој го одобрува градоначалникот. Овој план е споделен со ДИЖС. Постои редовна комуникација меѓу ДИЖС и локалните инспектори и квалитетни обуки беа спроведена во однос на инспекцискиот надзор. ДИЖС моментално сака да ги зајакне врските помеѓу инспекциите на локално и централно ниво.

ЕЛС се во редовна комуникација со релевантните Регионални центри. Овие контакти се воглавно за областите отпад и проекти. Секој регионален центар има обврска да подготви План за регионално управување со отпад. Планови за регионално управување со отпад се изготвени за два региона, северо-источниот и источниот регион, иако овие два плана за регионално управување сеуште треба целосно да се спроведат. Регионалното планирање на отпадот е во рана фаза во Југозападниот и Полошкиот регион опфатени со проектот. Управувањето со отпад во Скопскиот регион зависи од депонијата Дрисла.

Дијаграм 3.3–Комуникација на ЕЛС со релевантните засегнати страни

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

3.3 Опис на секоја засегната страна и обврските во врска со законодавството за животна средина на локално ниво

Врз основа на собраните информации од истражувањата, консултациите со корисниците на проектот и прашалниците пополнети од страна на засегнатите страни, утврдени се улогите и главните одговорности на секоја засегната страна и истите се дадени подолу во табелата.

3.3.1 Категорија 1 - Засегнатите страни директно вклучени во управувањето со животна средина на локално ниво

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
Единици на локална самоуправа (ЕЛС)	<p>Како дел од процесот на децентрализација, на ЕЛС им е даден целосен опсег на надлежности за заштита на животната средина на локално ниво кои се наоѓаат во различните закони за животната средина. Нивните одговорности се следниве:</p> <p><u>Според Законот за животна средина:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • обезбедување на средства за заштита на животната средина од сопствените буџети; • преземање на мерки и активности за унапредување на животната средина; • обезбедување на учество на јавноста и пристап до информации и исто така вклучување на јавноста во процесот на донесување на одлуки; • привремена или трајна забрана за вршење на определени дејности или промет на одредени производи; • забрана за вршење на активности и враќање на животната средина на задоволително ниво; • одобрување на елаборати; • воспоставување и водење на Регистар на загадување и Катастар на загадувачи; • промовирање на развојот на образованието и јавната свест во областа на животната средина; • подготовка, усвојување и спроведување на ЛЕАП-и; • донесување и спроведување на СОЖС; • доставување на мислења за СОВЖС до МЖСПП; • издавање на Б-ИСКЗ дозволи; • учество во подготовка на надворешни планови за вонредни состојби; • донесување на Локална агенда 21, како стратешки, плански и програмски документ за одржлив развој; • локални инспекции за животна средина (усвојување и известување на годишен план за инспекциски надзор). • подготовка на надворешни планови за вонредни состојби и доставување на истите до ДЗС за одобрување. <p><u>Одговорностите според ЗКАВ вклучуваат:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • учество во одредување на зони и агломерации од приоритетно значење (дефинирани како такви во Националниот план за заштита на квалитетот на амбиентен воздух во зависност од степенот на надминување на граничните вредности за квалитетот и во зависност од опасноста по здравјето на луѓето)

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<ul style="list-style-type: none"> учество во подготовката на Планот за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух учество во подготовка на Краткорочен акционен план за заштита на амбиентниот воздух; соработка со органите на државната управа, научни и стручни организации, вклучувајќи правни и физички лица кои се сопственици / корисници на инсталации кои се извори на загадување; преземање мерки за информирање на јавноста и обезбедување на пристап до информации и учество во подготовка и донесување на плански документи; годишно известување за спроведување на усвоените планските документи и објавување на планираните документи; известување за други мерки за управување со квалитетот на амбиентниот воздух, како и за мерките и активностите за подобрување на општата состојба на територијата на ЕЛС кои биле спроведени минатата година и планираните активности за наредната година; формирање на локален мониторинг (опционо) и известување; мониторинг на емисиите во воздухот од Б-инсталациите и предлагање на мерки за Б-инсталациите за спречување и ублажување на емисиите во воздухот; обезбедување на финансиски средства за заштита и унапредување на квалитетот на воздухот, односно за подготвување и спроведување на Планот за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух и Краткорочен акционен план за заштита на амбиентниот воздух, за спроведување на активности во приоритетните зони и агломерации и за други мерки што се преземаат, а се засновани на ЗКАВ како и за локалните мониторинг мрежи; информирање на јавноста за преземените мерки и алармирање за секое пречекорување на прагот; инспекцискиот надзор над спроведувањето се врши од овластени инспектори за животна средина; случајна контрола над емисиите од мобилните извори на загадување вршат овластени инспектори за животна средина во соработка со органот надлежен за утврдување на техничката подготвеност на мобилните извори на загадување. <p><u>Според ЗБЖС:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> изработка, донесување, користење и чување на стратешки карти на бучава за агломерации и населени места; изработка, донесување, користење и чување на акциони планови за бучава; преземање на мерки за бучава во текот на планирањето; воспоставување на локални мрежи за мониторинг (опционо) и усвојување на годишна програма за работа на локалната мрежа за мониторинг на бучавата;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<ul style="list-style-type: none"> • изготвување на Катастар на бучава во животната средина; • објавување на стратешки карти за бучава и акциони планови за бучава и мерки за известување за заштита од бучава; • финансирање на управувањето со бучавата во животната средина; • локална инспекција <p><u>Според Законот за води:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • формирање на заштитна зона; • определување на зони за капење и да се преземат мерки за заштита на зоните за капење од загадување; • да се обезбеди собирање, одлагање и третман на отпадните води што произлегуваат или се создадени во нивната област како и отстранување на талогот; • донесување програми за отстранување, собирање и третман на урбани отпадни води; • заштита од поплави и спречување од ерозија; • утврдување на крајбрежниот појас во населени места; • регулирање на пристапот до крајбрежните подрачја на реките, езерата и спортските рекреативни центри; • мерки за уредување на пороите на нивните територии; • воспоставување на локална мрежа за следење на водните тела на нивните територии (опционо) и известување; • снабдување и заштита на водата за пиење; • учество во работата на Советот за управување со подрачјето на речниот слив; • Инспекција на испустите од целата локална инфраструктура, како и инфраструктура на комуналните претпријатија. <p><u>Според Законот за отпад:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • усвојување и спроведување на планските документи за управување со отпад (план, програма, план за регионално управување со отпад); • управување со комунален отпад; • известување за спроведување на програмата за управување со отпад; • заедничко спроведување на управување со отпад (регионален пристап); • одобрување на локации за третман и складирање и за претоварни станици; • податоци за собирање на отпад и известување; • одржување на јавна чистота и постапување со напуштениот отпад на јавните и сообраќајните површини; • пропишување на правила за управување со комунален и друг вид на неопасен отпад; • утврдување на локации за собирање и селекција на комунален отпад; • утврдување на локации за третман и отстранување на инертен отпад; • воспоставување на ЈКП или заедничко ЈКП; • воспоставување на депонија за неопасен и инертен отпад;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<ul style="list-style-type: none"> • одобрување на цената за депонирање на комунален и други видови на неопасен отпад; • развивање и спроведување на локален мониторинг на управување со неопасен отпад и известување; • подготвување на катастар за нивната територија со сите создавачи на неопасен отпад; • објавување на програмите за управување со неопасен отпад; • информирање на јавноста за моменталната состојба во врска со управување со отпадот; • финансирање на управување со отпадот; • прегледот на спроведувањето и примената на овој закон на локално ниво се спроведува од страна на овластени инспектори за животна средина. <p><u>Според Законот за заштита на природата:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • подготовка и спроведување на СОЖС; • прогласување на строг природен резерват, национален парк и споменик на природата; • член на органот за управување на јавната установа–Управен одбор на Националниот парк.
Министерство за животна средина и просторно планирање (МЖСПП)	<p>МЖСПП има водечка улога во законодавството за животна средина, со одговорности и координативна улога во сите аспекти од животната средина. Одговорностите на МЖСПП според ЗЖС, ЗВО, ЗБЖС, ЗУО, ЗКАВ, ЗЗП, ЗГМО и ЗХ вклучува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Планирање:</u> МЖСПП е одговорно за подготовка на планови, програми и стратегии (НЕАП, Стратегија за мониторинг на животната средина, СОЖС, Годишна програма за инвестиции, Програма за доделување на еколошка ознака, Програма и План за управување со отпад, Стратешки карти за бучава, Акциони планови за бучава итн.); <p><u>Спроведување на политиката за животна средина:</u> МЖСПП е одговорно за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • заштита од штетните ефекти врз животна средина (воздух, вода, отпад, бучава, индустрија, ГМО); • привремена или трајна забрана на некои активности или продажба на одредени производи; • превземање мерки за прекугранично загадување(СОЖС; СОВЖС, ИСКЗ, ГМО); • прогласување на чисти еколошки подрачја; • пропишување на еколошки шеми (ЕМАС); • мониторинг (воздух, отпад, бучава, увоз и извоз на одредени опасни супстанции, штетни материји и производи во / од / низ Република Македонија, мониторинг програми); • надзор на работењето на ЕЛС; • спроведување на управно-надзорни постапки и изрекување на казни за прекршителите на законите кои се однесуваат на животната средина; • дозволи (увоз и/или извоз на супстанции / производи кои ја осиромашуваат озонската обвивка; А-ИСКЗ; Б-ИСКЗ во

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<p>заштитените подрачја; собирање, преработка и рециклирање на супстанциите што ја осиромашуваат озонската обвивка, елаборати, ГМО);</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинирање на обемот и одобрување на СОЖС, СОВЖС; • водење регистри и катастари (регистар на елаборати, ПРТР, Катастар на загадувачи (воздух, бучава, отпад, вода), Регистар на СЕВЕСО инсталации, регистар за правни и физички лица кои се занимаваат со супстанции што ја осиромашуваат озонската обвивка, ГМО и сл.); • утврдување на одговорно лице за предизвикување еколошка опасност; • информативен систем (отпад, вода, бучава, природа, воздух); • подготовка, објавување и дистрибуција на извештаи за состојбата на животната средина; • обезбедување на пристап и ширење на информации за животната средина; • учество на јавноста во процесот на донесување одлуки и консултации во различните области; • информирање на јавноста за загадувањето и преземените мерки против тоа; • Предлагање на заштитни зони во кои ГМО нема да се користат до ВРМК; • Воспоставување и одржување на био безбедност Клириншка куќа; привремена забрана или забрана на производство, дистрибуција или употреба на хемикалии.
Државен инспекторат за животна средина (ДИЖС)	<p>Државен инспекторат за животна средина има статус на правно лице со посебна буџетска ставка и се уште е во рамките на Министерството за животна средина. ДИЖС е одговорен за извршување на националното законодавство за животна средина. Дополнително, ДИЖС е одговорен за одобрување на плановите за инспекција подготвени од страна на локалните инспектори за животна средина. ДИЖС ги покрива обврските за инспекција и спроведување на централно ниво во областа на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Животна средина; • Управување со отпад; • Квалитет на амбиентен воздух; • Заштита на природата; • Води; • Бучава во животната средина; • ГМО; • Хемикалии • Општи административни постапки; • Транспорт на опасни материи. <p>ДИЖС како одговорно тело за инспекција на централно ниво и надзор на работата на овластените инспектори за животната средина на локално ниво според погоре наведените закони, подготвува Годишен план за инспекција и супервизија.</p>

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
Заедница на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија (ЗЕЛС)	<p>ЗЕЛС има основна улога на застапување и заштита на интересите на ЕЛС пред централната власт.</p> <p>Според ЗЛС, ЗЕЛС е асоцијација на единиците на локалната самоуправа формирана со цел да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ги подобри единиците на локалната самоуправа преку поддршка на заеднички активности и размена на информации помеѓу ЕЛС; • партнерство со Владата на РМ и промоција на соработката помеѓу централната и локалната власт; • обезбедување на обуки на персоналот на ЕЛС.
Јавни комунални претпријатија (ЈКП)	<p>ЈКП се воспоставени од страна на ЕЛС и се вклучени во спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво. Не секоја ЕЛС има воспоставено ЈКП и некои ЕЛС имаат воспоставено посебни ЈКП за отпад и за вода.</p> <p>Општинските јавни комунални претпријатија се поставени да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обезбедат голем број на комунални услуги, вклучително и услуги за водоснабдување, управување со отпад, третман на отпадни води итн. • да обезбедат потребна инфраструктура за обезбедување на услуги • во моментот ЈКП собираат надокнади од корисниците, вклучувајќи и за снабдување со вода и отпад.
Здружение на јавни комунални претпријатија (АДКОМ)	<p>АДКОМ е здружение на јавни комунални претпријатија, кои имаат за цел поттикнување и промовирање на комуналните услуги во земјата и заштита на заедничките интереси на своите членови.</p>
Регионални центри за управување со отпад (РЦУО)	<p>Според Законот за управување со отпад ЕЛС треба да воспостават Регионални центри за управување со отпад со одговорности согласно законодавството за управување со отпад како што следи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подготовка на Регионален план за управување со отпад; • подготовка и управување со проекти и други активности за реализација на планот и други проекти од интерес за регионалниот развој; • обезбедува услуги за управување со комунален и друг вид на неопасен отпад во регионот; • селекција на оператор за регионалниот систем; • имплементација и управување со инвестициски проекти за регионален развој на комунален отпад и управување со друг неопасен отпад; • мониторинг на обемот и квалитетот на извршените услуги на регионалниот центар; • подготовка на извештај за реализација на регионалниот план; • подготовка на годишен извештај / програма за работа на регионалните центри; • обезбедување на професионална и техничка помош на општините од соодветниот регион за управување со отпад во однос на изработката на програми и проекти за управување со отпад;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<ul style="list-style-type: none"> • одржување на регионална база на податоци за управување со отпад, обезбедување на информации до засегнатите страни за прашања поврзани со регионалниот систем, како и комуникација со јавноста; • подготовка на предлог заклучоци за прашања поврзани со активности и услуги за третирање на отпад и останати аспекти за развој на регионалното управување; • вршење на други работи од областа на управувањето со отпадот во соодветниот регионален систем кои се доделени од страна на одборот.
Институт за јавно здравје(ИЈЗ)	<p>Улогата на ИЈЗ во управувањето со системот за води е поврзан со следењето на води за пиење и површински води. Активноста на Институтот е дефинирана во Законот за здравствена заштита и се состои од:</p> <ul style="list-style-type: none"> • собирање, обработка и анализа на податоци, • организација и планирање на здравствената заштита, истражување и следење на хигиенските и другите услови за заштита на воздухот, прехранбените продукти, водата за пиење, отпадните води и цврстите отпадни материјали, • учество во превентивниот санитарен надзор над изградбата на градежни и други објекти, • следење и спроведување на активни мерки за заштита на населението од заразни и други болести, • спроведување на референтна лабораториска анализа, • воспоставување и спроведување на мерки за катастрофи, вонредни состојби итн. <p>Низ целата држава има 10 Центри за јавно здравје со лаборатории; овие центри се одделни и административно независни од Институтот; но сепак, Институтот врши стручен надзор на нивните активности и го следи спроведувањето на Програмите за јавно здравје согласно Законот за здравствена заштита.</p>

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

3.3.2 Категорија 2 – Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управувањето со животната средина на локално ниво

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
Министерство за транспорт и врски (МТВ)	<p>Главен фокус на одговорностите на МТВ е секторот за управување со води. Покрај ова, МТВ ја споделува одговорноста со МЖСПП во однос на неколку закони за животната средина како што следи:</p> <p><u>Според Законот за животна средина</u>: подготовка на Национален план за климатски промени;</p> <p><u>Според Законот за отпад</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> забрана за користење на вода за наводнување; дава согласност во процедурата за доделување на концесии; усвојува програма за одведување, собирање и третман на урбани отпадни води поставува услови за собирање, одведување и третман, начините и условите на проектирање, конструкција и експлоатација на системи и постројки за третман на урбани отпадни води, технички стандарди, параметри, стандарди за емисија и пред-третман, третман и испуштање на отпадните води; пропишување на Гранични вредности на емисии (ГВЕ) на отпадните води по третманот на растенијата; учествува во подготовка на Националната стратегија за води; утврдување на области за капење; учествува во пропишување на начинот на означување и користење на областите за капење; подготовка на програма за испуштање, собирање и третман на урбани отпадни води, услови за пропишување на Гранични вредности на емисии (ГВЕ) за урбани отпадни води; пропишува мерки за заштита од поплави; пропишување на начинот на управување и одржување на водоснабдителните објекти; регулирање на потребата за техничко набљудување на браните и другите придружни објекти на акумулациите и браните со посебна важност; предлага Програма за управување со води; учествува во Националниот совет за води. <p><u>Во согласност со ЗБЖС</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> пропишување на мерки за заштита од бучава во просторното планирање; утврдување на локација на мерните станици и мерните места; пропишување на методологија за следење; пропишување на мерки против бучавата во животната средина од транспортот и соседството. <p><u>Во согласност со ЗУО</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ја пропишува формата и содржината на дозволата за собирање и за транспортирање на опасен отпад. <p><u>Во согласност со ЗХ</u>: учествува во меѓусекторското тело за хемикалии.</p>
Министерство за локална самоуправа (МЛС)	<p>МЛС е вклучено во целосното управување на локално ниво. Иако нема директна надлежност во областа на животната средина, но има тесна врска со ЕЛС. Одговорностите на МЛС се следни:</p> <ul style="list-style-type: none"> следење на развојот и предлагање на мерки за унапредување на локалната самоуправа;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<ul style="list-style-type: none"> • следење на состојбата за територијална поделба и развивање на стандарди за големината, населението и потребите на локалната самоуправа; • предлагање на систем, политики, мерки и инструменти за остварување на рамномерен регионален развој и за поттикнување на развојот на стопански недоволно развиените подрачја; • остварување и користење на средствата наменети за стопански недоволно развиените подрачја; • супервизија од негова надлежност; и обавување на други работи утврдени со закон.
Министерство за земјоделство шумарство и водостопанство (МЗШВ)	<p>МЗШВ споделува одговорности со МЖСПП во законодавството за животна средина фокусирано на управување со води, ГМО и заштита на природата, како и во други области на животната средина, како што следи:</p> <p><u>Според ЗЖС:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • привремена или трајна забрана на производство, промет и употребата на одделни производи, сировини, супстанции или активности; • ограничување или забрана на увоз и извоз на опасни и штетни материи и производи во / од / низ Република Македонија • пропишување на критериуми, начинот и постапката за објавување на чисти подрачја и водење на евиденција; • предлага воспоставување на мрежи за мониторинг во државата. <p><u>Според Законот за води:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ограничување на користењето на водата; • учество во подготовката на Националната стратегија за води; • утврдување на заштитни зони. <p><u>Според ЗКАВ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ограничување или забрана за вршење на одредени активности и користење на производство на земјиште по должината на патиштата; <p><u>Според ЗЗП:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • дозволи за воведување на видови во природата; • мерки за спречување на намерно и ненамерно воведување на видови во природата; • одобрување на повторно воведување на видови во природата; • пропишување на мерки и активности за користење на заштитените дивни видови; • пропишување на мерки за заштита на видови на живеалишта во и конзервациски статус; • пропишување на употребата и заштитата на важни и загрозени видови на живеалишта во пасишта; • вреднување на пејсажни типови. <p><u>Според Законот за ГМО:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • пропишување на методологија за проценка на ризик; • пропишување на стандарди кои треба да бидат исполнети од страна на просторот за ограничена употреба на ГМО; • привремено ограничување или забрана за употреба и / или продажба на ГМО или ГМО производи, на територијата на Република Македонија;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<ul style="list-style-type: none"> • превземање на итни мерки за повлекување на ГМО или ГМО производи од пазарот; • давање мислење за областите каде што не смее да се ослободи ГМО репродуктивен материјал; • утврдување на заштитни зони кои го спречуваат ширењето на ГМО; • учество во проценката на ГМО производите со цел пуштање во промет; • пропишување на формата и содржината на дозволата за пуштање на ГМО на пазарот; • известување пред Собранието на РМ за ненамерното ослободување на ГМО на пазарот; • инспекциски надзор на пуштањето на ГМО на пазар.
Министерство за економија (МЕ)	<p>Главниот придонес на Министерството за економија во однос на заштитата на животната средина е преку регулирање на квалитетот на горивата и возилата. Покрај директното влијание на извори кои имаат влијание врз квалитетот на воздухот, Министерството за економија во соработка со МЖСПП е одговорно за сите останати закони од областа на животната средина како што следи:</p> <p><u>Според ЗЖС:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • забрана на производството, прометот и употребата на одделни производи, нус производи, сировини, материји или активности, привремено или трајно; • ограничување или забрана на увоз и извоз на опасни и штетни материји и производи во / од / низ Република Македонија; • пропишување на критериуми, начинот и постапката за објавување на чисти подрачја и водење на евиденција. <p><u>Според Законот за води:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • давање согласност во постапката за доделување на концесија; • учество во подготовката на Националната стратегија за води; • пропишување на начинот за доставување на информации поврзани со следење на водата; • учество во Националниот совет за водите. <p><u>Според ЗБЖС:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • бучава во животната средина од опрема, инсталации и домаќинства. <p><u>Во согласност со Законот за отпад:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • пропишување на мерки за заштита на животната средина од искористените возила; • забрана за производство, преработка и депонирање на TiO_2; • пропишување на други видови на отпад и нивното управување. <p><u>Во согласност со ЗКАВ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • утврдување на количеството на опасни супстанции во горивата; • пропишување на содржината и предлагање на Националниот план за квалитетот на амбиентниот воздух до ВРМК; • утврдување на видовите на загадувачки материји, Гранични вредности на емисии (ГВЕ), горните граници и цели за намалување на одредени видови на загадувачки материји, методи за мерење на емисии; и рокови за постигнување на граничните вредности на емисиите на загадувачките супстанции;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<ul style="list-style-type: none"> ограничување или забрана за вршење на одредени активности и користење на земјиштето за производство на растенија по должина на патиштата. <p><u>Според ЗЗП:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> заштита на минерали и фосили. <p><u>Според Законот за ГМО:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> контрола на пакувањето на ГМО производите.
Министерство за здравство (МЗ)	<p>Министерството за здравство има водечка улога во Законот за хемикалии, но тој ја дели одговорноста со МЖСПП за останатото законодавство за животната средина, како што се:</p> <p><u>Според ЗЖС:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> пропишување на опасни материи и супстанции, привремена или трајна забрана на производството, промет и употреба на одделни производи, нус производи, сировини, материи или активности; ограничување или забрана на увоз и извоз на опасни и штетни материи и производи во / од / низ Република Македонија; предлага воспоставување на мрежи за мониторинг во државата. <p><u>Според Законот за води:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> забрана за користење на водата за навигација во заштитените подрачја; ограничување на користење на водата; промени во дозволите за право на користење на водата; подготовка на Националната стратегија за води; ограничување на испуштањето на води; класификација и категоризација на водите; утврдување на заштитни зони; утврдување на водните тела од кој водата е погодна за консумирање од страна на човекот; пропишување на формата, содржината и начинот на изработка на елаборати за заштитните зони и нивните граници; утврдување на зони за капење; ажурирање на списокот на области за капење; пропишување на начинот на означување и користење на зони за капење; усвојување на оперативниот план за заштита на водите од загадување; <p><u>Според ЗБЖС:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> пропишување на гранични вредности на бучава и индикатори за бучава; анализа на непогодните ефекти; заштитни мерки од бучава во урбаното планирање; утврдување на локацијата на мерните станици и мерните места; пропишување на методологија за мониторинг; пропишување на мерки против бучава во животна средина од транспортот, опрема, инсталации, домаќинства, инспекција во соседството <p><u>Според Законот за управување со отпад:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> учество во Комисијата за полагање на испит за управители со отпад;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	<ul style="list-style-type: none"> • одобрување на програми за управување со отпад од здравствените организации / институции; • пропишување на начинот за управување со медицински и други видови на отпад; <p><u>Во согласност со ЗКАВ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • пропишување на критериуми за квалитет на амбиентниот воздух, Гранични вредности на емисии (ГВЕ) од стационарни извори, како и отстапувања од Гранични вредности на емисии (ГВЕ); • проценка на здравствениот ризик поврзан со квалитетот на амбиентниот воздух; • методологија за оценување; • пропишување на содржината и предлагање на Националниот план за квалитет на воздух до ВРМК; • подготовка на содржината на краткорочните акциони планови; • информирање на јавноста за преземените мерки и секое пречекорување на граничните вредности; • методологии за мониторинг и критериуми за избор на локации на мерни места за сите извори на загадување; • пропишување на други мерки за заштита од мобилните извори. <p><u>Според Законот за ГМО:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • пропишување на методологија за проценка на ризик; • пропишување на стандардите кои треба да бидат исполнети од страна на просторот за ограничена употреба на ГМО; • привремено ограничување или забрана на употреба и / или продажба на ГМО или ГМО производ, на територијата на Република Македонија; • преземање на итни мерки за повлекување на ГМО или ГМО производ од пазарот; • пропишување на формата и содржината на дозволата за пуштање на ГМО на пазарот; • известување до Собранието на Република Македонија за ненамерното ослободување на ГМО на пазарот; • Инспекциски надзор над спроведувањето на мерките за спречување на ГМО да му наштетат на здравјето на човекот. <p><u>Според ЗХ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • издавање дозволи за хемикалии (увоз, извоз, итн.); • ограничување или забрана на употреба, дистрибуција или ставање во промет на хемикалии; • водење на регистри; • преземање мерки за заштита на здравјето на луѓето и животната средина; • инспекција.
Центар за управување со кризи (ЦУК)	<p>ЦУК е самостоен државен орган во состав на Владата на Република Македонија, основан за: предлагање на одлуки, да обезбеди постојана консултација, координација, навремена реакција и ефикасност во случаи на кризи, како и да се обезбеди проценка на сигурноста и ризиците во земјата.</p> <p><u>Во согласност со ЗКАВ,</u> ЦУК, во соработка со МЖСПП е одговорен за информирање на јавноста за преземените мерки и секое пречекорување на прагот на алармирање.</p>

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност според законодавството за животна средина
	ЦУК има право на добивање на рани информации за количините и нивоата на водата од Управата за хидрометеоролошки работи (УХМР). Тој, исто така, предлага планови за рано предупредување на ВРМК во согласност со МЖСПП.
Дирекција за заштита и спасување (ДЗС)	ДЗС е самостоен државен орган во состав на Влада на РМ, утврден со Законот за заштита и спасување. Во согласност со Законот за заштита и спасување ДЗС е одговорен за: <ul style="list-style-type: none"> заштита и спасување на луѓето, животната средина, материјалните добра, природните ресурси, флората и фауната, културното наследство; соработка со МЖСПП во консултациите за мерки за заштита од поплави.
Хидро биолошки институт – Охрид (ХБИ)	ХБИ се наоѓа во Охрид и претставува научен институт во рамките на Министерството за образование и наука (МОН). Тоа е образовна и истражувачка организација која се фокусира на: <ul style="list-style-type: none"> истражување и следење на хидробиологијата на природните езера; истражување и следење на хидробиологијата на вештачки езера; истражување и следење на хидробиологијата на реките; ХБИ е дел од мрежата за следење на државата. Врши мониторинг на трите главни природни езера во земјата - Охридското Езеро, Преспанското и Дојранското Езеро.
Управа за Хидрометеоролошк и работи (УХМР)	Според Законот за хидрометеорологијата, Управата ги има следните одговорности: <ul style="list-style-type: none"> Воспоставување, изградба и одржување на државната хидрометеоролошка мрежа; Набљудувања и мерења на карактеристиките на квалитетот на воздухот, врнежите и почвата и обработка на добиените податоци; Набљудувања и мерења на карактеристиките на квалитетот на површинските води, подземните води, езерата и акумулациите и обработка на податоците; Истражување и следење на квалитативните карактеристики на воздухот, врнежите, површински, подземни води, езерата и почвата, преносот на загадувачки материји во нив и активно учество во истражувањето на влијанието на загадувањето на водните ресурси, климата и вегетацијата и развојот на модели и методи за прогнозирање на загадувањето на воздухот, водата и почвата, како и пренос на штетни материји во атмосферата, површинските и подземните води и почвата; Останати активности поврзани со хидрологија и метеорологија, клима, воздух, вода и почва.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

3.3.3 Категорија 3 – Засегнатите страни со приватни интереси Приватен сектор

Засегнати страни	Улога и одговорност во однос на законодавството за животна средина
Локални индустрии	<p>Многу локални индустрии треба да добијат дозволи за животна средина пред да можат да започнат со работа, во многу случаи дозволите треба да се добијат од ЕЛС.</p> <p>Бизнис операторите треба да се усогласат со голем број на барања во нивната дејност, со цел да им биде дозволено да работат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подготовка и поднесување на барање за добивање на дозвола, соодветно да ги задоволат условите за добивање на дозвола; • Сопствен мониторинг, доставување на податоците од мерењата до ЕЛС освен Б-инсталациите кои се наоѓаат во заштитени подрачја кои треба да известуваат до МЖСПП; • Водење на евиденција за постројките и доставување на истите до МЖСПП / УЖС и МЗШВ; • Информирање на МЖСПП во врска со опасностите за животната средина од своето работење, информирање на корисниците во случај на виша сила кога услугите се привремено ограничени или забранети; • мерења на различни медиуми направени од страна на акредитирани лаборатории, водење на евиденција на мерењата и известување на ЕЛС освен за Б-инсталации кои се наоѓаат во заштитени подрачја кои треба да известуваат до МЖСПП.
Стопанска комора–Бизнис асоцијации	<p>Голем дел од индустријата е застапена со здруженија кои можат да работат како лоби групи во интерес на индустријата.</p> <p>Во исто време, деловните субјекти се диспергирани и релативно помалку самосвесни како група на засегнатите страни. Тие се претставени на организиран начин преку деловни здруженија во рамките на Стопанската комора како:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Здружение на метална и енергетска индустрија • Здружение за металургија • Здружение за производство на тутун • Асоцијација за градежни материјали и не-метална индустрија • Здружение на земјоделска и прехранбена индустрија • Здружение за хартија и графичка индустрија • Здружение за текстилна индустрија • Здружение за хемиската индустрија
Невладини организации (НВО)	<p>Невладините организации кои работат во областа на животната средина се вклучени во сите процеси на донесување на одлуки во врска со законодавството за животна средина.</p> <p>Подолу наведените НВО го претставуваат невладиниот сектор кои работи на полето на заштита на животната средина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Македонски зелен центар • Еко Герила <p>Постојат 50 невладини организации кои работат на полето на заштита на животната средина во земјата. Критериумите за избор на невладини организации кои ќе бидат консултирани во рамките на оваа анализа се базира на вклучување на НВО во проекти поврзани со спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво, активности поврзани со заштитата на квалитетот на амбиентниот</p>

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Засегнати страни	Улога и одговорност во однос на законодавството за животна средина
	воздух во Тетово и активно учество во различни форуми организирани во земјата.

3.3.4 Категорија 4 – Општа јавност

Засегнати страни	Улога и одговорност во однос на законодавството за животна средина
Општа јавност	<p>Општата јавност претставува важен чинител кој мора да биде вклучен во донесувањето одлуки за дозволи за животната средина и во текот на изработката на планови за животната средина.</p> <p>Општата јавност е важен чинител во управување со животната средина, во однос на општата свест и промената на однесувањето. Подигање на свеста на локалното население во врска со нивното вклучување во процесот на донесување на одлуки во областа на квалитетот на воздухот и водата, заштита на природата, индустриско загадување, бучавата во животната средина и отпадот е многу важно прашање за спроведување на законодавството за животна средина.</p>

3.4 Консултативни платформи на засегнатите страни во Македонија

Постигнување на целосно спроведување на законодавството за животна средина е единствено можно со придонес на сите засегнати страни. Оптимизацијата на користењето на постоечките ресурси од страна на сите засегнати страни е клучот за подобро спроведување на законодавството за животна средина.

Воспоставување на платформи на засегнатите страни за спроведување на законодавството за животна средина е клучен принцип. Различни платформи на засегнатите страни треба да се утврдат за различни медиуми на животната средина, на пример, вода, отпад, воздух, бучава, заштита на природата, со цел да се одразат различните системи на управување потребни за успешно спроведување на законодавството за животна средина специфични за секој медиум на животната средина.

Некои платформи на засегнатите страни се веќе воспоставени, но можеби не се целосно препознаени во оваа улога. Примери за такви платформи се ЗЕЛС и Регионалните Центри. Други платформи на засегнати страни, како што се Националниот совет за води и Советите за управување со речните сливови се во процес на воспоставување. Меѓутоа, во секторите како што се воздухот, бучава и заштита на природата е направено помалку и се уште не се воспоставени соодветни платформи.

Државен инспекторат за животна средина

ДИЖС е во процес на оформување платформа на засегнатите страни за сите инспектори за животна средина. ДИЖС планира да соработува со локалните инспектори за животна средина од секоја ЕЛС, со цел да се обезбеди и одржи заеднички стандард за инспекциски надзор.

ЗЕЛС

ЗЕЛС има статус на НВО која ги застапува сите свои членови, осумдесет и едена ЕЛС. ЗЕЛС обезбедува вредни услуги за своите членови, на пример преку обезбедување платформа за дискусија за новото законодавство, обуки за спроведување на законодавството и преку развој на системи за известување. Улогата на ЗЕЛС може и понатаму да се развива и формализира со цел да му се овозможи на ЗЕЛС да стане канал за комуникација и за обуки.

Регионалните Центри за Управување со Отпад

Регионалните центри за управување со отпад се ефективна платформа на засегнатите страни за управување со отпад во секој од осумте региони. Ефикасноста на оваа улога може да биде зголемена со појаснување на надлежностите од областа на отпадот на регионалните центри и надлежностите на ЕЛС.

Платформи за воздух

За целите на управување со квалитетот на воздухот, државата е поделена на една агломерација (Скопје) и две зони. Во случајот на агломерација, ова е усогласено со Градот Скопје и одговорноста за управување со квалитетот на воздухот припаѓа на градот Скопје, со тоа што градот Скопје е во својство на "Платформа за воздух" за сите засегнати страни во агломерацијата на градот Скопје.

Меѓутоа, во случајот на двете зони во моментот не постои платформа за соработка на засегнатите страни.

Платформа за бучава

Во моментот не постои платформа за бучава. Само четири ЕЛС имаат обврска да изготват мапи на бучава (Скопје, Куманово, Битола и Тетово).

Платформа за заштита на природата

Во случајот со националните паркови постојат платформи за заштита на природата, преку воспоставените Управни одбори за секој парк кои ја исполнуваат оваа улога.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Меѓутоа, во случај на повеќе изолирани посебни подрачја на конзервација и заштитени зони, таква платформа во моментот не постои.

Национален совет за води

Националниот совет за води (НСВ) е законски основан со цел да советува за аспекти на управувањето со водите, усогласување и координирање на потреби и интереси, како и давање предлог на различни мерки за зачувување, заштита и подобрување на режимот на водите на територијата на земјата.

НСВ се состои од членови предложени од страна на следните институции, кои што ги претставуваат мнозинството на засегнатите групи, освен бизнис секторот: МЖСПП, МЗ, МТВ, МЕ, МЗШВС, ЗЕЛС, Македонската академија на науките и уметностите, Невладиниот сектор и Советите за управување со речните сливови.

Во моментот не постои функционален, национален совет, бидејќи НСВ беше избран за мандат од три години, без право на повторен избор (освен за претставниците на невладините организации) и овој мандат е истечен.

Совети на речни сливови

Советите на речните сливови треба да се воспостават за секој речен слив и за под-сливовите, со цел подготовка, спроведување и следење на плановите за управување со речните сливови, како и за предлагање на мерки за подобрување на управувањето со водите. Во моментот во државата нема формирани ниту функционални Совети на речните сливови.

4. АНАЛИЗА НА ЗАСЕГНАТИ СТРАНИ, СВЕСНОСТ И РЕЛЕВАНТНОСТ

4.1 Цел и методологија

Во Поглавје 3, дваесет засегнати страни или групи на засегнати страни се идентификувани како вклучени во управувањето со животната средина во Македонија. Во фокусот на оваа анализа на засегнатите страни е процесот на спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво и не сите овие засегнати страни имаат ист степен на свест и значење за овој процес. Тоа е целта на оваа оценка, да се анализира нивното ниво на свесност и релевантност.

За таа цел, методологијата избрана за оценување требаше да избере индикативни критериуми за нивото на свест и интересот прикажан од различните засегнати страни за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво, како и моќта на засегнатите страни да влијаат врз другите во однос на тој процес. Бидејќи овој проект е директно инволвиран во подобрувањето на спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво, додаден е уште еден критериум во однос на очекувањата за Проектот. Како резултат на тоа, петте критериуми кои се избрани се:

- Критериум 1 - свест за законодавството за животна средина релевантно на локално ниво;
- Критериум 2 - свест на засегнатите страни од областа на животната средина на локално ниво и нивните улоги;
- Критериум 3 - интерес за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво;
- Критериум 4 - моќ да влијае на засегнатите страни на локално ниво;
- Критериум 5 - очекувања од проектот

Собраните податоци од одбраните засегнати страни (види Прилог 1 и 2) беа оценувани наспроти овие критериуми преку примена на двата, квантитативен и квалитативен начин. Во случаите каде директни податоци не беше возможно да се обезбедат, беше спроведена анализа на достапните податоци и беше користено експертското мислење.

За квантитативната проценка, експертска проценка беше користена за да се додели тежината од 1-5 за секоја од засегнатите страни во однос на секој критериум. Квантификацијата е направена на скала од 5 точки, каде 1 е најниската оценка, 3 е на средината, а 5 е највисока оценка.

За квалитативната проценка, главните релевантни сознанија, како и идентификација за „брзи победи“ - моменталните тематски потреби / интереси кои можат да се адресираат во краток рок од страна на проектот и долгорочните проблеми беа оценети за секоја категорија на засегнатите страни.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

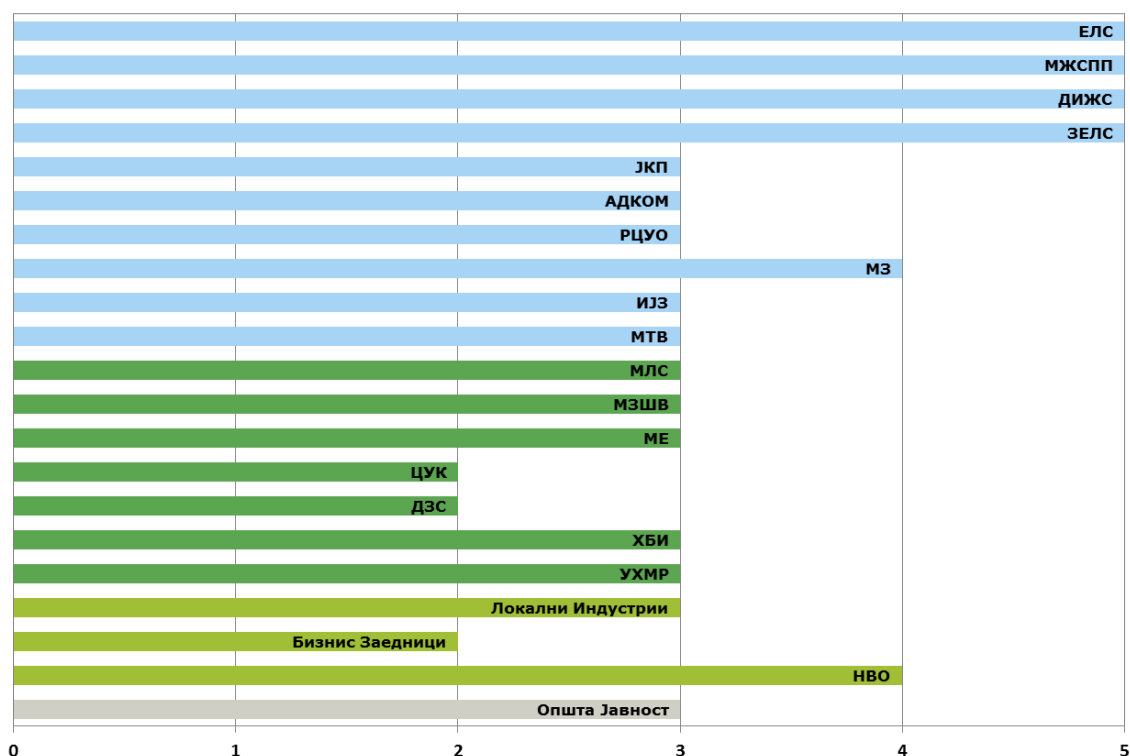
4.2 Критериум 1: Свесност за законодавството за животната средина релевантно за локално ниво

4.2.1 Квантитативна оценка на секоја засегната страна

Резултатите од квантитативна оценка на секоја засегната страна во однос на нивната свесност за законодавството за животна средина релевантно за локално ниво се прикажани во дијаграмот подолу.

Дијаграм 4.1 -Квантитативна оценка во однос на свесноста за законодавството за животна средина релевантно за локално ниво

Свесност за законодавството за животна средина релевантно за локално ниво

ЛЕГЕНДА:

- Категорија 1 - Засегнатите страни кои се директно вклучени во управувањето со животната средина на локално ниво
- Категорија 2 - Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управување со животната средина на локално ниво
- Категорија 3 - Засегнати страни со приватните интереси
- Категорија 4 - Општа јавност

4.2.2 Квалитативна оценка на секоја категорија на засегнати страни

Врз основа на истражувањето на литературата и различните спроведени консултации, спроведена е квалитативна оценка во однос на свесноста на законодавството за животна

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

средина релевантно на локално ниво за секоја категорија на засегнатите страни. Заклучоците се прикажани во табелата подолу.

Свеста за спроведување на законските аспекти за животната средина на локално ниво се намалува од Категоријата 1 до Категорија 4, така што засегнатите страни од Категоријата 1 имаат највисока свест. Сепак, дури и во рамките на Категорија 1, знаењето за распределбата на надлежности меѓу засегнатите страни се уште треба да се утврди понатаму.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Табела 4.1 – Квалитативна анализа на законодавството за животна средина на локално ниво

Категорија на засегнати страни	Главни согледувања	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
Категорија 1 – Засегнати страни кои се директно вклучени во владеењето со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> Високо ниво на општата свест за законодавството Иако МЖСПП е целосно свесно за законодавството за животна средина и на правата и обврските на единиците на локалната самоуправа, тие се помалку свесни за нивото на спроведување на законодавството од страна на секоја ЕЛС. ЕЛС имаат ограничено искуство во спроведувањето во секторите води, бучава и квалитет на воздух. ДИЖС добива план за локална инспекција од секоја единица на локалната самоуправа и на тој начин се добро информирани за локалните инспекциски активности и имаат добро познавање на спроведувањето на законодавството на локално ниво. ЗЕЛС е добро информиран за законодавството за животна средина на локално ниво. ЗЕЛС им обезбедува обуки на ЕЛС кои до денешен ден воглавно се фокусирани на евалуација на елаборати и подготовка на Б-ИСКЗ дозволи. Според тоа, свеста за законодавството за животна средина е високо во овие две области, иако многу од деветте пилот ЕЛС побараа дополнителни обуки во овие области, како и во секторите како што се воздух, води и отпад. Регионалните центри се добро информирани во врска со законодавството за отпад и улогата која што им е доделена на истите. Регионалните центри се свесни за останатото законодавство за животна средина, иако постои значителна разлика помеѓу другите регионални центри, додека Скопскиот регион е особено активен во областа на квалитетот 	4	<ul style="list-style-type: none"> Се фокусира на контролата на елаборати и Б-ИСКЗ дозволи. Зголемување на свеста и знаењето, преку обезбедување на обуки. Појаснување на улогата на секоја институција и идентификација на приоритетните области за ЕЛС. Подобрување на комуникацијата помеѓу централно и локално ниво. Зголемување на свеста на законодавството за животна средина на регионално ниво Зголемување на свеста за улогата на ЈКП Зголемување на свеста за резултатите од инспекцискиот надзор 	<ul style="list-style-type: none"> Зголемување на ефективност на ЛЕАП-ите. Приоритизација на спроведувањето наспроти сите постоечки ресурси. План за надминување на било какви недостатоци во спроведувањето. Систематски пристап до фондовите за инвестициски проекти за да се подобри пристапот до финансирање. Зајакнување на известување од ЕЛС до МЖСПП и повратни информации и насоки од централното ниво. Обезбедување на достапност на соодветни ресурси за спроведување на идното законодавство. Улогата на ЗЕЛС во подигањето на свеста за спроведување на законодавството за животна средина целосно развиена. Подобрување на спроведувањето на законодавството за отпад.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни согледувања	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
	<p>на воздухот преку проект кој моментално се спроведува.</p> <ul style="list-style-type: none"> Недоволна јасност на улогата на ЈКП во обезбедување на капацитети за управување со отпад и води 			<ul style="list-style-type: none"> Зајакнување на интеракцијата помеѓу МЖСПП и ДИЖС и другите засегнати страни во оваа група
Категорија 2 – Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управување со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> Ниска свест за аспектите за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво и нивната улога во ваквото спроведување. Свеста е во голема мера ограничена на тековните области на работење. Очигледни преклопувања на надлежностите помеѓу централно и локално ниво, особено во секторот за води. Ниско ниво на свест во однос на надлежностите на ЕЛС. Министерството за локална самоуправа има редовни контакти со ЕЛС, но тоа е главно во однос на аспектите за децентрализација и регионален развој. 	3	<ul style="list-style-type: none"> Појаснување на надлежностите за мониторинг на животната средина може да го подобри спроведувањето и да ги намали трошоците. Појаснување на улогата на ЕЛС во однос на мониторинг на воздухот и водата може да го зголеми спроведувањето. Зајакнување на дијалогот меѓу МЖСПП и министерствата и централните агенции може да го подобри целокупното спроведување на европското законодавство од областа на животната средина, преку соодветно користење на ресурси кои се достапни на ниво на ЕЛС. 	<ul style="list-style-type: none"> Подготвен и спроведен целосно интегриран национален план за мониторинг на животната средина, со точно поставени одговорности за мониторинг на ЕЛС. Обезбедена соработка помеѓу релевантните министерства во однос на спроведувањето на Законот за води. Обезбедена соработка меѓу релевантните министерства во однос на спроведувањето на Законот за квалитет на воздух.
Категорија 3 – Засегнатите страни со приватни интереси	<ul style="list-style-type: none"> Индустријата е свесна за потребата да се добијат елаборати и Б-ИСКЗ дозволи. Силна желба за информации и подигање на свеста беше изразена од страна на претставниците на бизнис асоцијациите. 	3	<ul style="list-style-type: none"> Зајакнување на дијалогот со бизнис секторот преку подобро информирани ЕЛС. 	<ul style="list-style-type: none"> Индустрија мора да биде свесна за сите релевантни закони на локално ниво. НВО мора да имаат поголема моќ, свеста да

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни согледувања	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
	<ul style="list-style-type: none"> Невладините организации изразија желба за поголемо учество. 		<ul style="list-style-type: none"> Подобрено вклучување на граѓанските организации во процесот на донесување одлуки. 	им биде на повисоко ниво и нивните претставниците да се охрабрани ефективно да учествуваат.
Категорија 4 – Општа јавност	<ul style="list-style-type: none"> Јавноста има многу грижи како што е прикажано и во ЛЕАП-ите. Иако сите ЕЛС редовно се сретнуваат со јавноста, не е јасно каква конзистентна порака е обезбедена во однос на обемот на надлежностите на ЕЛС. Појаснувањето на надлежностите на ЕЛС претставува важен дел од работата за времетраењето на проектот, исто како и подигнувањето на јавната свест. Целта на проектот е да осигура дека се јасни надлежностите на ЕЛС и се на располагање во рамките на Приоритетната Група 1 на засегнати страни и дека конзистентна порака е пренесена до другите засегнати страни, вклучувајќи ја и јавноста. 	3	<ul style="list-style-type: none"> Понатамошно подигнување на јавната свест во рамките на проектот 	<ul style="list-style-type: none"> Понатамошно подигнување на јавната свест, со акцент на улогата на ЕЛС во спроведувањето на законодавството за животна средина и улогата на јавноста како загадувач. Квантитативните истражувања треба да се извршат за да се обезбедат емпириски податоци за мерење на нивото на свест.

* Просек од квантитативната проценка на секоја засегната страна во категоријата

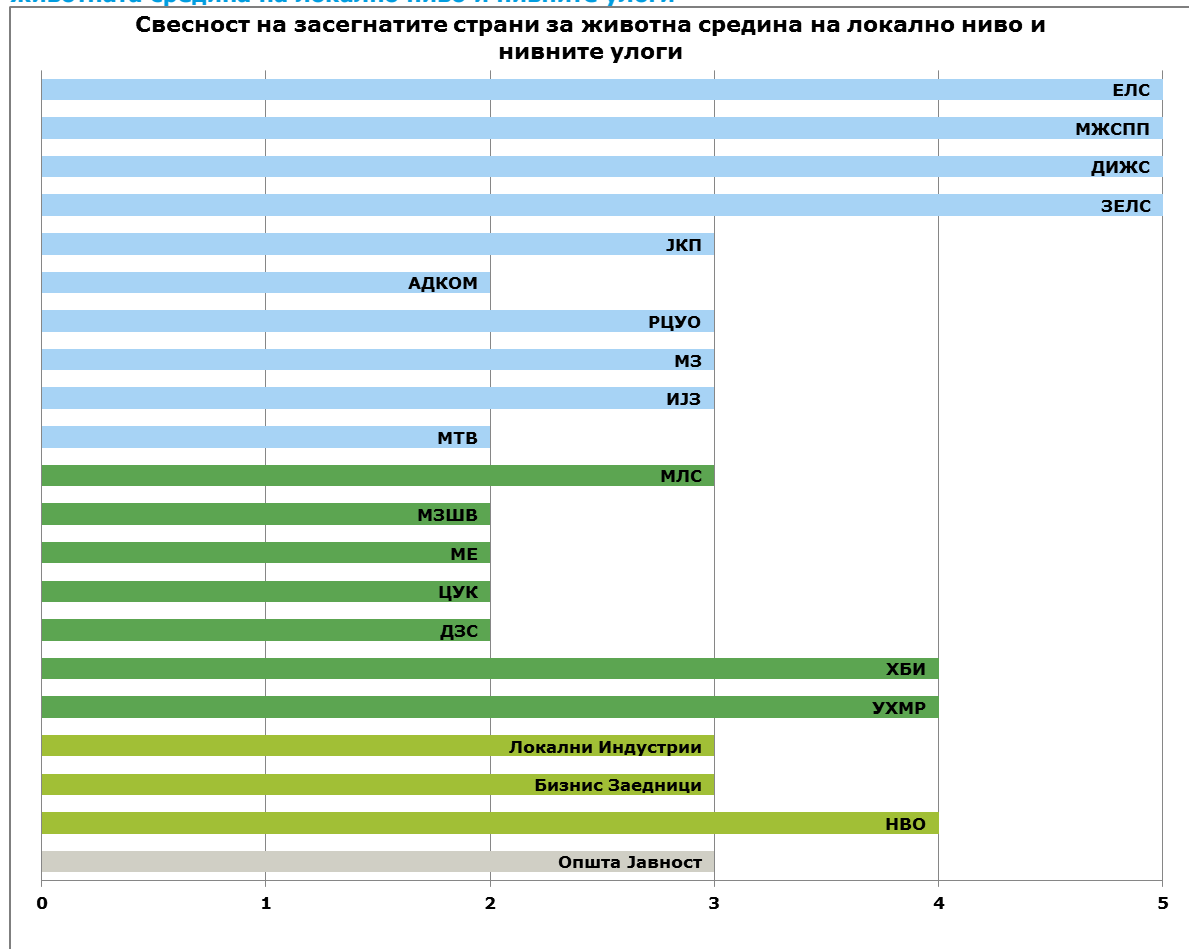
ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

4.3 Критериум 2: Свеста на засегнатите страни од областа на животната средина на локално ниво и нивните улоги

4.3.1 Квантитативна оценка на секоја засегната страна

Резултатот на квантитативна процена на секоја засегната страна во однос на нивната свест за останатите засегнати страни за животна средина на локално ниво се прикажани во дијаграмот подолу.

Дијаграм 4.2 - Квантитативна проценка во однос на свесноста на засегнатите страни за животната средина на локално ниво и нивните улоги

ЛЕГЕНДА:

Категорија 1 - Засегнатите страни кои се директно вклучени во управувањето со животната средина на локално ниво

Категорија 2 - Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управување со животната средина на локално ниво

Категорија 3 - Засегнати страни со приватните интереси

Категорија 4 - Општа јавност

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

4.3.2 Квалитативна оценка на секоја категорија на засегнати страни

Врз основа на истражувањето на литературата и различните спроведени консултации, квалитативна оценка во однос на свесноста на останатите засегнати страни на локално ниво е спроведена за секоја категорија на засегнатите страни. Заклучоците се прикажани во табелата подолу.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Табела4.2 -Квалитативна анализа на свеста на засегнатите страни од областа на животната средина на локално ниво и нивните улоги

Категорија на засегнати страни	Главни согледувања	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
Категорија 1 – Засегнати страни директно вклучени во владеењето со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> МЖСПП се смета дека ја има главната улога во развојот на законодавството, но на тоа се гледа како да е доста далечен од ЕЛС. Регионалните центри се смета дека имаат важна улога во секторот за управување со отпад. Советите за речни сливови во голем дел остануваат непознати во оваа фаза и треба допрво да станат целосно функционални. ЗЕЛС се смета за ефективен канал за комуникација и важен извор на обуки. МЖСПП е целосно свесно за законодавството за животна средина и за правата и обврските поставени на секоја ЕЛС Врските меѓу Министерството за здравство и ЕЛС воглавно се однесуваат на квалитетот на водата за пиење. Овие врски, исто така, ги вклучуваат и ЈКП и треба да се зајакнат во таа насока. Односот помеѓу Министерството за здравство и ЕЛС треба да се разјасни во однос на квалитетот на водите за капење. Несигурност поради недостатокот на знаење кај некои од засегнатите страни во однос на поделбата на надлежности во текот на целиот спектар на законодавството. ЕЛС малку го имаат изразено своето мислење во врска со улогата на останатите министерствата (освен за МЖСПП) во спроведување на законодавството за животна средина, што доведува до заклучок дека другите министерства се фокусирани на исполнувањето на своите 	4	<ul style="list-style-type: none"> МЖСПП може да го подобри извршувањето на ЕЛС преку систематска комуникација со ЕЛС. Улогата на Регионалните центри за управување со отпад треба да се разјасни што доведува до подобро спроведување. Појаснување на улогата на Советите за речните сливови ќе обезбеди појдовна точка за зголемено спроведување на Законот за води. Улогата на ЗЕЛС може да се зајакне, особено во областа на комуникација и обуките. Со појаснување на улогите на секоја од засегнатите страни ќе се избегне дуплирање на напорите. Иницијално подигнување на свеста преку активности во проектот. Појасни информации за улогата на останатите министерства ќе им помогне на ЕЛС во 	<ul style="list-style-type: none"> Обврските на ЕЛС во однос на управувањето со животната средина треба да бидат поставени од страна на МЖСПП и да се усогласат со расположливите средства и ресурси за полесно спроведување. МЖСПП треба да обезбеди насоки за спроведување за секоја обврска наметната за единиците на локалната самоуправа, со цел да се обезбеди униформност на спроведувањето низ целата држава. МЖСПП треба да осигура дека е воспоставена систематска програма за обуки на вработените во ЕЛС. МЖСПП треба да осигура дека е подобрена комуникацијата со и воспоставено е известувањето од страна на ЕЛС. Регионалните центри треба да се зајакнат со

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни согледувања	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
	<p>обврски кон животната средина, без значително учество на ЕЛС.</p> <ul style="list-style-type: none"> Улогата на ЈКП е јасна на секоја ЕЛС. Улогата на ЕЛС во однос на елаборати и Б-ИСКЗ дозволи е генерално разбрана. Нивото на свест за законодавството за управување со животната средина треба да се зголеми во однос на клучните играчи и нивните улоги, особено МЖСПП и ЕЛС Улогите на останатите министерства (Приоритетна Група 4) во однос на спроведувањето на законодавството за животна средина, генерално, не им се добро познати на ЕЛС. 		<p>зајакнувањето на врските помеѓу локално и централно ниво во однос на спроведувањето на законодавството за животна средина. МЖСПП има клучна улога за поврзувањето на централното и локалното ниво.</p> <ul style="list-style-type: none"> Интеракциите помеѓу ДИЖС и другите клучни засегнати страни треба да се разјаснат и зајакнат со цел подобрување на спроведувањето на законодавството. 	<p>цел подобрување на системот за управување со отпад.</p> <ul style="list-style-type: none"> Советите на речните сливови треба да станат целосно оперативни. Улогата на ЗЕЛС треба да се прошири за да се обезбедат редовни и соодветни обуки за ЕЛС и другите засегнати страни во однос на спроведувањето на законодавството за животна средина. Улогата на секој орган во врска со спроведувањето на законодавството за животна средина треба да биде утврдена со цел да се поедностави добивањето на еколошки дозволи од страна на бизнис заедницата и да се задоволат невладините организации со тоа што ќе се прикаже дека сеопфатен систем на управување со животната средина е воспоставен. Понатамошно подигнување на свеста -

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни согледувања	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
				јавноста треба да биде целосно свесна за нивната улога како загадувач на пример, во областа на отпадот и отпадните води и потребата загадувачите да сносат одговорност и да бидат казнети.
Категорија 2 – Засегнати страни со ограничени области на интервенции во управување со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> Свеста се чини дека е ограничена во поглед на препознавањето на сопствената одговорност на секоја засегната страна во ограниченото знаење за улогата на ЕЛС 	3	<ul style="list-style-type: none"> Целосната улога на ЕЛС треба да се објасни со на тој начин што ќе се избегне преклопување на активностите Било кои празнини помеѓу активностите на засегнатите страни во оваа група и оние на ЕЛС треба да се идентификуваат 	<ul style="list-style-type: none"> МЖСПП мора да осигура дека учесниците во оваа група се свесни за улогата на ЕЛС, со цел да се избегнат празнини и преклопувања во спроведувањето на законодавството за животна средина, особено на локално ниво.
Категорија 3 – Засегнатите страни со приватни интереси	<ul style="list-style-type: none"> НВО/ЗГ даваат слика за себе дека се добро запознаени со улогата на ЕЛС во спроведувањето на законодавството за животна средина. Сепак, оваа свест има тенденција на тесен опсег и може да доведе до непотребен акцент на спроведување на еден одреден аспект. Консултации помеѓу индустријата и ЕЛС главно се однесуваат на аспектите за елаборати и Б-ИСКЗ дозволи. 	3	<ul style="list-style-type: none"> ЕЛС треба да побара поактивно вклучување на НВО / ЗГ во спроведувањето и да го подобри нивото на информации кои се на располагање. 	<ul style="list-style-type: none"> ЕЛС треба да ја подигне свеста на индустријата и да обезбеди проактивен пристап на индустријата кон сопствените одговорности од областа на животната средина.
Категорија 4 – Општа јавност	<ul style="list-style-type: none"> МЖСПП се смета за институција со водечка улога во управувањето со животната средина 	3	<ul style="list-style-type: none"> Треба да се промовира свеста за надлежностите 	<ul style="list-style-type: none"> МЖСПП мора да се осигура дека сите

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни согледувања	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
	<ul style="list-style-type: none"> Улогите на останатите министерства кои имаат надлежности во областа на управувањето со животната средина, генерално, не се добро разбрани од страна на ЕЛС, а со тоа и улогата на другите министерства не се споделени со јавноста. ЕЛС се доста активни во однос на информирање на јавноста. Сепак, не се промовира улогата на јавноста како загадувач особено во областите на отпад и урбани отпадни води. 		<p>за животна средина на другите министерства</p> <ul style="list-style-type: none"> Свеста за улогата на ЕЛС треба јавно да се промовира. Мора да се обезбеди подобрен фокус на интеракцијата помеѓу ЕЛС и јавноста. 	<p>засегнати страни се целосно свесни за другите засегнати страни и нивните улоги, со цел подобрување на соработката и користење на ЕЛС за аспектите на подигање на свеста во однос на овие прашања во јавноста</p>

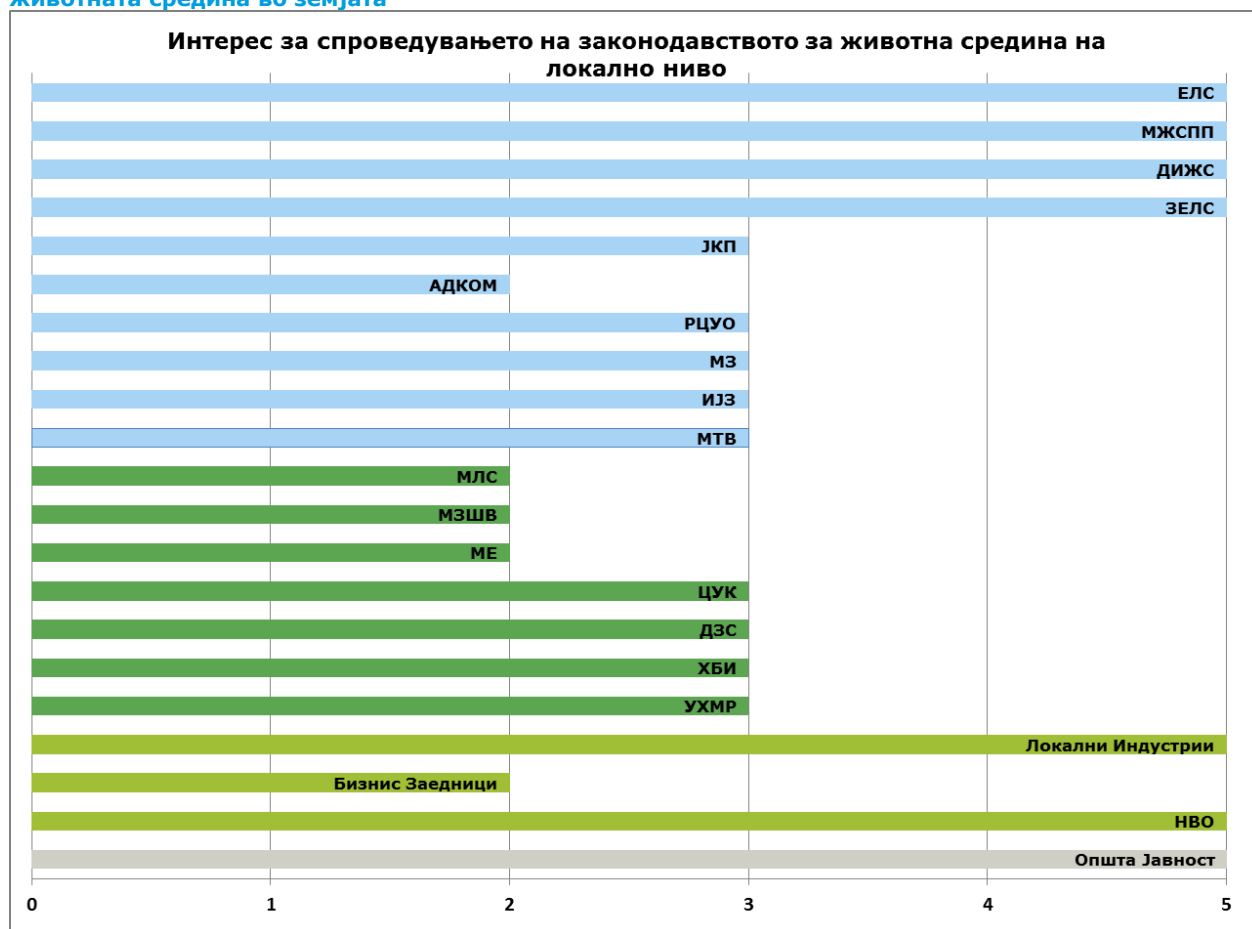
*Просечна квантитативна оценка за секоја засегната страна по категорија

4.4 Критериум 3: Интерес за спроведување на законодавството за животна средина во земјата

4.4.1 Квантитативна проценка на секоја засегната страна

Резултатите од квантитативната оцена на секоја засегната страна во врска со нивниот интерес во спроведувањето на законодавството за животната средина во земјата се прикажани на дијаграмот подолу.

Дијаграм 4.3 – Квантитативна оцена во врска со интересот за спроведување на законодавството за животната средина во земјата

ЛЕГЕНДА:

- Категорија 1 - Засегнатите страни кои се директно вклучени во управувањето со животната средина на локално ниво
- Категорија 2 - Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управување со животната средина на локално ниво
- Категорија 3 - Засегнати страни со приватните интереси
- Категорија 4 – Општа јавност

4.4.2 Квалитативна оценка на секоја категорија на засегнати страни

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Врз основа на истражувањето и различните извршени консултации, квалитативното оценување на интересот во однос на спроведувањето на законската регулатива во земјата се врши за секоја категорија на учесници. Заклучоците се прикажани во табелата подолу.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Табела 4.3 -Квалитативна анализа на интерес во спроведувањето на законодавството за животната средина во земјата

Категорија на засегнати страни	Главни забелешки	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
Категорија 1 – Засегнатите страни директно вклучени во управувањето со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> Генерално добро познавање во врска со спроведувањето на законската регулатива во земјата, иако имаат различни перцепции. МЖСПП смета дека законодавството е на место и дека тоа е во надлежност на ЕЛС да ги исполни обврските поставени со закон. МЖСПП смета дека ЕЛС се финансираат на централно ниво и имаат пристап до други извори на финансирање. МЖСПП и понатаму смета дека секоја ЕЛС треба да подготви инвестициони проекти што ќе бидат неопходни на пример, за подобрување на снабдувањето со вода за пиење и третман на урбани отпадни води. ЕЛС и Регионалните центри сметаат дека недостатокот на ресурси го спречува спроведувањето. ЕЛС, особено помалите, исто така, сметаат дека постои недостаток од обуки за нивниот персонал и ја истакна потребата од обуки особено во областите на елаборати и Б-ИСКЗ дозволи. Поголемите ЕЛС се особено загрижени за квалитетот на воздухот и сметаат дека имаат недоволно ресурси, а можеби и моќ да подготват и спроведат планови за квалитетот на воздухот. ЕЛС нема размислено пошироко во врска со спроведувањето на Законот за води. Во моментот не постои изграден систематски пристап за консултации од страна на МЖСПП со ЕЛС во однос на тоа како законите од областа на животната средина треба да се спроведат. 	4	<ul style="list-style-type: none"> Подобрено разбирање на причините за бавното спроведување може да овозможи отстранување на постоечките тесните грла. Зголемена соработка помеѓу ЕЛС може да обезбеди ресурси кои ќе се употребат со зголемување на спроведувањето на законодавството за животна средина. Поголема централизација на инспекцијата треба да доведе до достапност на поголем број на поефикасни специјализирани инспектори. 	<ul style="list-style-type: none"> Некои обврски на ЕЛС може да бидат поедноставени при што би се ослободиле ресурси. Некои обврски на ЕЛС може да бидат централизирани, т.е. одземени од помалите ЕЛС, во насока на големите ЕЛС или региони со што се овозможува повисок степен на специјализација на пример, за квалитетот на воздухот, ИСКЗ. Улогата на Регионалните центри за управување со отпад може да се ревидира и зајакне, со цел да се обезбеди управувањето со отпадот да е целосно имплементирано. Регионалните центри можат да бидат повеќе вклучени во спроведувањето Зајакнување на знаењето за целта на спроведување на инспекциите помеѓу сите засегнати страни во оваа група

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни забелешки	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
	<ul style="list-style-type: none"> ДИЖС смета дека нивото на локалната инспекција во многу случаи е несоодветна и дека тоа може да се зајакне преку повеќе централизирана контрола на сите инспекции. ЗЕЛС е горда на својата улога како претставнички орган на сите ЕЛС. ЗЕЛС би сакале и понатаму да ја зајакнат таа улога, особено во однос на спроведувањето на законодавството за животна средина, но не по цена на губење на квалитетот на услуги кои ги обезбедуваат за ЕЛС. ЖКП се одговорни за спроведување на голем број на активности во име на ЕЛС, вклучувајќи собирање на отпад и работа на депониите и пречистителни станици за отпадни води и се свесни за законодавството во овие два сектори. 			
Категорија 2 – Засегнати страни со ограничени области на интервенции во управувањето со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> Засегнатите страни генерално се свесни за законодавството за животна средина, бидејќи тоа влијае на нив директно, но се чини дека се помалку свесни за надлежностите на ЕЛС и како овие одговорности треба да се координираат со нивните сопствени одговорности. Многу засегнати страни во оваа група се вклучени во спроведувањето на законодавството за животна средина на национално ниво. Центарот за управување со кризи тесно соработува со ЕЛС во однос на планирањето во однос на инцидентите. Министерството за локална самоуправа се занимава главно со спроведување на политиката на децентрализација и регионалниот развој. Министерството за локална самоуправа ги смета Регионалните центри главно како статистички центри кои се користат од страна на 	3	<ul style="list-style-type: none"> Зајакнување на дијалогот со цел да се избегнат евентуални преклопувања. Избегнување на области каде е можно преклопување на пример, издавање дозволи за земјоделски активности, вклучително и расфрлање на тиња од ПСОВ. Подобрување на интеракцијата помеѓу ЕЛС и Министерството за транспорт и врски, со цел да се подобри развојот на инфраструктурни проекти за животната средина 	<ul style="list-style-type: none"> Преглед на сите активности за заштита на животната средина во РМ и поедноставување на административните обврски со цел да се елиминира дуплирањето. Промовирање и спроведување на одржливоста на животната средина како „отскочна даска“ на активностите на РМ. Да подготви 20 годишен инвестициски план на проекти за да обезбеди инвестиции, заштита на животната средина и да

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни забелешки	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
	<p>другите министерства кои не обезбедуваат финансиски средства за центрите. Министерството за локална самоуправа планира да ги повлече средствата од регионалните центри во 2017 година.</p> <ul style="list-style-type: none"> Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство е одговорно за земјоделство, шумарство и водостопанство. Управувањето со водите продолжува да претставува основа за потенцијалните преклопувања помеѓу МЗШВ, МЖСПП и ЕЛС. Министерството за транспорт и врски е одговорно за изготвување на програма за третман на отпадните води. 			обезбеди одржливи работни места.
Категорија 3 – Засегнатите страни со приватни интереси	<ul style="list-style-type: none"> Улогата на невладиниот сектор се уште е релативно мала. Индустријата има интерес да продолжи со своите активности без дополнителни барања и инвестиции Невладините организации се вклучени во процесот на издавање дозволи, но, генерално, би сакале да видат поагресивно спроведување на законодавството. 	4	<ul style="list-style-type: none"> Подобрување на нивото на дијалог и комуникација, со цел да се промовира подобра соработка помеѓу засегнатите страни во оваа група. Промоција за намалување на ресурсите кои се користат во индустријата како „вин-вин“. 	<ul style="list-style-type: none"> Да се промовира повеќе дијалог за потребите на индустријата преку проактивен пристап од страна на индустријата за спроведување на законодавството за животна средина НВО / ЗГ треба да бидат повеќе вклучени во спроведувањето. Подигање на свеста на индустријата дека управувањето со животната средина игра клучна улога во подобрување на целокупното управување и профитабилноста на бизнисот.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни забелешки	Просечно ниво*	Брзи придобивки	Долгорочни аспекти/прашања
				<ul style="list-style-type: none"> Работа со НВО/ГО со цел да се промовира подобрување на однесувањето на индустријата и јавноста.
Категорија 4 – Општа јавност	<ul style="list-style-type: none"> Јавноста е заинтересирана да го види законодавството за животна средина спроведено. Јавноста може да учествува во процесот на издавање дозволи, но генерално се повеќе активни во поплаки на кои што се одговара со зголемена инспекција на основа на поднесените приговори. 	5	<ul style="list-style-type: none"> Да се овозможи јавноста да стане активен чинител во спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво. 	<ul style="list-style-type: none"> Јавното однесување треба да се менува на пример, со намалување на употребата на автомобили и учество во селектирање на различните видови на отпад преку кампањи за подигање на свеста.

* Просек од квантитативната проценка на секоја засегната страна во категоријата

4.5 Критериум 4: Моќ да се влијае на засегнатите страни на локално ниво

4.5.1 Квантитативна оценка на секоја засегната страна

Резултатите од квантитативната оценка на секоја засегната страна во врска со нивната моќ да влијаат на засегнатите страни на локално ниво е прикажана во Дијаграмот подолу.

Дијаграм 4.4–Квантитативна оценка во однос на моќта да се влијае на засегнатите страни на локално ниво

ЛЕГЕНДА:

- Категорија 1 - Засегнатите страни кои се директно вклучени во управувањето со животната средина на локално ниво
- Категорија 2 - Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управување со животната средина на локално ниво
- Категорија 3 - Засегнати страни со приватните интереси
- Категорија 4 –Општа јавност

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

4.5.2 Квалитативна оценка на секоја категорија на засегнати страни

Врз основа на истражувањето и различните извршени консултации, квалитативната оценка во однос на моќта на влијание на засегнатите страни на локално ниво се врши за секоја категорија на учесници. Заклучоците се прикажани во табелата подолу.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Табела 4.4 – Квалитативна анализа во однос на моќта на влијанието на засегнатите страни на локално ниво

Категорија на засегнатите страни	Главни забелешки	Просечно ниво*	Брз напредок	Долгорочни аспекти / проблеми
Категорија 1 – Засегнатите страни се директно вклучени во управувањето со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> Голема моќ да влијаат на другите засегнати страни заради ингеренции и овластувања. МЖСПП особено има најсилна моќ, не само поради нејзините законски утврдени позиции во однос на надлежностите и власта, туку и заради перцепцијата и очекувањата на другите засегнати страни. МЖСПП има моќ да влијае на делувањето на акциите превземени од другите министерства во областа на спроведувањето на законодавството за животна средина преку Националниот Комитет за Поглавје 27. ЕЛС имаат значајна локална моќ на нивната територија. Важноста на таквата моќ е најголема во секторот за води и квалитет на воздух, бидејќи тоа се секторите каде ЕЛС имаат одговорност, но во однос на подобрување на квалитетот на воздухот и водата се зависни од активностите на другите министерства. ЕЛС имаат моќ за спроведување на законодавството за животната средина во рамките на нивната територија и имаат моќ да влијаат на Регионалниот центар во однос на спроведувањето на законодавството за отпад. Регионалните центри имаат моќ да подготват регионални планови за управување со отпад, кои ќе влијаат врз секоја ЕЛС и ЈКП во регионот. Сепак, малку е нејасен степенот на моќта кој што Регионалниот центар може да го оствари во врска со спроведувањето на регионалниот план за отпад. 	<ul style="list-style-type: none"> 4 	<ul style="list-style-type: none"> Подобрување на капацитетот на МЖСПП да ја одигра својата централна улога. Министерството за здравство треба да биде вклучено во планирањето на мониторингот на животната средина на локално ниво и во развојот на планови за управување со квалитетот на воздухот 	<ul style="list-style-type: none"> Потребата за понатамошно подобрување на капацитетот на МЖСПП во врска со унапредувањето и надзорот над спроведувањето на законодавството за животна средина. Треба да се обезбеди дека ЕЛС имаат капацитети да ги спроведат сите еколошки надлежности. Треба да се подобри капацитетот на регионалните центри во врска со управувањето со отпадот. Треба да се формализира улогата на влијанието на ЗЕЛС. Треба да се зајакне соработката меѓу ДИЖС и другите засегнати страни во оваа група.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнатите страни	Главни забелешки	Просечно ниво*	Брз напредок	Долгорочни аспекти /проблеми
	<ul style="list-style-type: none"> ЕЛС треба да имаат значајна моќ да влијаат на советите за управување со речни сливови. Меѓутоа, со оглед на тоа што овие совети се уште не се целосно функционални и со оглед на тоа дека ќе има голем број на ЕЛС кои ќе бидат вклучени во секој СРС, особено во случај на Советот за управување со речниот слив на реката Вардар, не е јасно до која граница таа моќ ќе биде спроведувана од страна на една ЕЛС. Исто така се уште не е позната моќта на СРС да влијаат на ЕЛС, иако таквата моќ веројатно ќе се зголеми со напредокот на спроведувањето на Рамковната директива за води. ЗЕЛС врши поголемо влијание отколку што има власт. ЗЕЛС нема официјална позиција, но може да влијае врз перформансите на неговите членови, на ЕЛС преку обезбедување на обуки и развој на електронските системи за известување. Министерството за здравство има моќ да влијае на мониторингот на животната средина на локално ниво и мора да биде вклучено во подготовката на кој било план за управување со квалитетот на воздухот. 			
Категорија 2 – Засегнати страни со ограничени области на интервенции во управување со животната	<ul style="list-style-type: none"> Моќта на другите министерства треба да биде насочена кон одржлив развој, со цел да се поддржи работата на ЕЛС во спроведувањето на законодавството за животна средина. Ограничена моќ да влијаат врз активностите за спроведување на законодавството за животната средина на ЕЛС, на друг начин освен можеби на негативен начин, преку промовирање на чисто 	<ul style="list-style-type: none"> 2 	<ul style="list-style-type: none"> МЖСПП може да се спротивстави на чисто економските аргументи на некои други министерства преку промоција на одржливост и агенди за ефикасно користење на ресурси така што и двата аспекти, животната средина 	<ul style="list-style-type: none"> Националниот план за одржливост треба да биде воден и промовиран од страна на МЖСПП со цел поттикнување на сите засегнати страни да го поддржат спроведувањето на законодавството за животна средина.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнатите страни	Главни забелешки	Просечно ниво*	Брз напредок	Долгорочни аспекти /проблеми
средина на локално ниво	економски аргумент како спротивност на агендата на животната средина.		и економијата треба да се препознаат како две страни на иста монета.	
Категорија 3 – Засегнатите страни со приватни интереси	<ul style="list-style-type: none"> бизнис секторот и невладиниот сектор во сегашната фаза имаат ограничена моќ да влијаат на други засегнати страни. 	<ul style="list-style-type: none"> 3 	<ul style="list-style-type: none"> Користењето на Бизнис асоцијациите за промовирање на зелена индустриска агенда. Со зголемување на свеста може да се очекува дека овие засегнати страни ќе бидат во можност да извршат поголемо влијание во спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво. 	<ul style="list-style-type: none"> Да се обезбеди учество на индустријата во националната одржливост. Да се охрабри НВО да ја промовираат одржливоста.
Категорија 4 – Општа јавност	<ul style="list-style-type: none"> Општата јавност во моментот има ограничена моќ да влијае на другите засегнати страни. 	<ul style="list-style-type: none"> 3 	<ul style="list-style-type: none"> Поттикнување на вклучување на јавноста во процесот на донесување одлуки. 	<ul style="list-style-type: none"> Да се осигура дека јавноста е целосно свесна за животната средина и за нивните права за учество во процесите на донесување на одлуки

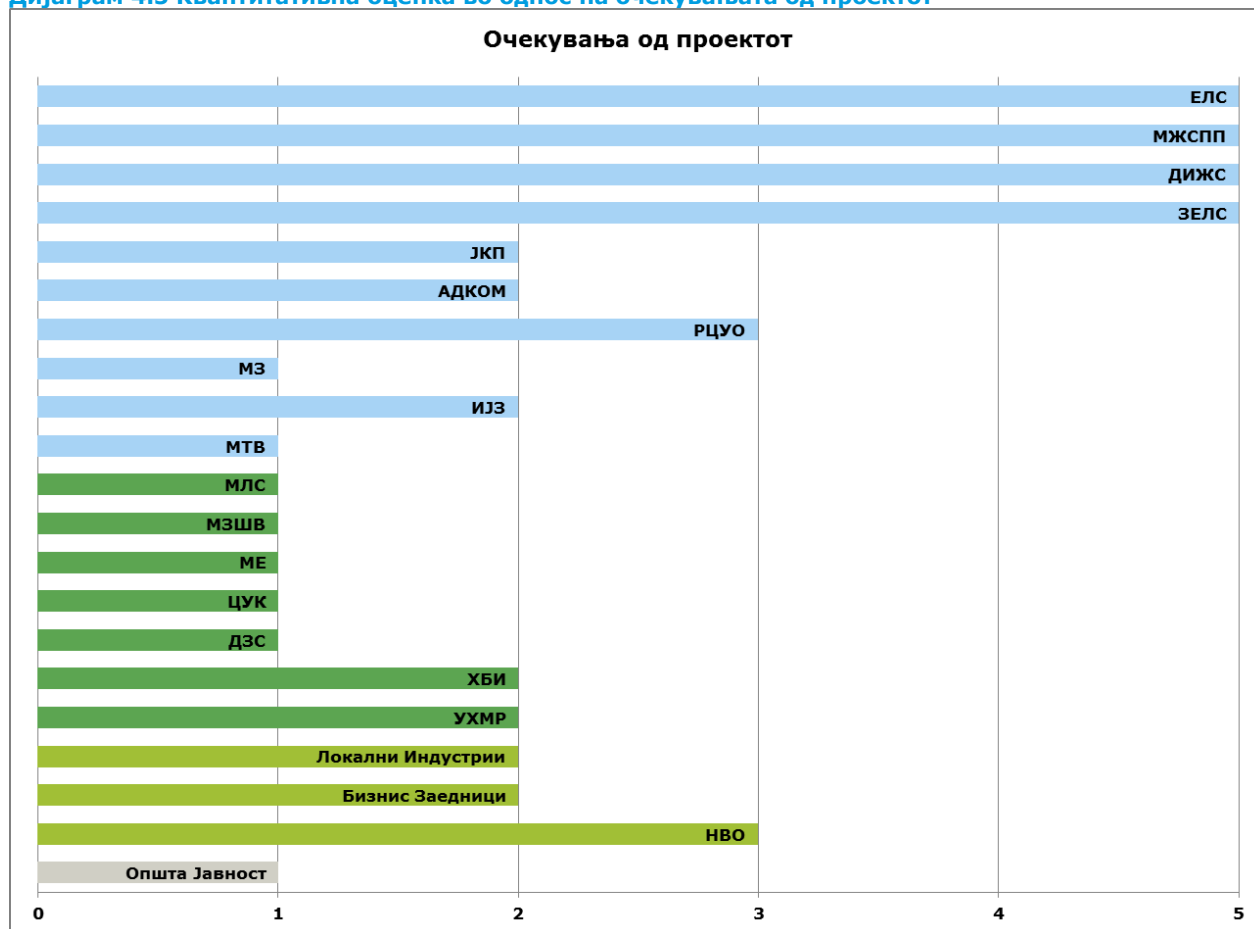
* Просек од квантитативната проценка на секоја засегната страна во категоријата

4.6 Критериум 5: Очекувања од проектот

4.6.1 Квантитативна оценка за секоја засегната страна

Резултатот од квантитативната оценка на секоја засегната страна во врска со нивните очекувања за проектот е прикажан на Дијаграмот подолу.

Дијаграм 4.5 Квантитативна оценка во однос на очекувањата од проектот

ЛЕГЕНДА:

- Категорија 1 - Засегнатите страни кои се директно вклучени во управувањето со животната средина на локално ниво
- Категорија 2 - Засегнатите страни со ограничени области на интервенции во управување со животната средина на локално ниво
- Категорија 3 - Засегнати страни со приватните интереси
- Категорија 4 - Општа јавност

4.6.2 Квалитативна оценка за секоја категорија на засегнати страни

Врз основа на истражувањето и различните извршени консултации, се изврши квалитативна оценка за очекувањата од овој проект за секоја категорија на учесници. Заклучоците се прикажани во табелата подолу.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Табела 4.5 – Квалитативна анализа во однос на очекувањата од проектот

Категорија на засегнати страни	Главни забелешки	Просечн о ниво*	Брз напредок	Долгорочни проблеми
Категорија 1 – Засегнатите страни се директно вклучени во управувањето со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> Генерално, постои позитивен став за проектот и беше покажан интерес. МЖСПП има високи очекувања во однос на подобрување на спроведувањето на законите и подобрување на известувањето од страна на ЕЛС ЕЛС имаат очекувања да се разјаснат нивните улоги и тоа како да соработуваат во иднина. Регионалните центри имаат позитивен став кон проектот и сакаат да бидат вклучени. Проектот се смета како алатка за подобрување на спроведувањето на законодавството за животна средина. Широко е забележана подготвеност за соодветни нивоа на учество . Проектот се гледа како можност да се зајакне нивниот капацитет и / или да се олесни нивната работа во областа на спроведување на законодавството за животна средина. МЖСПП очекува проектот да ја подобри комуникацијата помеѓу централно и локално ниво и да го подобри нивото на надзор над спроведувањето од страна на ЕЛС. МЖСПП очекува дека проектот ќе помогне за реформирање на тековните процедури и ќе обезбеди дополнителни насоки и практична помош на ЕЛС, како и обезбедување на дополнителни обуки. Претставниците на ЕЛС очекуваат да почнат да ја добиваат потребната поддршка. ЖКП кои беа консултирани имаат ниски очекувања од проектот. 	3	<ul style="list-style-type: none"> Подготвен прилагоден план за работа на проектот кој дозволува учество без преоптоварување (оптимално 2 дена месечно) Прилагоден дизајн на состаноците и работилниците за да се обезбедат актуелните потреби и очекувањата на засегнатите страни. 	<ul style="list-style-type: none"> Подготовка на долгорочната програма за обуки треба да обезбеди постојана обука за сите засегнати страни од Група 1, најмалку во период од пет години
Категорија 2 – Засегнати	<ul style="list-style-type: none"> Проектот се очекува да помогне во разјаснувањето на институционалната поставеност и улогите и да 	1	<ul style="list-style-type: none"> Подготвен прилагоден план за работа на проектот со цел 	<ul style="list-style-type: none"> Подигнување на свеста е потребно со цел да се

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Категорија на засегнати страни	Главни забелешки	Просечн о ниво*	Брз напредок	Долгорочни проблеми
страни со ограничени области на интервенции во управувањето со животната средина на локално ниво	<ul style="list-style-type: none"> ги поддржи сите играчи со цел да се овозможи заедничка работа и подобра координација. МЛС смета дека проектот може да помогне во разјаснување на улогата на Регионалните центри. 		да се овозможи учество доколку постои интерес.	осигура дека улогата на ЕЛС во спроведувањето на законодавството за животна средина е целосно разбрана од страна на сите засегнати страни
Категорија 3 – Засегнатите страни со приватни интереси	<ul style="list-style-type: none"> НВО се чини дека имаат позитивен став кон проектот и изразија подготвеност да се вклучат. Поточно, невладината организација која е консултирана очекува да биде вклучена во проектот и подобро да разбере како ЕЛС ќе работат за подобрувањето на спроведувањето на законодавството за животна средина. 	2	<ul style="list-style-type: none"> Да се добие поддршка од локалните невладини организации и индустрии, со цел да се олесни спроведувањето на проектните активности 	<ul style="list-style-type: none"> Барање за подигнување на свеста вклучувајќи и осигурување дека улогата на ЕЛС во однос на спроведувањето на законодавството за животната средина е целосно сфатено.
Категорија 4 – Општа јавност	<ul style="list-style-type: none"> Општата јавност очекува подобро да ја разбере рамката за спроведување на законодавството за животна средина и одговорностите на секој надлежен орган. 	1	<ul style="list-style-type: none"> Подобрување на процесот на обезбедување на информации и разбирање на распределбата на одговорностите меѓу надлежните органи 	<ul style="list-style-type: none"> Организирање на кампања за подигање на свеста преку презентирање на релевантни информации.

* Просек од квантитативната проценка на секоја засегната страна во категоријата

5. ПРИОРЕТИЗАЦИЈА НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

5.1 Цел и методологија

Целта на приоритизацијата на засегнатите страни е да се формираат приоритетни групи на засегнатите страни на кои ќе им се даде различно согледување при изготвувањето на план за вклучување на засегнатите страни, план за комуникација и координација и над сето ова да ги идентификуваат клучните засегнати страни кон кои треба да бидат насочени главните напори на проектот.

Врз основа на квантитативната оценка во однос на критериумите од 1 до 5, се пресметува вкупниот резултат за секоја засегната страна. Врз основа на целокупниот резултат, три приоритетни групи се идентификувани како што е наведено во табелата подолу.

Табела 5.1 – Приоритетни групи на Засегнатите страни

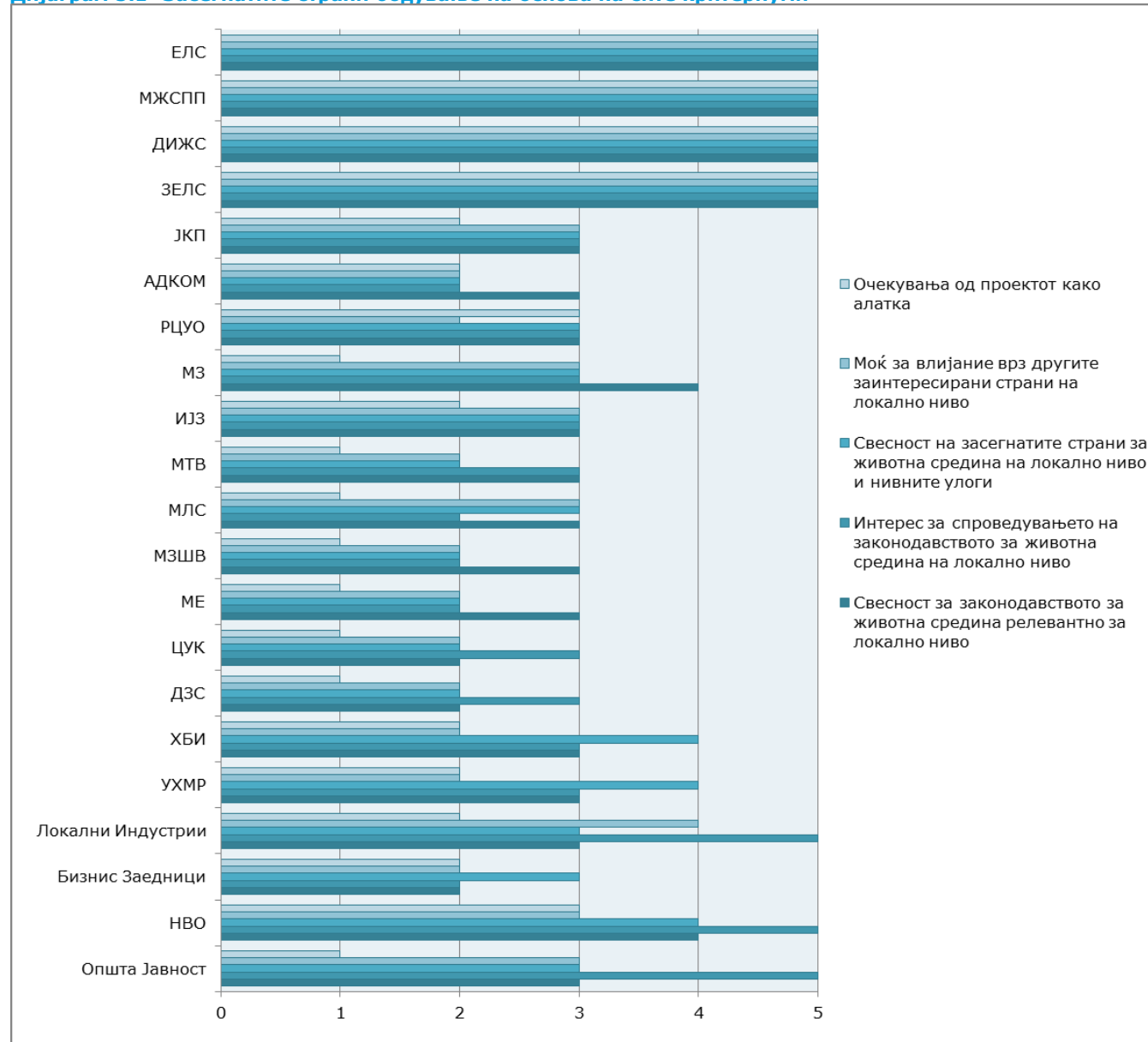
Приоритетна група	Оцена	Име
1	20 и повеќе	Клучни засегнати страни
2	15-19	Потребни засегнати страни
3	14 и под	Засегнатите страни со помалку директна улога

5.2 Општа квантитативна оценка на секоја засегната страна

Дијаграм 5.1 - на другата страна претставува преглед на бодовите за секоја засегната страна под секој критериум. Дополнително, Табела 5.2 го дава конечното бодување на секоја засегната страна и вкупното рангирање.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Дијаграм 5.1 -Засегнатите страни бодување на основа на сите критериуми

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Табела 5.2 – Финално оценување за секоја засегната страна и генерална оценка

	Критериум 1	Критериум 2	Критериум 3	Критериум 4	Критериум 5	
Засегната страна	Свесност за законодавството за животна средина релевантно за локално ниво	Интерес за спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво	Свесност на засегнатите страни за животна средина на локално ниво и нивните улоги	Моќ за влијание врз другите засегнати страни на локално ниво	Очекувања од проектот	Вкупна оценка
ЕЛС	5	5	5	5	5	25
МЖСПП	5	5	5	5	5	25
ДИЖС	5	5	5	5	5	25
ЗЕЛС	5	5	5	5	5	25
Локална индустрија	3	3	5	4	2	17
НВО	4	4	5	3	3	19
Општа јавност	3	3	5	3	1	15
ЈКП	3	3	3	3	2	14
АДКОМ	3	2	2	2	2	11
РЦУО	3	3	3	2	3	14
МЗ	4	3	3	3	1	14
ИЈЗ	3	3	3	3	2	14
МТВ	3	2	3	2	1	11
МЛС	3	3	2	3	1	13
МЗШВ	3	2	2	2	1	10
Министерство за економија (МЕ)	3	2	2	2	1	10
Центар за управување со кризи (ЦУК)	2	2	3	2	1	10
Дирекција за заштита и спасување (ДЗС)	2	2	3	2	1	10
ХБИ	3	4	3	2	2	14
УХМР	3	4	3	2	2	14
Бизнис заедницата	2	3	2	2	2	11

5.3 Приоритетна Група 1 – Клучни засегнати страни

Клучните засегнати страни се оние чинители кои можат да го водат процесот на вклученост. Благодарение на ваквите перцепции за нив, тие имаат моќ да влијаат на другите и според тоа, тие можат на најефикасен начин да придонесат да се вклучат и други засегнати страни. Врз основа на целокупниот резултат прикажан во Секцијата 5.2 погоре, четири клучни засегнати страни се идентификувани како што следува:

- Министерството за животна средина и просторно планирање
- Единиците на локалната самоуправа
- Државниот инспекторат за животна средина
- Заедницата на единиците на локална самоуправа (ЗЕЛС)

МЖСПП е главната засегната страна и треба да има водечка улога во организирањето и спроведувањето на целиот процес на вклучување на засегнатите страни на долг рок.

Ангажманот на овие клучни засегнати страни е од витално значење за да се постигнат целите на Планот за вклучување на засегнатите страни и општо, во целина да се обезбеди успешна имплементација на законодавството за животна средина на локално ниво.

5.4 Приоритетна Група 2 – Потребни засегнати страни

Приоритетната Група 2 е составена од засегнати страни кои и покрај тоа што немаат силно влијание во донесување на одлуки, мора да бидат вклучени во успехот на проектите и активностите. Овие чинители може да се користат како активна поддршка на проектните активности. Врз основа на вкупниот резултат прикажан во Секцијата 5.2 погоре, трите потребни засегнати страни се идентификувани како што следи:

- Општата јавност
- Локална индустрија
- Невладините организации

Општата јавност ја претставува целата национална публика (поединци) кои треба да станат дел од напорите за промена на својата перцепција преку зголемување на јавната свест и свесност. Јавноста мора да стане свесна за нејзината улога како загадувач, особено во однос на отпадот и отпадните води. Редовниот процес на информирање / протокот на информации треба да се воспостави до групата (печатени информативни материјали, весници, веб-страница, Е-mail снимки, итн.). Потребно е редовно снабдување на информации.

НВО се продолжена рака на јавниот интерес и може да играат поддржувачка улога во спроведувањето на законодавството за животна средина.

Локалната индустрија е под влијание на издавањето на дозволи на локално ниво. Повторно, соодветно известена индустрија може да има позитивна улога во спроведувањето на законите.

5.5 Приоритетна група 3 – Засегнатите страни со помалку директна улога

Засегнатите страни во оваа група имаат ограничен интерес и важност во однос на спроведување на законодавството за животната средина на локално ниво. Поради тоа, тие имаат понизок приоритет за вклучување. Во зависност од достапните ресурси и развојот на проектот, тие би можеле да бидат вклучени во процесот и подоцна.

- Јавните комунални претпријатија (ЈКП)
- Здружението на јавните комунални претпријатија (АДКОМ)
- Регионалните центри за управување со отпад (РЦУО)
- Министерството за здравство (МЗ)
- Институтот за јавно здравје (ИЈЗ)
- Министерството за транспорт и врски (МТВ)
- Министерството за локална самоуправа (МЛС)
- Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (МЗШВ)
- Министерството за економија (МЕ)
- Центарот за управување со кризи (ЦУК)
- Дирекцијата за заштита и спасување (ДЗС)
- Хидробиолошкиот институт од Охрид (ХБИ)
- Управата за Хидрометеоролошки Работи (УХМР)
- Стопанска комора - Бизнис заедницата

6. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Ова поглавје ги претставува главните заклучоци од спроведената анализа на моменталната состојба и препораките кои треба да бидат земени предвид за да се изготви План за вклучување на засегнатите страни. Треба да се има на ум дека анализата ја одразува состојбата до еден одреден момент во времето. Сите активности кои ќе се извршуваат како следни чекори се очекува да ја менуваат свеста на засегнатите страни, перцепциите и очекувањата.

6.1 Заклучоци од Анализата на засегнатите страни

- Генерално, може да се заклучи дека вклучувањето на засегнатите страни во Македонија е во релативно рана фаза. Иако платформи на засегнати страни се воспоставени за некои сектори на животната средина, таквите платформи се отсутни или не-оперативни во случај на други сектори на животната средина.
- Врз основа на перцепцијата на засегнатите страни и улогата на надлежниот орган, може да се заклучи дека процесот на вклучување на засегнатите страни во голема мера зависи од капацитетот на МЖСПП. Ова се однесува не само на задолжителното спроведување на сите постапки за учество на засегнатите страни наведени во законодавството. Правилното вклучување на засегнатите страни бара повеќе напор со дополнителни активности и иницијативи. Треба повеќе да се инвестира за да се постигнат посакуваните промени во однос на перцепциите на засегнатите страни и нивното однесување.
- Целокупната перцепција и заедничката визија меѓу засегнатите страни е дека МЖСПП треба посилно да ја извршува својата водечка улога во процесот, координацијата со другите централни институции и обезбедувањето на поддршка на локално ниво.
- Свеста на различни групи на засегнатите страни околу законодавството за животна средина значително се разликува, МЖСПП, ЗЕЛС и поголемите ЕЛС имаат висока свест, но свеста се намалува кај помалите ЕЛС и другите групи. Направено е многу за транспонирање на законодавството на ЕУ за животната средина во националните примарни и секундарни правни акти, но свеста помеѓу засегнатите страни за многу прашања се уште е ниска.
- Заедничката работа на сите засегнати страни, особено на клучните засегнати страни е приоритет. Секоја од идентификуваните консултативни платформи на засегнатите страни погоре треба да се зајакнат и во некои случаи треба да се донесат во оперативен модул.
- Меѓу засегнатите страни од сите категории постојат позитивни ставови кон иницијативи за подобрување на состојбата, вклучувајќи го и проектот. Во исто време засегнатите страни укажуваат на некои специфични потреби за информации и области за обуки, како и недостаток на искуства и ги искажуваат своите очекувања дека проектот како моментална алатка на располагање може да одговори на повеќето од нив.
- Недоволниот капацитет на вработените во државните институции и општините може да влијае на нивото на учество. Како и да е овој ризик може да се адресира, барем делумно, преку подобрување на координацијата помеѓу засегнатите страни.

6.2 Препораки за планот на засегнатите страни

Ова поглавје ги идентификува следните чекори и соодветно вклучување за објаснување и спроведувањето на Планот за вклучување на засегнатите страни што треба да се спроведе во временската рамка на проектот.

- Вклучувањето на клучните засегнати страни мора да обезбеди:
 - Разјаснување на целиот спектар на надлежности на ЕЛС;
 - Идентификување на надлежностите кои е подобро да се спроведуваат на над-општинско ниво;
 - Разјаснување на целиот спектар на обврските за известување на ЕЛС;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

- Идентификување на поддршката што МЖСПП треба да им ја обезбеди на ЕЛС, на пример во однос на информации, упатства и обуки;
- Развивање на неформална мрежа која ги поврзува учесниците на секоја клучна засегната страна;
- Извршување на анализа за потребите од обуки;
- Идентификација на празнини во ресурсите;
- Зајакнување на комуникацијата - да ги идентификува потребите за комуникација;
- Зајакнување на соработката помеѓу засегнатите страни;
- Зајакнување на ЗЕЛС;
- Да се зајакне улогата на поголемите ЕЛС;
- Поедноставување на улогата на помалите ЕЛС.

Многу од овие акции ќе бидат поддржани од страна на проектот, иако таквите акции ќе треба да продолжат и во иднина по времетраењето на проектот.

- Вклучувањето на засегнати страни мора да биде поддржано од секоја клучна засегната страна, со МЖСПП како водечка институција на централно ниво и секоја ЕЛС во однос на својата територија;
- ДИЖС треба да „промовира усогласување“ наместо да биде гледан во негативна конотација на едноставно извршување;
- Поединечните очекувања на засегнатите страни треба внимателно да се разгледаат со цел да се привлече нивното внимание и да се поттикне учеството. „Брзите победи“ идентификувани со анализата се целосно во рамките на опсегот на проектот и треба да се решат во наредниот период на испорака на резултати и активности - ПВЗС, Програмата за јавно информирање и комуникација (ПЈИК), План за подобрување на координацијата. Проектот сигурно може да ги адресира овие очекувања преку поддршка на процесот на вклучување на засегнатите страни;
- ПВЗС треба да предвидува активности за поддршка на заедничка реализација и имплементација на различните улоги на клучните засегнати страни кои се вклучени во управувањето со животната средина и за поттикнувањето на централната координативна улогата на МЖСПП во управувањето со животната средина.
- Се предлага да се организира работилница со цел да се овозможи дискусија за Анализата на засегнатите страни и планот за вклучување на засегнатите страни кои ќе бидат подготвени врз основа на оваа анализа, а потоа да се ревидира планот за вклучување на засегнатите страни (ПВЗС) со цел да се земат предвид сите коментари и согледувања изразени од страна на засегнати страни.

СЕКЦИЈА Б

ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

1. ВОВЕД

Овој План за вклучување на засегнатите страни (ПВЗС) е подготвен во рамките на проектот "Техничка помош за зајакнување на капацитетите за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво", EuropeAid / 134079 / D / SER / MK. Проектот е финансиран од Програмата за предпристапна помош на Европската унија и институционална надградба - ТАИБ 2010 година. Главен корисник на проектот е Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП). Другите корисници на проектот се Министерството за локална самоуправа, Здружението на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС) и деветте ЕЛС избрани да учествуваат во проектот, Град Скопје, Ѓорче Петров, Аеродром, Тетово, Гостивар, Јегуновце, Охрид, Македонски Брод и Дебрца.

Овој ПВЗС е изготвен врз основа на Анализата на засегнатите страни изготвена претходно во рамките на Проектот и презентирана во Секцијата А погоре.

Голем број на важни прашања мораа да бидат земени предвид при подготовката на ПВЗС, од кои некои од нив често се занемаруваат. Истите ги вклучуваат, но не се ограничени на:

- **Дефинирање на јасна целокупна и специфична цел.** Од суштинско значење е обемот и амбициите во однос на ПВЗС да се јасно дефинирани и разбрани од страна на сите, со цел да се усогласат очекувањата и да се води остатокот од процесот на подготовка и спроведување на ПВЗС.
- **Прилагодување на ПВЗС во однос на идентификуваните целни групи.** Во зависност од резултатот од анализата на засегнатите страни, една или повеќе целни групи ќе бидат идентификувани. Од суштинско значење е предлозите на ПВЗС да бидат прилагодени на секоја група за да се обезбеди користење на правиот метод за ангажирање и споделување на соодветната порака.
- **Дефинирање на рамката за имплементација на ПВЗС.** Успехот на ПВЗС лежи не само во дизајнот, туку во неговото успешно спроведување. Солидната подготовка и почетокот, како и јасното управување и рамката за следење се од суштинско значење за постигнувањето на целокупните и специфичните цели на ПВЗС.

Со цел да се осигура дека горенаведеното не се занемарува и дека потребните основи се поставени, ПВЗС го вклучува следново:

- Генерални и специфични цели
- Целни групи
- Методи и форми за вклучување
- План за вклучување за секоја целна група
- Рамка за спроведување и управување

2. ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

2.1 Општа цел

Општата цел на ПВЗС е да му помогне на МЖСПП во заштитата на квалитетот на животната средина преку соодветно спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво.

2.2 Специфични цели

Како што е наведено, заштита на квалитетот на животната средина преку спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво е од клучна важност за МЖСПП. Специфичните цели на овој план се да обезбеди насоки и да ги идентификува потребните мерки со цел:

- Да осигура дека релевантните засегнати страни се информирани, консултирани и вклучени во спроведувањето на проектот и во процесот на подготовка и одобрување на финалните резултати на проектот на соодветен и релевантен начин;
- Да осигура ефикасна комуникација и координација помеѓу сите засегнатите страни со цел успех на проектот;
- Зголемување на нивото на компетентност на засегнатите страни;
- Зголемување на конзистентноста на спроведување на законодавството за животна средина во сите ЕЛС;
- Подобрување на вклученоста во процесот на донесување одлуки на сите релевантни чинители на локално ниво;
- Подигнување на свеста на засегнатите страни во однос на клучните прашања за животната средина;
- Подобрување на вмрежувањето помеѓу засегнатите страни;
- Да се подобри довербата во МЖСПП во однос на тоа дека сите закони за животна средина се спроведуваат;
- Подобрување на мониторингот на животната средина во локален контекст.

Во склад на барањата на Описот на работните задачи на Проектот, Планот за вклучување на засегнатите страни го покрива времетраењето на проектот, односно до јули 2016 година.

3. ЦЕЛНИ ГРУПИ

Врз основа на Анализата на засегнатите страни претставена во Секција А, идентификувани се три приоритетни групи на засегнати страни, како што следува:

- Клучни засегнати страни
- Потребни засегнати страни
- Засегнати страни со помалку директна улога

Овие групи ги сочинуваат целните групи на овој ПВЗС.

3.1 Главна целна група - Клучни засегнати страни

Главната целна група на овој План се четирите клучни засегнати страни вклучени во спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво и тоа:

- 81-ната единица на локална самоуправа
- Министерството за животна средина и просторно планирање
- Државниот инспекторат за животна средина
- ЗЕЛС (Заедницата на единиците на локална самоуправа)

3.2 Втората целна група – Потребни засегнати страни

Втората целна група на овој план се Потребните засегнати страни идентификувани во Анализата на засегнатите страни, и тоа:

- Општата јавност
- Локална индустрија
- Невладините организации (НВО)

Подобрување на комуникацијата и вклучување на овие три страни се важен дел за подобрувањето на ефикасноста на спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво.

3.3 Трета целна група - Засегнати страни со помалку директна улога

Третата и последна целна група во овој план се идентификуваните засегнати страни кои имаат помалку директна улога во спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво, и тоа:

- Јавните комунални претпријатија (ЈКП)
- Здружението на јавните комунални претпријатија (АДКОМ) - АДКОМ асоцијацијата
- Регионалните центри за управување со отпад (РЦУО)
- Министерството за здравство (МЗ)
- Институтот за јавно здравје (ИЈЗ)
- Министерството за транспорт и врски (МТВ)
- Министерството за локална самоуправа (МЛС)
- Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (МЗШВ)
- Министерството за економија (МЕ)
- Центарот за управување со кризи (ЦУК)
- Дирекцијата за заштита и спасување (ДЗС)
- Хидробиолошкиот институт од Охрид (ХБИ)
- Управата за Хидрометеоролошки работи (УХМР)
- Стопанската комора - Бизнис Асоцијациите

4. МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ

Ова поглавје дава преглед на можните начини и форми за вклучување на трите целни групи на засегнати страни идентификувани погоре.

4.1 Методи за вклучување на засегнатите страни

Трите главни методи за вклучување на засегнатите страни може да се дефинираат како:

- **Информирање:** Ова е едностран начин за вклучување каде се обезбедени информации од страна на Проектот до своите засегнати страни кои ќе одлучат дали ќе се вклучат или не во одреден процес. Овој метод ќе се користи за **засегнатите страни со помалку директна улога**.
- **Комуникација/Дијалог:** Проектот објавува информации прилагодени на очекувањата и приоритетните аспекти на своите засегнати страни и одговора на нивните барања. Во овој случај, протокот на информации е во еден правец од Проектот до засегнатите страни, но засегнатите страни можат да бидат активни и да бараат дополнителни или подетални информации. Овој метод ќе се користи за **потребните засегнати страни**.
- **Вклучување:** Проектот планира специфични консултации со неговите засегнати страни со цел размена на информации и дискусии за клучните прашања. Проектот и неговите засегнати страни ги прилагодуваат нивните одлуки и однесувањето во склад со меѓусебните очекувања и приоритетните аспекти. Овој метод мора да се користи за **клучните засегнати страни**.

Дијаграм 4.1 – Методи за вклучување на идентификуваните целни групи

4.2 Форми за вклучување на засегнатите страни

Формите за вклучување на засегнатите страни треба да бидат избрани врз основа на:

- **методите на ангажирање** идентификувани во претходниот дел
- **општите и специфичните цели** на ПВЗС
- **специфичниот контекст** на ПВЗС со цел да се земат предвид на пример расположливите ресурси и културолошкиот контекст каде ПВЗС ќе биде спроведуван.

Следната табела ги прикажува стандардните можни форми за вклучување на засегнатите страни прилагодени на секој метод на вклучување.

Табела 4.1 – Можни форми за вклучување на засегнатите страни

МЕТОДИ	МОЖНИ ФОРМИ
ВКЛУЧУВАЊЕ	Конференции / Работилници Семинари Работни групи / Работни тела Комитети Сесии на обуки Партнерства Соработки во истражувања Анализи/Анкети Интервјуа
КОМУНИКАЦИЈА	Извештаи за активности Работилници Средби со клучни претставници Посети на терен Контакт телефонски линии / Веб-страници со пристап за комуникации Јавна кампања Јавни расправи
ИНФОРМИРАЊЕ	Веб-страница Публикации Информатори Вести и соопштенија

Горенаведените методи и формати ќе послужат како основа за развој на ПВЗС претставен во следното поглавје.

5. ПЛАН ЗА ВКЛУЧУВАЊЕ НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Како што е наведено погоре, од суштинско значење е предложениот план за вклучување да е соодветно прилагоден за секоја од целните групи за да се обезбеди дека правилните методи и форми на ангажирање се користат во право време и на соодветен начин за секоја целна група.

Поради таа причина, ПВЗС е поделен на три дела, по еден дел со прилагодени активности за секоја целна група (клучни засегнати страни, потребните засегнати страни и засегнати страни со помалку директна улога). Оние активности кои се соодветни за сите целни групи ќе бидат вклучени во сите делови.

За да се осигура дека специфичните цели на ПВЗС се постигнати и со тоа да се придонесе за целокупната цел, ПВЗС го содржи следново:

- Идентификувани **акции** вклучувајќи потенцирани **приоритетни акции** кои треба да се спроведат од страна на проектот во текот на неговото времетраење
- **Цел** која треба да се постигне со секоја акција
- **Целна публика** за секоја поединечна акција, каде што во рамките на приоритетната група посебно се именува засегнатата страна за која е насочена секоја акција
- **Временска рамка** за спроведување на секоја акција
- **Одговорен** субјект/организација за секоја акција

Важно е да се напомене дека со цел да се осигура прифаќање на Планот од страна на засегнатите страни, посебно од страна на клучните, ќе биде организирана работилница која ќе обезбеди простор за дискусија за Анализата на засегнатите страни и Планот за вклучување на засегнатите страни. Последователно, предложениот ПВЗС ќе се ревидира со цел да ги земе предвид сите согледувања изразени од страна на засегнатите страни.

5.1 План за вклучување за клучните засегнати страни

Табелата подолу ги претставува предложените акции за вклучување на четирите групи на клучни засегнати страни, имено МЖСПП, ЕЛС, ДИЖС и ЗЕЛС.

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ					
1	Работилница за претставување на ПВЗС	Да се обезбеди висока релевантност на предложениот ПВЗС како и да се осигура учеството и сопственоста од страна на сите засегнати страни	МЖСПП, ЕЛС, ДИЖС, ЗЕЛС	Јуни 2015	Проектен тим
2	Работилница за претставување на нацрт верзијата на Програмата за реформа	Да се презентира и дискутира нацрт верзијата на Програмата за реформа пред релевантните општини и истата соодветно да се финализира	Пилот ЕЛС	Октомври 2015	Проектен Тим
3	Работилница за дисеминација на резултатите од Програмата на реформа	Да се презентира финалната Програма за реформа пред поширок аудиториум	МЖСПП, ЕЛС, ДИЖС, ЗЕЛС	Мај 2016	Проектен Тим

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
4	Изработка и спроведување на програма за обуки	Да се зајакнат капацитетите на клучните засегнати страни за спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво и следствено да се овозможи нивно учество во процесите на донесување на одлуки	МЖСПП, ЕЛС, ДИЖС, ЗЕЛС	Јули 2015 - Јули 2016	Проектен Тим
5	Подготовка на План за комуникација и координација помеѓу централната и локалната власт	Да се дефинираат каналите и фреквенцијата за комуникација помеѓу централната и локалната власт	МЖСПП, ЕЛС, ДИЖС, ЗЕЛС	Јуни 2015	Проектен Тим
6	Студиско патување	Да се подигне свеста на клучните засегнати страни за најдобрите практики во однос на спроведувањето на барањата на животната средина на локално ниво и координирањето на активностите помеѓу централната и локалната власт	МЖСПП, пилот ЕЛС	Септември 2015	Проектен Тим
7	Состаноци на Управниот комитет	Вклучување на клучните засегнати страни во надзорот над спроведувањето на проектните активности и во одобрувањето/ донесувањето на одлуки во однос на резултатите на проектот	МЖСПП, пилот ЕЛС, ЗЕЛС	Секои месеци, 3 Првиот состанок во Мај 2015	Проектен Тим

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
8	Национална работилница на крајот на проектот	Дисеминација на резултатите од проектот и поттикнување на активности кои треба да продолжат по завршувањето на проектот	МЖСПП, ЕЛС, ДИЖС, ЗЕЛС	Јуни 2016	Проектен Тим
9	Редовни состаноци за консултации	Да се информираат, консултираат и вклучат клучните засегнати страни во подготовката и изработката на проектните резултати	МЖСПП, пилот ЕЛС	За времетраење на проектот: Јануари 2015 – Јули 2016	Проектен Тим
10	Изработка на сеопфатен именик на сите засегнати страни од сите целни групи	Да постои сеопфатен именик/листа со контакти која ги содржи сите партнери, засегнати страни и членовите на секоја целна група. Листата треба да ги содржи клучните имиња и контактите од секоја различна организација	МЖСПП, ЕЛС, ДИЖС, ЗЕЛС	Септември 2015	Проектен Тим
11	Изработка на брошура и други релевантни информации за проектот кои ќе да бидат објавени на веб-страницата на МЖСПП	Да се обезбедат лесно достапни информации за целите и опсегот на проектот, како и главни точки на контакт за сите засегнати страни на веб-страницата на МЖСПП	МЖСПП, ЕЛС, ЗЕЛС, ДИЖС	Август 2015	Проектен Тим

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
12	Изработка на листа на факти (fact-sheet) и други релевантни информации за надлежностите на општините и општинските иницијативи од областа на заштита на животната средина кои ќе бидат објавени на веб-страниците на ЕЛС	Да обезбеди информации за надлежностите на општините и општинските иницијативи во областа на заштита на животната средина, како и да се обезбедат контакти и распоред на настани	МЖСПП, ЕЛС, ЗЕЛС, ДИЖС	Декември 2015	ЕЛС
ДОПОЛНИТЕЛНИ АКТИВНОСТИ					
13	Изготвување и дисеминација на извештај за обврските на Одделение за надзор над ЕЛС и управно-надзорни работи (ОНЕЛСУНР), Управата за животна средина (УЖС) и Македонскиот информативен центар за животна средина (МИЦЖС)	Да се појасни улогата на ОНЕЛСУНР, УЖС и МИЦЖС, овозможувајќи му на ОНЕЛСУНР да ја дефинира неговата надзорна улога	МЖСПП	Јули 2015	МЖСПП (ОНЕЛСУНР)
14	Изготвување и дисеминација на извештај за надлежностите на ЕЛС за спроведување и известување	Да се појасни улогата на ЕЛС овозможувајќи му на ОНЕЛСУНР да ја дефинира неговата надзорна улога	МЖСПП, ЕЛС, ЗЕЛС	Септември 2015	МЖСПП (ОНЕЛСУНР)
15	Воспоставување на мрежа на регулатори на аспектите на животната средина и изработка на мејлинг листа	Да обезбеди целосен сет на контакт лица и сеопфатна мејлинг листа со податоци за контактите на сите клучни засегнати страни	МЖСПП, ЕЛС, ЗЕЛС, ДИЖС	Декември 2015	ЗЕЛС

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
16	Организирање на годишна конференција за ЕЛС и другите засегнати страни каде што половина од темите ќе бидат предводени од ЕЛС	Да се обезбеди годишна платформа на која се покренуваат и дискутираат прашањата и проблемите во однос на спроведувањето на законодавството за животна средина	МЖСПП, ЕЛС, ЗЕЛС, ДИЖС	Годишно Првата одржана во Ноември 2015	МЖСПП (ОНЕЛСУНР)
17	Изготвен целосен сет на Упатства за спроведување	Изготвено е Упатство за секоја обврска наметната на ЕЛС во рамките на националното законодавство за животна средина	МЖСПП, ЕЛС, ЗЕЛС	Април 2016	МЖСПП (ОНЕЛСУНР)
18	Обезбедена структура на одделот за животна средина на ЕЛС	Да им обезбеди на МЖСПП и на сите ЕЛС јасен преглед на одделот за животната средина во секоја ЕЛС	МЖСПП, ЕЛС	Септември 2015	МЖСПП (ОНЕЛСУНР)
19	Преглед на ефективност на локалната инспекција и повратни информации до ЕЛС	Подготвени ревидирани и ажурирани локални планови за инспекциски надзор	МЖСПП, ЕЛС, ДИЖС	Годишно на крај на секоја година	ДИЖС

5.2 План за вклучување за Потребните засегнати страни

Табелата подолу ги претставува предложените акции за вклучување на Потребните засегнати страни, односно јавноста, локалната индустрија и НВО.

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ					
1	Настан за промоција	Да обезбеди јасно разбирање на придобивките од проектот за соодветните корисници, така што тие се заинтересирани и сакаат да бидат целосно ангажирани кога е потребно и неопходно во проектните активности со цел исполнување на целите на проектот	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Мај 2015	Проектен тим
2	Промотивни материјали (лифлети, брошури, итн.)	Да се обезбеди јасен преглед на целта и опсегот на проектот	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Мај 2015 – Јануари 2016	Проектен тим
3	Работилница за дисеминација на Програмата за реформа	Да се претстави финалната верзија на Програма за реформа пред поширок аудиториум	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Мај 2016	Проектен тим
4	Кампања за подигнување на јавната свест, која вклучува „пораки“ кои треба да бидат доставени до локалните засегнати страни од страна на секоја ЕЛС	Да се зголеми јавната свест во однос на еколошките прашања поврзани со надлежностите на општините, особено за аспектите на воздухот, водата, ИСКЗ, бучавата, поплави и ерозии	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Август 2015 – Јули 2016	Проектент тим

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
5	Средби со клучни претставници	Да се информира и да се комуницира целната публика во врска со сите испорачани проектни резултати и онаму каде што е соодветно да се обезбедат можности целната публика да воспостави индивидуален контакт со проектниот тим со цел да се дискутираат клучните аспекти	Локалната индустрија, невладини организации	Мај 2015 – Јули 2016	Проектен тим
6	Национална работилница на крајот на проектот	Дисеминација на резултатите од проектот и поттикнување на активности кои ќе продолжат по завршувањето на проектот	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Јуни 2016	Проектен тим
ДОПОЛНИТЕЛНИ АКТИВНОСТИ					
7	Изработка на сеопфатен именик на сите засегнати страни од сите целни групи	Да постои сеопфатен именик/листа со контакти која ги содржи сите партнери, засегнати страни и членовите на секоја целна група. Листата треба да ги содржи клучните имиња и контактите од секоја различна организација	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Септември 2015	Проектен тим
8	Годишни јавни расправи во секоја ЕЛС	Да обезбеди платформа за претставниците на засегнатите страни да ги дискутираат клучните аспекти директно со општинските власти и да се овозможи остварување на одржлив процес на консултации	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Годишно, прва расправа Октомври 2015	ЕЛС
9	Проектни информатори фокусирани на аспекти	Да обезбеди континуирана свесност и ажурирани информации	Општата јавност, локалната индустрија,	Секои 6 месеци,	Проектен тим

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
	релевантни на потребите на потребните засегнати страни	за целната публика во однос на активностите на проектот, како и да ја информираат целната публика за спроведувањето на законодавството за животна средина на локално ниво	невладини организации	Првиот проектен информатор изготвен Август 2015	
10	Изработка на брошура и други релевантни информации за проектот кои ќе да бидат објавени на веб-страницата на МЖСПП	Да се обезбеди лесно достапни информации за целите и опсегот на проектот, како и главните точки на контакти за сите засегнати страни на веб-страницата на МЖСПП	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Август 2015	Проектен тим
11	Изработка и одржување на веб-страница за секоја општина, која ќе вклучува информативни материјали, често поставувани прашања, релевантни статии и други материјали	Да обезбеди информации за надлежностите на општините и општинските иницијативи од областа на заштита на животната средина, како и да се обезбедат податоци за контакти и распоред на настани	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Декември 2015	ЕЛС

5.3 План за вклучување на засегнатите страни со помалку директна улога

Табелата подолу ги претставува предложените акции за вклучување на потребните засегнати страни, имено: Јавните комунални претпријатија (ЈКП); Здружението на јавните комунални претпријатија (АДКОМ); Регионалните центри за управување со отпад (РЦУО); Министерството за здравство (МЗ); Институтот за јавно здравје (ИЈЗ); Министерството за транспорт и врски (МТВ); Министерството за локална самоуправа (МЛС); Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (МЗШВ); Министерството за економија (МЕ); Центарот за управување со кризи (ЦУК); Дирекцијата за заштита и спасување (ДЗС); Хидробиолошкиот институт од Охрид (ХБИ); Управата за Хидрометеоролошки работи (УХМР) и Стопанската комора - бизнис асоцијациите.

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ					
1	Настан за промоција	Да обезбеди јасно разбирање на придобивките од проектот за соодветните корисници, така што тие се заинтересирани и сакаат да бидат целосно ангажирани кога е потребно и неопходно во проектните активности со цел исполнување на целите на проектот	сите засегнати страни	Мај 2015	Проектен тим
2	Промотивни материјали (лифлет, брошури, итн.)	Да се обезбеди јасен преглед на целта и опсегот на проектот	Сите засегнати страни и	Мај 2015 – Јануари 2016	Проектен тим
3	Работилница за дисеминација на Програмата за реформа	Да се претстави финалната верзија на Програма за реформа пред поширок аудиториум	сите засегнати страни	Мај 2016	Проектен тим
4	Кампања за подигнување на јавната свест, која вклучува "пораки" кои треба да бидат доставени до локалните засегнати страни од страна на секоја ЕЛС	Да се зголеми јавната свест во однос на еколошките прашања поврзани со надлежностите на општините, особено за аспектите на воздухот, водата, ИСКЗ, бучава, поплави и ерозии	сите засегнати страни	Август 2015 – Јули 2016	Проектен тим

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

#	АКТИВНОСТ	ЦЕЛ	ЦЕЛНА ГРУПА	ВРЕМЕНСКА РАМКА	ОДГОВОРЕН СУБЈЕКТ
5	Национална работилница на крајот на проектот	Дисеминација на резултатите од проектот и поттикнување на активности кои ќе продолжат по завршувањето на проектот	сите засегнати страни	Јуни 2016	Проектен тим
ДОПОЛНИТЕЛНИ АКТИВНОСТИ					
6	Изработка на сеопфатен именик на сите засегнати страни од сите целни групи	Да постои сеопфатен именик/листа со контакти која ги содржи сите партнери, засегнати страни и членовите на секоја целна група. Листата треба да ги содржи клучните имиња и контактите од секоја различна организација	сите засегнати страни	Септември 2015	Проектен тим
7	Општи проектни информатори што ја претставуваат синтезата за напредокот и резултатите од проектот	Да ја извести целната публика во врска со резултатите и напредокот на проектот, како и да информираат за целокупното спроведување на законодавството за животна средина на локално ниво	сите засегнати страни	Првиот Билтен доставен Октомври 2015 Вториот Билтен Март 2016	Проектен тим
8	Изработка на брошура и други релевантни информации за кои ќе да бидат објавени на веб-страницата на МЖСПП	Да се обезбеди лесно достапни информации за целите и опсегот на проектот, како и главни точки на контакти за сите засегнати страни на веб-страницата на МЖСПП	сите засегнати страни	Август 2015	Проектен тим
9	Изработка и одржување на веб-страница за секоја општина, која ќе вклучува информативни материјали, често поставувани прашања, релевантни статии и други материјали	Да обезбеди информации за надлежностите на општините и општинските иницијативи од областа на заштитата на животната средина, како и да се обезбедат податоци за контакти и распоред на настани	Општата јавност, локалната индустрија, невладини организации	Декември 2015	ЕЛС

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

6. СПРОВЕДУВАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ НА ПВЗС

6.1 Преглед

Планот за вклучување на засегнатите страни треба да се управува и спроведува во три фази како што следи:

- Фаза на планирање и подготовка;
- Фаза на спроведување; и
- Фаза на ревизија.

6.2 Планирање и подготовка

Доброто планирање и подготовка е најважниот дел од процесот на спроведување. Фазата на планирање и подготовка на која што припаѓа овој извештај ги разгледува аспектите кои треба да се адресираат во планот, кои вклучуваат:

- Цели
- Целни групи
- Методологија
- План
- Спроведување
- Мониторинг и евалуација
- Ревизија

Фазата на планирање и подготовка продолжува со дискусии во однос на Планот со оние засегнати страни кои имаат примарна одговорност за спроведување на истиот. Како дел од овој План во јуни 2015 година се планира работилница на која помеѓу засегнатите страни ќе се дискутираат клучните елементи на овој План и истиот соодветно ќе се ажурира онаму каде што ќе се смета дека е неопходно. Фазата на планирање и подготовка ќе се одвива од март до јуни 2015.

6.3 Спроведување

Фазата на спроведување првенствено ќе се однесува на спроведувањето на сите активности наведени во претходното поглавје.

Проектната задача наведува дека онаму каде што е можно треба да се предвидат средби со деветте општини каде што резултатите од приоритетните мерки ќе се споделат. По првите неколку месеци од спроведувањето на проектот, потребно е да се признае дека и покрај соодветната организација може да претставува предизвик на еден состанок бидат застапени сите девет општини. Деветте пилот општини се веќе членови на Управниот комитет на проектот и следствено се веќе поканети да присуствуваат на состаноците на УК кои се организираат на квартална основа. Во овој контекст и со цел да не се преоптоварат пилот општините, проектниот тим препорачува, кога е соодветно и релевантно состаноците на УК да се користат како платформа за информирање на деветте пилот општини во однос на резултатите од приоритетните мерки.

Главната одговорност за управувањето со ПВЗС лежи во тимот на проектот и ОНЕЛСУНР при МЖСПП. Тие се заедно одговорни за обезбедување на вклученоста на другите засегнати страни во спроведувањето на ПВЗС. Планот исто така им доделува одговорности на ЗЕЛС и на ДИЖС. ЕЛС се одговорни само за спроведување на ПВЗС во рамките на нивната сопствена област.

Планот за спроведување на предложените активности е прикажан на сликата подолу.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Дијаграм 6.1 - План за спроведување на ПВЗС

	2015												2016					
	фев	мар	апр	мај	јун	јул	авг	сеп	окт	ное	дек	јан	фев	мар	апр	мај	јун	јул
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ПРИОРИТЕТНИ АКТИВНОСТИ																		
Состаноци на управниот комитет																		
Настани за промоција																		
Промотивни материјали (памфлети, брошури итн.)																		
Работилница за презентирање на ПВЗС																		
Регуларни консултативни состаноци со клучните засегнати страни																		
Состаноци со клучните претставници на Потребните чинители																		
Подготовка на План за комуникација и координација																		
Изработка и спроведување на програма за обуки																		
Изработка на брошура и други релевантни информации за проектот кои ќе бидат вклучени на веб-страницата на МЖСПП																		
Кампања за подигнување на јавната свест																		
Студиска посета																		
Изработка на сеопфатен именик на сите заинтересирани страни од сите целни групи																		
Работилница за презентирање на нацрт Програмата за реформи																		
Изработка на брошура и други релевантни информации за проектот кои ќе бидат вклучени на веб-страниците на ЕЛС																		
Работилница за дисеминација на резултатите од Програмата за реформи																		
Работилница за дисеминација на резултатите од Програмата за реформи																		
Национална работилница на крајот на проектот																		
Национална работилница на крајот на проектот																		
ДОПОЛНИТЕЛНИ АКТИВНОСТИ																		
Подготовка и дисеминација на извештај за одговорностите на ОНЕЛСУНР, УЖС и МИЦЖС																		
Информатори фокусирани на аспектите кои се релевантни за Потребните чинители																		
Подготовка и дисеминација на извештај за одговорностите на ЕЛС																		
Обезбедување на елаборација на структура на секторите за животна средина во ЕЛС																		
Годишни јавни расправи во секоја ЕЛС																		
Општи информатори за прикажување на резиме на напредокот и резултатите на проектот																		
Организирање на годишна конференција за ЕЛС и за другите засегнати страни																		
Воспоставување на мрежа на Регулатори на животната средина со адресна листа																		
Ревизија на ефективност на локалните инспекции и повратни информации до ЕЛС																		
Подготвен целосен комплет на Документи со упатства за спроведување																		

 Континуирана активност

6.4 Мониторинг и евалуација

Континуираниот мониторинг и евалуацијата на планот за вклучување на засегнатите страни е важна активност со цел да се осигура дека планот се спроведува од страна на сите засегнати страни. Доколку се појават проблеми во спроведувањето, тие можат многу брзо да се идентификуваат и да се надминат. Следствено ПВЗС може да се ажурира на начин на кој што е потребно.

Мониторингот ќе го анализира напредокот во однос на секоја од активностите и целните датуми утврдени во планот и ќе ги воочи можните предизвици. Мониторингот ќе се спроведува од страна на проектниот тим како дел од целокупниот континуиран мониторинг на проектот со цел известување и подготовка на месечните извештаи.

Секое отстапување од планот за спроведување или предизвиците кои ќе се појават ќе бидат пријавени и за нив ќе се разговара со Управниот комитет на проектот. УКП може следствено да одлучи да го ажурира или измени ПВЗС. Одлуките во врска со ПВЗС ќе бидат доставени до сите релевантни засегнати страни.

Како дел од финалниот извештај на проектот, проектниот тим врз основа на своето знаење и на повратните информации обезбедени од страна на другите засегнати страни ќе изврши евалуација на ПВЗС. Следниве аспекти ќе се земат предвид при извршување на евалуацијата:

- Успехот во спроведувањето на активностите од планот во однос на поставените рокови;
- Повратните информации од засегнатите страни во врска со спроведувањето на ПВЗС;
- Релевантноста на ПВЗС во однос на промените во законодавството или во владината политика;
- Достапност на ресурсите.

ПРИЛОГ 1 – НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ АКТИ КОИ ГИ РЕФЛЕКТИРААТ БАРАЊАТА ЗА ВКЛУЧУВАЊЕТО НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ И УЧЕСТВОТО НА ЈАВНОСТА

Следните национални правни акти ги одразуваат барањата за вклучување на засегнатите страни и учеството на јавноста:

- Уставот - член 16 гарантира „пристап до информации и слобода на добивање и пренос на информации“.
- Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер - овозможува физичките и правните лица да добијат информации од државните и општинските органи и од физичките и правните лица кои вршат јавни функции. („Службен весник на РМ“ бр. 13/06).
- Законот за животна средина („Службен весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12):
 - го гарантира право на пристап до информации за животна средина;
 - обезбедува учество на јавноста во процесот на подготовка и донесување на националниот акционен план за животна средина и на локалните акциони планови за животна средина; наведува дека Владата на предлог на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина ги пропишува условите, начинот и постапката за учество на јавноста во текот на подготовките на прописи за животната средина и на други акти;
 - обезбедува информации од јавен карактер и постапки за учество на јавноста во контекст на оценки и стратегии за влијанието врз животната средина, планови и програми;
 - надлежните органи треба да ги презема сите неопходни мерки и да пропишат постапки за да се обезбеди правото за пристап до информации и учество во донесувањето на одлуки во врска со состојбата на животната средина;
 - научните, образовните, здравствените, културните и другите установи и правни лица, вклучувајќи ги и здруженијата на граѓаните во рамките на своите надлежности, треба да ја промовираат и развиваат свеста на јавноста за важноста на животната средина, како и потребата за нивно активно учество во нејзината заштита и унапредување;
 - надлежните органи треба да го промовираат развојот на еколошка едукација и подигнување на јавната свест;
 - предвидува учество на јавноста во постапките за издавање на А-интегрирани еколошки дозволи
- Правилник за правилата и процедурите за обезбедување на пристап до информации за животната средина - Во прилог на законските одредби на законот за животна средина овој правилник нуди детални правила за пристап до информациите за животната средина од страна на засегнатите субјекти и јавноста.
- Одлуката за распишување на листата на субјекти кои поседуваат или имаат право да добијат информации за животната средина - Оваа одлука обезбедува листа на субјекти - државни и општински органи, правни и физички лица кои се должни да обезбедат информации за животната средина, од една страна, а од друга - оние кои имаат право да добијат информации за животната средина.
- Уредбата за учество на јавноста во процесот на изработка на прописи и други акти - ја регулира постапката и условите за учество и консултациите со јавноста во подготовката на еколошки планови и програми и други документи.
- Уредбата за стратегиите, плановите и програмите, како и нивните измени, со кои се бара задолжителна оценка на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, како и планови и програми од областа на животната средина -

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

содржи листа на стратегии, планови и програми од различни сектори и за истите бара задолжително оцена на влијанието на животната средина.

- Законот за води („Службен весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/2013, 163/2013) и поважни поврзани прописи:
 - Член.1, став 2 „Цел на законот“
 - Специфични обврски во однос на учество и вклучување на јавноста во областа на системот на дозволи за води на МЖСПП од член 35, 36, 37, 38.
 - Учество на јавноста во подготовката на Националната стратегија за води и Генералниот план за водите на начин како што конкретно се бара во член. 63, 64.
 - Информирање на јавноста за нацрт верзии на ПУРС во согласност со чл. 66, 67.
 - Јавен пристап до податоците од мониторингот пропишани во чл. 156, став 12 и член. 159 „Обврски во рамките на меѓународни договори“.
 - Обврска за информирање на јавноста за спроведување на активностите за мониторинг и статусот на меѓународните води - во член. 162.
 - Обврска на Министерството за здравство на три годишна основа да ја информира јавноста за статусот на водоснабдувањето со вода за пиење - според чл. 190.

Правните акти и нивно целосни текстови се достапни во различни извори на информации како што се:

- <http://eur-lex.europa.eu/>- Законодавство на ЕУ - целосна збирка на правните акти, како и релевантните судски одлуки на судовите на ЕУ;
- www.slvesnik.com.mk - Службен весник на земјата, каде што се објавуваат националните правни акти;
- www.moerrp.gov.mk - веб-страницата на Министерството за животна средина и просторно планирање, каде што може да се пристапи до правни акти и документи поврзани со животната средина.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

ПРИЛОГ 2 – ОБВРСКИТЕ НА ЕЛС ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Обврска за известување на ЕЛС			
Закон за животна средина			
Член	Обврска	Фреквенција на известување	Примателот на извештајот
41	Регистар на загадување	Месечно	Управа за животна средина (УЖС)
42	Катастар на животната средина	Квартално	УЖС
46	Извештај за состојбата на животната средина	Нема утврдено фреквенција	УЖС
60	Следење на ЛЕАП	Годишно	УЖС
Законот за квалитет на амбиентниот воздух			
34	Извештај за спроведување на планските документи	Годишно	УЖС
Законот за бучава во животната средина			
35	Катастар на бучава во животната средина	Месечни	УЖС
Закон за води			
131	Ширината на крајбрежниот појас во населените места	На претходна согласност	УЖС
143	Заштита од поплави; Одржување на природните водотеци и другите површински води; Заштита од ерозија и порои; Одбрана од замрзнување на површинските водни тела и Заштита и подобрување на режимот на водите преку отстранување на песок, камен и чакал	Годишно	МЖСПП
156	Податоци добиени од локалната мрежа за мониторинг и Податоците добиени од мониторингот на водите за капење	Фреквенцијата не е утврдена	УЖС
Законот за управување со отпад			
23	Извештај за спроведување на	Годишно	УЖС

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

Обврска за известување на ЕЛС			
	Програмата за управување со отпад		
39	Податоците добиени од правни и физички лица поврзани со собирање, транспорт, складирање, третман, преработка и отстранување на отпад, се ставаат во консолидиран годишен извештај	Годишно	Надлежен орган
108	Податоци од локален мониторинг на управувањето со неопасен отпад	Фреквенција не е утврдена	УЖС
113	Информативен систем на локално ниво кој обезбедува собирање и презентација на податоци за општата состојба во управувањето со неопасниот отпад	Фреквенција не е утврдена	УЖС

ПРИЛОГ 3 – ПРАШАЛНИЦИ ЗА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ

Прашалник бр. 1 Засегната страна – Општина

Прашалници за заинтересирана јавност 1 – Општини

Име на општината:

Датум:

Лице кое го пополнува прашалникот:

Податоци за контакт :

Сите прашања што се однесуваат на одделението за животна средина на општината **освен** доколку прашањето не кажува поинаку.

1. Соработка со МЖСПП

- (i) Дали сте консултирани за новата легислатива?
- (ii) На кој начин е извршена консултацијата?
- (iii) Дали бевте задоволни?
- (iv) Каков совет/упатство за имплементација на законодавството добивате?
- (v) Кои податоци општината ги рапортира до МЖСПП?
- (vi) На кој начин општината комуницира со МЖСПП?
- (vii) Колку често општината се сретнува со МЖСПП?
- (viii) Еколошки проекти – Во кои проекти општината е активно вклучена?
- (ix) На кој начин може да се поправи соработката на општините со МЖСПП?

2. Соработка со Министерството за Локална Самоуправа

- (i) Дали сте консултирани за новата легислатива?
- (ii) Каков совет/упатство за имплементација на законодавството добивате?
- (iii) Кои податоци општината ги рапортира до МЛС?
- (iv) На кој начин општината комуницира со МЛС?
- (v) Колку често општината се сретнува со МЛС?
- (vi) Еколошки проекти – Во кои проекти општината е активно вклучена?
- (vii) На кој начин може да се поправи соработката на општините со МЛС?

3. Соработка со ЗЕЛС

- (i) Дали сте консултирани за новата легислатива?
- (ii) Каков совет/упатство за имплементација на законодавството добивате преку ЗЕЛС?
- (iii) Што општината рапортира до ЗЕЛС?
- (iv) На кој начин општината комуницира со ЗЕЛС?
- (v) Колку често општината се сретнува со ЗЕЛС?
- (vi) Каква обука добивате од ЗЕЛС?
- (vii) На кој начин може да се поправи соработката со ЗЕЛС?

4. Соработка со Регионалните Центри

- (i) Каков совет/упатство за имплементација на законодавството добивате од Регионалниот центар?
- (ii) Што општината рапортира до Регионалниот центар?
- (iii) На кој начин општината комуницира со Регионалниот центар?
- (iv) Колку често општината се сретнува со Регионалниот центар?
- (v) Каква е соработката помеѓу општините и регионалниот центар во однос на регионалното управување со отпад?
- (vi) Дали општината е вклучена во/помогната од Регионалниот центар?
- (vii) На кој начин може да се поправи соработката помеѓу општините со Регионалниот центар?

5. Соработка со Јавни комунални претпријатија (ЈКП)

- (i) Колку често општината се сретнува со ЈКП?
- (ii) Како општината комуницира со ЈКП?
- (iii) Кои се прашањата од заеднички интерес помеѓу општината и ЈКП?

6. Совети на речни сливови (CPC)

- (i) Дали општината е член на CPC?
- (ii) Ако да, кој речен слив?
- (iii) Колку често се среќавате со CPC?
- (iv) Која улога треба да ја има општината во CPC?

7. Соседни општини

- (i) Колку често општината се сретнува со соседната општина?
- (ii) Дали општината комуницира со соседната општина? Ако да, како?
- (iii) За кои прашања комуницирате?
- (iv) Дали може соработката и координацијата помеѓу општините да се подобри? Ако да, како?

8. Елаборати

- (i) Колку елаборати годишно општината разгледува?
- (ii) Колку компании со елаборати има во општината?
- (iii) Колку често општината соработува со компаниите кои имаат елаборати?
- (iv) Како општината ги спроведува (контролира) елаборатите?
- (v) Дали спроведувањето може да се подобри? Ако да, како?

9. Б-ИСКЗ дозволи

- (i) Колку Б-ИСКЗ барања годишно општината разгледува?
- (ii) Колку компании со Б-ИСКЗ дозволи има во општината?
- (iii) Колку често општината комуницира со сопствениците на Б-ИСКЗ дозволи?
- (iv) Како општината ги спроведува Б-ИСКЗ дозволите?
- (v) Дали спроведувањето може да се подобри? Ако да, како?

10. Здруженија на граѓани (ЗГ)

- (i) Дали општината се сретнува со ЗГ?
- (ii) Дали општината се консултира со ЗГ?
- (iii) Дали комуникацијата со ЗГ може да се поправи? Ако да, како?
- (iv) Колку ЗГ работат во вашата општина? Со кои најмногу комуницирате?

11. Јавност

- (i) Дали општината се сретнува со јавноста?
- (ii) Дали општината ја вклучува јавноста во процесот на донесување одлуки?
- (iii) Дали општината комуницира со јавноста?
- (iv) Дали интеракцијата со јавноста може да се подобри? Ако да, како?

12. Каква е соработката на општината со медиумите

- (i) Весници?
- (ii) Радио?
- (iii) ТВ?
- (iv) Дали интеракцијата со медиумите може да се подобри? Ако да, како?

13. Квалитет на воздухот

- (i) На кој начин треба да се управува со воздухот – која е заинтересираната јавност?

14. Општо

- (i) Кој е главниот извор на финансирање на општината?
- (ii) Дали општината има друга заинтересирана јавност покрај онаа горенаведена?
- (iii) Може ли комуникацијата и координацијата да се подобри? Ако да, како?
- (iv) Коментари или забелешки на прашањата погоре?

Прашалник бр. 2 Засегната страна – МЖСПП

Датум:

Лице кој го пополнува прашалникот:

Податоци за контакт :

Сите прашања се однесуваат на одделението за животна средина на општината **освен** доколку прашањето не кажува поинаку. Делови од прашалникот може да бидат одговорени од страна на повеќе лица од МЖСПП. Одговорите на дел од прашалникот можеби не се јасни но истите може да се дискутираат на некоја наредна работилница организирана во рамките на проектот.

1. Соработка со Општините

(i) Кој сектор/одделение во МЖСПП соработуваат со општините?

Име на Сектор/одделение

Природа на соработката

.....

.....

2. Дали соработката помеѓу МЖСПП и Општините е координирана?

3. Нова легислатива

- (i) Дали МЖСПП ги консултира општините за новата легислатива?
- (ii) Како се спроведува оваа консултација?
- (iii) Дали МЖСПП е задоволно со одговорот?
- (iv) Дали МЖСПП обезбедува совет/упатство за општините во делот на имплементација на законодавството?
- (v) Дали консултацијата за новата легислатива може да се подобри? Ако да, како?

4. Комуникации

- (i) Како МЖСПП комуницира со општините?
- (ii) Дали ваквата комуникација потекнува од еден сектор/одделение?
- (iii) Дали ваквата комуникација е со општа со сите општини?
- (iv) Дали ваквата комуникација е специфична за одредени општини?
- (v) Што е природата/содржината на оваа комуникација?

5. Средби

- (i) Колку често МЖСПП се среќава со секоја општина?
- (ii) Дали ваквите средби се одржуваат во Скопје (МЖСПП) или во општините?
- (iii) Дали фреквенцијата/квалитетот на средбите може да се подобри? Ако да, како?

6. Известување

- (i) Кои податоци општините ги рапортираат до МЖСПП?
- (ii) До кој сектор/одделение од МЖСПП овие податоци се рапортираат?
- (iii) Дали се проверува квалитетот на овие податоци?

7. Еколошки проекти

- (i) Дали МЖСПП е запознаено со еколошките проекти во сите општини? Ако не, треба ли да биде?
- (ii) Дали еколошките проекти треба да се приоритет? Ако да, од кого?

8. Соработка со МЛС

- (i) Која е соработката помеѓу МЖСПП и МЛС?
- (ii) Дали соработката може да се подобри? Ако да како?

9. Соработка со ЗЕЛС

- (i) Каква е соработката помеѓу МЖСПП и ЗЕЛС?
- (ii) Дали може соработката да се подобри? Ако да, како?
- (iii) Може/треба ли ЗЕЛС да се користи за подобрување на комуникацијата помеѓу МЖСПП и општините?
- (iv) Може/треба ли ЗЕЛС да се користи за да се подобри обуката на вработените во општините?
- (v) Може/треба ли ЗЕЛС да се користи за да се подобри квалитетот на консултацијата со општините во врска со новата легислатива?

10. Соработка со Регионалните Центри

- (i) Каква е соработката помеѓу МЖСПП и Регионалните центри?
- (ii) Дали природата на оваа соработка зависи од локацијата/природата на Регионалниот центар?
- (iii) Дали ваквата соработка може да се подобри? Ако да како?
- (iv) Регионалните центри се одговорни за управување со отпад, каква е соработката на МЖСПП и Регионалните центри во делот на управување со отпад?
- (v) Дали искуството со Регионалното управување со отпад е доволно позитивно, да земе предвид проширување на еколошките одговорности на Регионалните центри? Ако да, како??
- (vi) Регионалните центри помагаат/промовираат развојни проекти, некои од нив се еколошки, дали МЖСПП е консултиран за ваквите проекти?
- (vii) Дали треба Регионалните центри да бидат одговорни за проекти од областа на водоснабдување и собирање и третман на отпадни води?

11. Соработка со ЈКП

- (i) Дали МЖСПП има директна комуникација со ЈКП? Ако да, како?
- (ii) Дали може природата на ваквата соработка да се подобри? Ако да, како?

12. Совети на Речни Сливови (СРС)

- (i) Која е соработката помеѓу МЖСПП и СРС?
- (ii) Дали ваквата соработка може да се зајакне? Ако да, како?
- (iii) Дали СРС треба да бидат одговорни за развој на проекти за водоснабдување/ третман на отпадни води во сливот?

13. Здруженија на граѓани (ЗГ)

- (i) Дали МЖСПП се сретнува со ЗГ?
- (ii) Дали МЖСПП се консултира со ЗГ?
- (iii) Дали соработката со ЗГ може да се подобри? Ако да, како?

14. Јавност

- (i) Дали МЖСПП се сретнува со јавноста?
- (ii) Дали МЖСПП ја вклучува јавноста во процесот на донесување одлуки?
- (iii) Дали МЖСПП комуницира со јавноста?
- (iv) Дали интеракцијата со јавноста може да се подобри? Ако да, како?

15. Каква е интеракцијата на МЖСПП со медиумите

- (i) Весници?
- (ii) Радио?
- (iii) ТВ?

Дали интеракцијата со медиумите може да се подобри? Ако да, како?

16 Квалитет на воздухот

На кој начин треба да се управува со воздухот – која е заинтересираната јавност?

17. Општо

Коментари или забелешки на прашањата погоре?

Прашалник бр. 3 Засегната страна – МЛС

Датум:

Лице кој го пополнува прашалникот:

Податоци за контакт :

Сите прашања се однесуваат на одделението за животна средина на општината **освен** доколку прашањето не кажува поинаку.

1. Соработка со МЖСПП

- (i) Што е природата на соработката помеѓу МЛС и МЖСПП?
- (ii) Дали соработката помеѓу МЛС и МЖСПП може да се подобри? Ако да, како?
- (iii) Кои треба да се главните области на соработка помеѓу двете министерства?

2. Соработка со Општините

- (i) Каква е соработката помеѓу општините?
- (ii) Колку често МЛС се сретнува со секоја општина?
- (iii) Дали МЛС комуницира со сите општини?
- (iv) Колку често МЛС комуницира со сите општини?
- (v) Дали МЛС обезбедува обука за општините?
- (vi) Кои се темите на обуката?

3. Нова легислатива

- (i) Дали МЛС ги консултира општините за новата легислатива?
- (ii) Како се спроведува консултацијата?
- (iii) Дали МЛС е задоволно од одговорот?
- (iv) Дали МЛС обезбедува совет/упатство на општините за имплементација на легислативата?
- (v) Дали консултацијата за новата легислатива може да се подобри? Ако да, како?

4. Проекти

- (i) Дали МЛС е запознаено со сите проекти во секоја општина? Ако не, треба ли да биде?
- (ii) Може/треба ли МЛС да промовира развој на еколошки проекти?
- (iii) Може/треба ли еколошките проекти да се промовираат од страна на Регионалните центри?

5. Соработка со ЗЕЛС

- (i) Каква е соработката помеѓу МЛС и ЗЕЛС?
- (ii) Дали може ваквата соработка да се подобри? Ако да, како?
- (iii) Која улога, ако веќе има таква, МЛС смета дека треба да ја има ЗЕЛС?

6. Соработка со Регионалните центри

- (i) Каква е соработката помеѓу МЛС и Регионалните центри?
- (ii) Дали може да се подобри ваквата соработка? Ако да, како?
- (iii) Регионалните центри се одговорни за управување со отпад, дали е погодно да се прошири одговорноста на Регионалните центри за други области од животната средина? Ако да, како/кои?
- (iv) Треба ли Регионалните центри да бидат одговорни за инвестициски проекти од областа на водоснабдување и собирање и третман на урбани отпадни води?

7. Соработка со ЈКП

- (i) Дали МЛС има некаква директна соработка со ЈКП? Ако да, каква?

8. Совет на Речен Слив (СРС)

- (i) Каква е соработката на МЛС со СРС?
- (ii) Дали треба да се зајакне оваа соработка? Ако да, како?

9. Општо

Коментари или забелешки на прашањата погоре?

Прашалник бр. 4 Засегната страна – ЗЕЛС

Датум:

Лице кој го пополнува прашалникот:

Податоци за контакт :

Сите прашања се однесуваат на одделението за животна средина на општината **освен** доколку прашањето не кажува поинаку.

1. Соработка со Општините

- (i) Кои се главните области на соработка помеѓу ЗЕЛС и општините?

2. Соработка со МЖСПП

- (i) Кои се главните области на соработка помеѓу ЗЕЛС и МЖСПП?
(ii) Може /треба ли оваа соработка да се прошири? Ако да, како?

3. Нова легислатива

- (i) Дали МЖСПП ја консултира ЗЕЛС за новата легислатива?
(ii) Како се спроведува ваквата консултација?
(iii) Дали ЗЕЛС е задоволна од методологијата за консултација?
(iv) Може ли консултацијата за новата легислатива д се подобри? Ако да, како?

4. Соработка со МЛС

- (i) Дали ЗЕЛС има соработка со МЛС?
(ii) Ако да, кои се главните област на соработка?
(iii) Може /треба ли оваа соработка да се прошири?

5. Регионални центри

- (i) Дали ЗЕЛС има соработка со сите осум регионални центри?
(ii) Ако да, кои се главните области на соработка?
(iii) Сможе /треба ли оваа соработка да се прошири?

6. Комуникации

- (i) Како ЗЕЛС комуницира со општините?
(ii) Дали ваквата комуникација е општа односно иста со сите општини?
(iii) Дали ваквата комуникација е специфична на пример со одделни општини?
(iv) Која е природата/содржината на оваа комуникација?

7. Состаноци

- (i) Колку често ЗЕЛС се сретнува со секоја општина?
(ii) Дали овие состаноци се одржуваат во Скопје (ЗЕЛС) или во општините?
(iii) Дали може фреквенцијата/квалитетот на овие состаноци да се подобри? Ако да, како?

8. Еколошки проекти

- (i) Дали ЗЕЛС е запознат со еколошките проекти од секоја општина? Ако не, треба ли да биде?
(ii) Дали еколошките проекти треба да се координираат? Ако да, од кого?

9. Соработка со ЈКП

- (i) Дали ЗЕЛС има некоја директна соработка со ЈКП? Ако да, каква?

10. Совет на Речен Слив (СРС)

- (i) Каква е соработката помеѓу ЗЕЛС и СРС?
(ii) Дали оваа соработка треба да се подобри? Ако да, како?

11. Општо

Коментари или забелешки на прашањата погоре?

Прашалник бр. 5 Засегната страна – Регионални центри

Име на општината:

Датум:

Лице кој го пополнува прашалникот:

Податоци за контакт :

Сите прашања се однесуваат на прашања/проблеми од областа на животната средина на општината **освен** доколку прашањето не кажува поинаку.

1. Соработка со Министерство за Локална Самоуправа (МЛС)

- (i) Каква е соработката помеѓу Регионалниот центар и МЛС?
- (ii) Кои се главните области на соработка?
- (iii) Како Регионалниот центар комуницира со МЛС?
- (iv) Колку често Регионалниот центар се сретнува со МЛС?

2. Соработка со МЖСПП

- (i) Каква е соработката помеѓу Регионалниот центар и МЖСПП?
- (ii) Кои се главните области на соработка?
- (iii) Како Регионалниот центар комуницира со МЖСПП?
- (iv) Колку често Регионалниот центар се сретнува со МЖСПП?

3. Соработка со ЗЕЛС

- (i) Каква е соработката, ако веќе има, помеѓу Регионалниот центар и ЗЕЛС?
- (ii) Кои се главните области на соработка?

4. Соработка со Општините

- (i) Колку општини има во Регионот?
- (ii) Која е природата на соработка помеѓу Регионалниот центар и општините?
- (iii) Колку често Регионалниот центар се сретнува со секоја општина? Дали овие состаноци се во општината или во Регионалниот центар?
- (iv) Како комуницира Регионалниот центар со општината?
- (v) Која е природата на комуникацијата?

5. Нова легислатива

- (i) Дали МЛС или МЖСПП го консултира Регионалниот центар за новата легислатива?
- (ii) На кој начин се врши оваа консултација?

6. Проекти

- (i) Регионалниот центар е вклучен во развојот на проекти, како се врши селекцијата на овие проекти?
- (ii) Кои тела се консултирани при избор на проектите?
- (iii) Дали треба да се даде приоритет на еколошките проекти? Ако да од кого?

7. Управување со отпад

- (i) Регионалните центри се одговорни за управување со отпадот, кои се главните предности и недостатоци на овој пристап?
- (ii) Дали треба секој регион да има ЈКП, ако да каква треба да биде врската помеѓу Регионалниот центар и ЈКП?
- (iii) Каква е улогата на општините во однос на регионалното управување со отпадот?
- (iv) Треба ли регионалниот приод да се прошири и на други области од животната средина? Ако да во кои области?

8. Соработка со ЈКП

- (i) Дали Регионалниот центар има некоја директна соработка со ЈКП? Ако да каква?
- (ii) Дали може природата на соработката да се подобри? Ако да како?

9. Совети на речни сливови

- (i) Дали Регионалниот центар има соработка со Советот на речниот слив?
- (ii) Дали ваквата соработка треба да се зајакне? Ако да како?
- (iii) Дали Советот на речниот слив треба да биде одговорен за развој на водоснабдувањето/проекти за отпадни води во сливот?

10. Општо

Дополнителен коментар или забелешка на прашањата дадени погоре?

Прашалник бр. 6 Засегната страна – АДКОМ

Датум:

Лице кое го пополнува прашалникот:

Податоци за контакт :

Сите прашања се однесуваат на делот за животна средина **освен** доколку прашањето не кажува поинаку.

1. Соработка со Јавните Комунални Претпријатија (ЈКП)

- (i) Кои се главните области на соработка помеѓу АДКОМ и ЈКП?
- (ii) Може /треба ли оваа соработка да се прошири? Ако да, како?

1. Соработка со МЖСПП

- (i) Кои се главните области на соработка помеѓу АДКОМ и МЖСПП?
- (ii) Може /треба ли оваа соработка да се прошири? Ако да, како?

2. Нова легислатива

- (i) Дали МЖСПП ја консултира АДКОМ за новата легислатива?
- (ii) Како се спроведува ваквата консултација?
- (iii) Дали АДКОМ е задоволна од методологијата за консултација?
- (iv) Може ли консултацијата за новата легислатива да се подобри? Ако да, како?

3. Соработка со Министерство за Локална Самоуправа (МЛС)

- (i) Дали АДКОМ има соработка со МЛС?
- (ii) Ако да, кои се главните области на соработка?
- (iii) Може /треба ли оваа соработка да се прошири?

4. Регионални центри

- (i) Дали АДКОМ има соработка со сите осум регионални центри?
- (ii) Ако да, кои се главните области на соработка?
- (iii) Може /треба ли оваа соработка да се прошири?

5. Комуникации

- (i) Како АДКОМ комуницира со ЈКП?
- (ii) Дали ваквата комуникација е општа односно иста со сите ЈКП или е специфична со одделни ЈКП?
- (iii) Која е природата/содржината на оваа комуникација?

6. Состаноци

- (i) Колку често АДКОМ се сретнува со секое ЈКП?
- (ii) Дали овие состаноци се одржуваат во просториите на АДКОМ или во одделните ЈКП (општините)?
- (iii) Дали може фреквенцијата/квалитетот на овие состаноци да се подобри? Ако да, како?

7. Еколошки/Инвестициони проекти

- (i) Дали АДКОМ е вклучен во еколошки/инвестициони проекти? Ако да во која област?
- (ii) Ако не, треба ли да биде?
- (iii) Која е улогата на АДКОМ во еколошките/инвестиционите проекти?

8. Совет на Речен Слив (СРС)

- (i) Каква е соработката помеѓу АДКОМ и СРС?
- (ii) Дали оваа соработка треба да се подобри? Ако да, како?

9. Општо

Коментари или забелешки на прашањата погоре?

Прашалник бр. 7 Засегната страна – ЈКП

Дата:

Лице кое го пополнува прашалникот:

Податоци за контакт :

Сите прашања се однесуваат на делот за животна средина **освен** доколку прашањето не кажува поинаку.

1. Соработка со АДКОМ

- (i) Кои се главните области на соработка помеѓу ЈКП Скопје и АДКОМ?
- (ii) Може/Треба ли оваа соработка да биде подобрена? Ако одговорот е да како?

2. Соработка со другите ЈКП

- (i) Кои се главните области на соработка со останатите ЈКП?
- (ii) Може/Треба ли оваа соработка да биде подобрена? Ако одговорот е да како?

3. Соработка со МЖСПП

- (i) Кои се главните области на соработка помеѓу ЈКП Скопје и МЖСПП?
- (ii) Може/Треба ли оваа соработка да биде подобрена? Ако одговорот е да како?

4. Ново законодавство

- (i) Дали МЖСПП се консултира со ЈКП Скопје за нови закони?
- (ii) Како се спроведуваат таквите консултации?
- (iii) Дали сте задоволни со методологијата на консултации е ЈКП?
- (iv) Може/Треба ли оваа соработка да биде подобрена? Ако одговорот е да како?

5. Интеракција со МЛС

- (i) Дали имате било каква интеракција на ЈКП со МЛС?
- (ii) Ако е така, кои се главните области на интеракција?
- (iii) Дали може / треба да се прошири секоја таква интеракција?

6. Регионални центри

- (i) Дали ЈКП имаат било каква интеракција со регионалните центри?
- (ii) Ако е така, она што се главните области на интеракција?
- (iii) Дали може / треба да се прошири секоја таква интеракција?

7. Состаноци

- (i) Колку често ЈКП се среќава со АДКОМ?
- (ii) Дали таквите состаноци се одржуваат во просториите на ЈКП (општини) или во просториите на АДКОМ?
- (iii) Дали може да се подобри фреквенцијата / квалитетот на тие состаноци? ако е така, како?

8. Еколошки / инвестициски проекти

- (i) Дали ЈКП се вклучени во некои проекти од областа на животната средина / инвестициски проекти? Ако е така, во кои области?
- (ii) Ако не, дали сметате дека треба да бидат вклучени?
- (iii) Која е улогата на ЈКП во животната средина / инвестициски проекти?

9. Совети за речните сливови

- (i) Каква е интеракцијата на ЈКП со советите на речните сливови?
- (ii) Дали таквите интеракции треба да се зајакнат? ако е така, како?

10. Општо

- (i) Дали имате коментар или забелешка за горе наведеното

ПРИЛОГ 4 – ЗАПИСНИК ОД СОСТАНОЦИТЕ И ПОПОЛНЕТИ ПРАШАЛНИЦИ

Име на состанокот: Втор состанок со општина Аеродром

Датум: 10.03.2015

Време: 13:00 – 14:30

Место: Во просториите на Општина Аеродром

Листа на учесници	
Присутни:	Марјан Келемен, Општина Аеродром
	Софија Зафировска, Општина Аеродром
	Елена Ѓошевска Стојановска, Општина Аеродром
	Тони Цокузовски, Општина Аеродром
	Тања Пауновска, МЖСПП
	Иан Маклеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик Тим Лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	акција
	2. Дискусија во врска со доставениот Прашалник 3. Известување во врска со следниот детален Прашалник	
1.	<p>Дискусија во врска со доставениот Прашалник</p> <p>Тимот на проектот со краток воведен дел ги објасни целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите на проектот и напредокот на проектот.</p> <p>Претставниците од општината објаснија дека почнувајќи од овој месец, тие имаат ново вработен одговорен за одобрување на елаборати (додека претходниот вработен кој работи на тоа работно место не е повеќе дел од ова одделение). Новиот вработен (Софија Зафировска) се префрла од друг оддел и таа е првично информирана за надлежностите на општината во областа на животната средина.</p> <p>Следниве одговори на секоја тематска целина се обезбедени од страна на претставниците од Општина Аеродром:</p> <p>1. Интеракција со МЖСПП</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Тие редовно се консултирани и информирани за секоја од законските измени и предлози директно од страна на Министерството и преку ЗЕЛС. (ii) Консултација е спроведена преку е-маил, телефон и официјална пошта. (iii) Тие се многу задоволни од соработката со Министерството. Главно комуницираат со г-ѓа Тања Пауновска, со Одделението за локален развој и инспекторите од Државниот инспекторат за животна средина. (iv) Совети и насоки во врска со спроведувањето на законската регулатива редовно се добиваат. (v) Извештаи на општината до Министерството за следниве прашања: годишни извештаи за инспекциски надзор, тематски инспекции, на годишната програма на општината итн. (vi) Општината комуницира со Министерството преку телефон, емаил и официјална пошта. (vii) Општината се сретнува со Министерството еднаш или два пати месечно или по барање / покана. (viii) Во однос на инвестициски проекти - општина во моментот не е вклучена во некој инвестициски проект. Тие аплицираат за финансирање од Годишната инвестициона програма на МЖСПП, а исто така оваа година и 	

	<p>се надеваат дека конечно ќе добијат финансиски средства за имплементација.</p> <p>(ix) Тие немаат било какви предлози за унапредување на соработката во областа на инспекцискиот надзор, бидејќи соработката е на многу завидно ниво. Тие адресираат проблеми во спроведувањето на некои законски акти, бидејќи не се што е пропишано со закон може да се спроведе. Исто така, укажаа на одредени потешкотии во следење на ажурираните подзаконските акти и прописи. Голема загриженост изразија инспекторите во однос на законот кој овозможува постоење на комерцијални објекти во станбени згради, бидејќи тие се извор на нарушување на мирот кај жителите.</p> <p>2. Интеракција со Министерството за локална самоуправа</p> <p>(i) Општината редовно е консултирана за законските измени.</p> <p>(ii) Не постои заеднички интерес во однос на спроведувањето на законската регулатива, така што општината не дава совети и насоки.</p> <p>(iii) Одделението за локален економски развој е во редовна соработка со Бирото за регионален развој, во однос на Годишниот повик за Програмата за инвестиции на Бирото. Во 2012 година оваа програма ја финансираше изработката на ЛЕАП-от на општината.</p> <p>(iv) Општината е во комуникација со Министерството преку електронска пошта и официјално пошта.</p> <p>(v) Општината се сретнува со Министерството врз основа на претходно барање.</p> <p>(vi) Во 2012 година програмата за инвестиции на МЛС ја финансираше изработката на општинскиот ЛЕАП.</p> <p>(vii) Соработката може да се подобри преку повеќе заеднички иницијативи и проекти.</p> <p>3. Интеракција со ЗЕЛС</p> <p>(i) Општината редовно е информирана и консултирана во врска со новата легислатива преку ЗЕЛС. ЗЕЛС редовно праќа барања за мислење и сугестии, но предлозите испратени не секогаш се прифатени од страна на Министерството.</p> <p>(ii) ЗЕЛС вообичаено ги обезбедува дискусиите во врска со законските измени.</p> <p>(iii) Општината дава извештај на ЗЕЛС по претходно барање.</p> <p>(iv) Општината комуницира со ЗЕЛС преку е-пошта или телефон.</p> <p>(v) Секторот за животна средина на општината се среќава со ЗЕЛС повремено, кога постои обука настан или работилница. Во 2014 година тие воопшто се немаат сретнато. Во врска со заедничка соработка на општината со ЗЕЛС (не само во областа на животната средина), општината се сретнува со ЗЕЛС еднаш месечно и разменува пораки еднаш неделно.</p> <p>(vi) Вработените во општината добија обука за имплементација на електронскиот систем за издавање на одобренија на елаборати и електронскиот систем сега е целосно имплементиран.</p> <p>(vii) Соработката со ЗЕЛС е добра, но може да се подобри со обезбедување на повеќе обуки за општините. Треба повеќе обука за следниве прашања: соодветна подготовка за прекршочните пријави, спроведување на правни акти (во соработка со Државниот инспекторат за животна средина), обуки кои ќе се надоврзат на законските измени во Инспекцискиот надзор итн.</p> <p>4. Интеракција со Регионалните центри</p> <p>(i) Добра комуникација во областа на животната средина е основана со Регионалниот центар (поранешен вработен ја има воспоставено оваа комуникација). Другите сектори, на пример, Одделението за локален економски развој има одлична комуникација со Регионалниот центар.</p>	
--	--	--

<p>(ii) Општината доби барање во врска со ажурирање на активности и проекти спроведени за заедничко учество во некои проекти, но соработката не е формирана поради административни проблеми (15 лица, треба да ги напишат бараните документи и сите процедури траат предолго).</p> <p>(iii) Општината комуницира со Регионалниот центар преку е-маил или службена пошта.</p> <p>(iv) Општината повремено се среќава со Регионалниот центар, особено кога се организираат обуки и работилници.</p> <p>(v) Не е воспоставена соработка во врска со управувањето со регионалното управување со отпад, бидејќи Градот Скопје е одговорен субјект за подготовка на планот за управување со отпад.</p> <p>(vi) Општината не била поддржана од страна на Регионалниот центар.</p> <p>(vii) Интеракцијата со Регионалниот центар може да се подобри со повеќе средби и во заеднички проекти.</p> <p>5. Интеракција со Јавните комунални претпријатија</p> <p>Ова прашање не е релевантно за оваа општина, тоа е во надлежност на Град Скопје.</p> <p>6. Совети за речни сливови</p> <p>Ова прашање не е релевантно за оваа општина, тоа е во надлежност на Град Скопје</p> <p>7. Соседни општини</p> <p>(i) Општината се состанува со соседните општини, многу често, особено со Општина Кисела Вода и општина Гази Баба.</p> <p>(ii) Општината е во комуникација со соседните општини и комуникацијата е главно поддржана преку состаноци, телефонски повици, меилови и официјални пораки.</p> <p>(iii) Општината комуницира со соседните општини на настани со заеднички инспекции и при спроведување на заеднички активности, што се случува доста често.</p> <p>(iv) Комуникацијата и координацијата со соседните општини е на соодветно ниво, но на сите им треба зајакнување на капацитетите во врска со прашањата за управување со квалитетот на воздухот.</p> <p>8. Елаборати</p> <p>(i) Општината на годишно ниво разгледува до 30 елаборати.</p> <p>(ii) Има околу 80 носители на елаборати во општината.</p> <p>(iii) Општината е во интеракција со сопствениците на елаборати при издавање на одобренија, за време на редовни инспекции и на барање и поплаки од граѓаните.</p> <p>(iv) Инспекторите го контролираат извршувањето со редовен инспекциски надзор.</p> <p>(v) Извршувањето треба да се подобри во однос на промените на законот кој одобрува постоење на комерцијални услуги во станбени објекти.</p> <p>9. Б-ИСКЗ дозволи</p> <p>Ова прашање не е релевантно за оваа општина, тоа е во надлежност на Град Скопје.</p> <p>10. НВО</p> <p>(i) Општината се среќава со невладините организации многу често. Моментални невладини организации се: МАЦЕФ, Проактива, Ајде Македонија, Гоу Грин, ОХО, Анима Мунди, Зелено знаме, УНДП и др.</p> <p>(ii) Општината се консултира со невладините организации, многу често, заедно тие имаат предвидени енергетски контроли за сите училишта на територијата на Општина Аеродром, се работи на промотивни активности, и тие исто така имаат воспоставено "Центар за обука на граѓаните во кои веќе се спроведени 110 различни видови на обуки.</p> <p>(iii) Интеракцијата е на соодветно ниво.</p>	
--	--

	<p>11. Јавност</p> <p>(i) Општината се сретнува со јавноста многу често.</p> <p>(ii) Општината ја вклучува јавноста во донесувањето на своите одлуки, бидејќи тие имаат отворени денови за комуникација со јавноста.</p> <p>(iii) Општината е во комуникација со јавноста на дневна основа, тие имаат веб-страница, која континуирано се ажурира на 6 јазици, Фејсбук страница со 28.000 следбеници, тие издаваат бесплатни општинскиот билтен доставен до секое домаќинство, во новата зграда тие имаат инсталирани ново информативно тело, кое има отворени средби со граѓаните итн.</p> <p>(iv) Интеракцијата е на соодветно ниво.</p> <p>12. Каква интеракција има општината со медиумите?</p> <p>(i) Општината има свој билтен и е во интеракција со локалните и националните весници.</p> <p>(ii) Општината е во интеракција со локалните и национални радио станици.</p> <p>(iii) Општината е во интеракција со локалните и националните ТВ станици.</p> <p>(iv) Интеракцијата е на соодветно ниво</p> <p>13. Квалитет на воздухот</p> <p>Претставниците од општината сметаат дека ова прашање е многу важно, бидејќи Општина Аеродром има најлош квалитет на воздухот од сите општини во Градот Скопје, иако не постои индустрија во општината. Главните проблеми се наоѓаат во фактот дека поголемиот дел од куќите во руралниот дел на општината користат дрва за греење (1/3 од територијата), како и присуството на големи индустриски објекти во соседните општини.</p> <p>Тие се во потрага по решение на првиот проблем во развојот на секундарната гасоводна инфраструктура која ќе се користи за загревање на куќите во руралниот дел на општината. Тие, исто така, планираат да започнат кампања за одржлив транспорт во општината, бидејќи инфраструктурата за велосипеди е целосно развиена.</p> <p>Главните засегнати страни се: граѓаните, соседните општини, придружните министерствата и индустриите кои се наоѓаат во близина на општината.</p> <p>14. Општо</p> <p>Главен извор за финансирање се блок-дотациите од централната власт, различен тип на даноците и продажба на општинско земјиште.</p>	
2.	<p>Известување за следниот подетален прашалник</p> <p>тимот на проектот ги информираше претставниците од општината за претстојниот многу подетален прашалник кој ќе се реализира во втората половина на април, а исто така ги информираше за потребата од уште една средба која ќе бара присуство на повеќе претставници од општината, со цел да се обезбедат одговори на вториот прашалник. Тие велат дека се подготвени да соработуваат и ќе ги обезбедат сите потребни информации до проектот.</p>	

Име на состанокот: Втор состанок со општина Македонски Брод

Датум: 11.03.2015

Време: 10:00 – 11:30

Место: Просториите на Општина Македонски Брод

Листа на учесници	
Присутни	Вања Маџоска, Општина Македонски Брод
	Славе Ѓурчиноски, Општина Македонски Брод
	Милка Стаменкоска, Општина Македонски Брод
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на дневен ред Дискусија во врска со испорачаниот прашалник Известување во врска со следниот по детален прашалник	Акција
1.	<p>Дискусија во врска со испорачаниот Прашалник</p> <p>Тимот на проектот даде краток воведен дел за целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите и напредокот на проектот.</p> <p>Следниве одговори на секоја тематска целина се обезбедени од страна на претставници од Општина Македонски Брод:</p> <p>1. Интеракција со МЖСПП</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Тие редовно се консултирани и информирани за секоја законска измена и предлози преку ЗЕЛС. Обично им се дава некое време да коментираат и своите коментари да ги вратат до ЗЕЛС, а потоа и ЗЕЛС ги доставува до МЖСПП. (ii) Консултациите главно се одвиваат преку е-маил, иако тие понекогаш се контактирани преку и официјалната пошта. (iii) Тие главно се задоволни и ја истакнаа одличната соработка со инспекторите од Државниот инспекторат за животна средина. Во однос на други прашања рекоа дека тие не се многу запознаени со луѓето кои работат во Министерството. (iv) Многу пати совети / насоки се добиваат во врска со спроведувањето, понекогаш како редовен дел од законската процедура, а понекогаш и по барање. (v) Општината го известува Министерството за следново: за напредокот во однос на издавање на Б-дозволите, елаборати, редовни извештаи и програми за работа, годишните извештаи за депонии, општинската програма за управување со отпад, прашалници, годишниот извештај за следење, извештаи за СОЖС и ОВЖС кои се однесуваат на општината итн. (vi) Преку е-мејл и официјални пошта. (vii) Општината има многу ретко состаноци со Министерството и нема добиено многу покани за работилници и обуки (2 пати во 7 години). Тие, исто така, информираат дека за неодамнешните обуки тие немаат добиено покани од ЗЕЛС. (viii) Во однос на инвестициски проекти - општината во моментот не е вклучена во било каков инвестициски проект. Тие, исто така, дадоа забелешка дека стандардниот сет од Министерството во врска Годишната инвестициона програма не се применува, како и поддршката за руралните општини со помал број на територијата и население. (ix) Интеракцијата помеѓу општината и министерството треба да се подобри преку организирање на повеќе состаноци, повеќе обуки, подобро запознавање на вработените и нивната положба / функција во Министерството итн. <p>2. Интеракција со Министерството за локална самоуправа</p> <p>Општината е редовно консултирана за промените во законодавството преку ЗЕЛС, но не постои основана координација и соработка меѓу Министерството за локална самоуправа и Општина Македонски Брод.</p> <p>3. Интеракција со ЗЕЛС</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината редовно е информирана и консултирана за новите закони преку ЗЕЛС. 	

	<p>(ii) ЗЕЛС обично дава совети / насоки за имплементација дадени од страна на МЖСПП во форма на Правилник, писма за кореспонденција итн.</p> <p>(iii) Општината го известува ЗЕЛС по барање.</p> <p>(iv) Општината комуницира со ЗЕЛС преку е-маил, телефон, официјална пошта итн.</p> <p>(v) Општината многу често се сретнува со ЗЕЛС.</p> <p>(vi) Вработените во општината добија многу тематски обуки од страна на ЗЕЛС, на пример за електронскиот систем за постапката за издавање на Б-ИСКЗ дозволи, за електронскиот систем за издавање на одобренија на елаборати (која се уште не се спроведува во општината), електронскиот систем за планирање на просторот (следена од ЗЕЛС и Министерството за транспорт и врски).</p> <p>(vii) Соработката со ЗЕЛС е многу добра, но истата може да се подобри преку обезбедување на повеќе обуки (во 2014 година имаше само една обука за прашања поврзани со животната средина - за законска надлежност на инспекција). Минатата година, исто така, беше испорачана обука во врска со подготовката и управувањето со проекти и директен електронски влез на урбанистички планови во катастарот.</p> <p>4. Интеракција со Регионалниот центар</p> <p>(i) Не постои воспоставена соработка со Регионалниот центар, освен еднаш кога побараа мислење во врска со регионалната депонија, по што општината испрати одговор, но не е основана понатамошна соработка. Исто така, пред долго време, преку проектот на ГИЗ тие имаа заеднички активности и работилници за изградба на регионални капацитети. Тие сметаат дека оваа соработка е неуспешна заради специфичноста на регионот и заедничко финансирање не е изводливо, заради растојанието помеѓу општините.</p> <p>5. Интеракција со Јавните комунални претпријатија</p> <p>(ii) Општината се состанува со претставници од Јавното комунално претпријатие на дневна основа.</p> <p>(iii) Општината е директно поврзана и преку телефон на дневна основа.</p> <p>(iv) Јавното комунално претпријатие е формирано од страна на општината и тие имаат многу заеднички интереси, кои се однесуваат на управувањето со депониите, спроведувањето на програмата за управување со отпадот, акции за дивите депонии, одржување на парковите, јавната хигиена итн.</p> <p>6. Совети за речни сливови</p> <p>(i) Претставниците од општините, дури и не биле информирани дека Совети за речните сливови постојат во земјата, а со тоа тие не се дел од РСРС. Според нивните хидролошки карактеристики треба да бидат дел од советот за речниот слив на реката Вардар.</p> <p>7. Соседни општини</p> <p>(ii) Општината се состануваат со соседните општини на барање и во согласност со посебен договор за општинска координација.</p> <p>(iii) Општината комуницира со соседните општини и комуникација е главно поддржана преку состаноци, телефонски повици, е-мејл и официјална пошта.</p> <p>(iv) Општината комуницира со соседните општини за активности од заеднички контроли, ревизии на елаборати и во случаи кога за спроведување на заеднички активности со општини кои немаат капацитет.</p> <p>(v) Претставниците од општината сметаат дека општинската комуникација може да се подобри преку воспоставување на соработка со поголемите општини, со цел да се соберат најдобрите практики за различни прашања кои не се присутни во нивните секојдневни активности. Во областа на инспекција, тие ја истакнаа потребата за практична размена на искуства со Државниот инспекторат за животна средина.</p>	
--	--	--

<p>8. Елаборати</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината на годишно ниво разгледува до 3 елаборати. (ii) Има околу 40 до 50 носители на елаборати во општината. (iii) Општината е во интеракција со имателите на елаборати двапати годишно (за време на редовните постапки на инспекција). (iv) Инспекторот ја контролира примената двапати годишно (инспекциски надзор). (v) Нема потреба за подобрување, но можеби тоа ќе биде подобро ако понекогаш надворешни инспектори се вклучени во постапките за инспекција. <p>9. Б-ИСКЗ дозволи</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината на годишно ниво разгледува по едно Б-ИСКЗ барање за издавање на дозвола. (ii) Постојат два носители на Б-ИСКЗ дозволи за усогласување со оперативен план и една Б- ИСКЗ дозвола (сеуште во постапка поради уште едно административно одобрение од Министерството за економија). (iii) Општината соработува со носителите на Б-ИСКЗ дозволи 2 до 3 пати годишно при вршењето на постапките за инспекција, за консултантаци итн. (iv) Општината спроведува дозволи на Б-ИСКЗ преку редовни инспекции и комуникација со носителите. (v) Извршувањето може да се подобри со подигнување на свеста на носителите на дозволата, бидејќи тие главно не се свесни за содржината на барањето за Б-ИСКЗ, со оглед дека апликациите се подготвени од надворешни консултанти, тие не се информирани за нивните обврски во врска со спроведувањето на оперативниот план. Исто така, содржината на барањето е проблематично, бидејќи е копирана од друга апликација. <p>* Тимот на проектот, исто така, го покренa прашањето во врска со испуштањето на отпадните води од објектите на Б-ИСКЗ, но тие биле информирани дека сите 3 објекти на територијата на општината се занимаваат со екстракција на минералните сировини и тие немаат испусти на отпадни води.</p> <p>10. НВО</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината редовно се среќава со невладините организации. Моментална соработка има со невладините организации: Еколошко друштво Треска, , Здружението на жени Луна итн. (ii) Општината редовно организира форуми каде што граѓаните можат да комуницираат со службените лица и можат да даваат предлози за спроведување на некои проекти или активности. Граѓаните се, исто така, активно вклучени во изготвувањето на Стратегијата за управување со отпад и ЛЕАП-от. (iii) Интеракцијата може да се подобри преку обезбедување на финансиска поддршка на невладините организации и спроведување на повеќе заеднички проекти. <p>11. Јавност</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината се сретнува со јавноста многу често. (ii) Општината ја вклучува јавноста во донесување на одлуки и сите состаноци на Советот се отворени за јавноста. (iii) Општината е во комуникација со јавноста на дневна основа и тие исто така имаат отворени денови за комуникација со јавноста (секој петок). Покрај тоа, на годишна основа се во посета на локалните заедници, како и испраќање на циркуларно писмо до сите локални заедници со цел да ги идентификуваат нивните потреби и проблеми. Тие исто така имаат Одделението за односи со јавноста. 	
--	--

	<p>(iv) Не постои локална телевизија или радио. Општината во моментот работи на воспоставување на општински билтен.</p> <p>12. Каква интеракција има општината со медиумите?</p> <p>(i) Нема, бидејќи не постојат локалните медиуми.</p> <p>13. Квалитет на воздухот</p> <p>Претставниците од општините сметаат дека не постои проблем со квалитетот на воздухот.</p> <p>14. Општо</p> <p>Главен извор за финансирање се блок-дотациите од централната власт, како и различни видови на даноци и од донации.</p> <p>Другата засегната страна на општината е бизнис секторот.</p>	
2.	<p>Известување за следниот подетален прашалник</p> <p>Тимот на проектот ги информираше претставниците од општината за претстојниот многу детален прашалник кој ќе се реализира во втората половина на април, а исто така ги информираше за потребата од уште една средба на која ќе се бара присуство на повеќе претставници од општините, со цел да се обезбедат одговори на вториот прашалник. Тие велат дека се подготвени да соработуваат и ќе ги обезбедат сите потребни информации во проектот.</p>	

Име на состанокот: Втор состанок со Град Скопје

Датум: 10.03.2015

Време: 09:00 – 11:30

Место: Во просториите на Град Скопје

Листа на учесници	
Присутни	Никола Јовановски, Град Скопје
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	1. Дискусија во врска со испорачаниот прашалник 2. Известување во врска со следниот повеќе детален прашалник	
1.	<p>Дискусија во врска со доставениот Прашалник</p> <p>Тимот на проектот почна со краток воведен дел за целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите и напредокот на проектот.</p> <p>Следниве одговори на секоја тематска целина се обезбедени од страна на претставникот од Град Скопје:</p> <p>1. Интеракција со МЖСПП</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Градот Скопје е главно за законски измени и новата законска регулатива да се доставува преку ЗЕЛС. Обично им се дава доволно време за достава на коментари и потоа ги враќаат до ЗЕЛС, а потоа ЗЕЛС ги доставува до МЖСПП. Тие не се информирани под која техничка постапка ЗЕЛС ги сумира забелешките од различните единици на локалната самоуправа. (ii) Консултациите главно се одвиваат преку емаил, иако тие понекогаш се контактирани преку официјалната пошта. (iii) Во врска со подзаконските акти, тие беа за последен пат консултирани во 2013, кога Уредбата за елаборати беше изготвена. Во однос на Правилникот за изработка на квалитетот на воздухот, тие не биле воопшто контактирани. (iv) По барање добиваат совети / насоки во врска со спроведувањето. (v) Градот Скопје го известува Министерството за следново: напредок во врска со издавање на Б-дозволите (испраќа копија од секоја Б дозвола и ажурирана листа на издадени дозволи), извештаи за бројот на одобрени елаборати и испраќа Годишни извештаи за инспекција. (vi) Во врска со неофицијални прашања на Град Скопје комуницирањето со МЖСПП главно е по телефон, а за службени прашања тие се во комуникација преку е-маил или службена пошта. (vii) Градот Скопје не се сретнува со МЖСПП многу често, но средбите главно се организирани на барање. (viii) Во однос на инвестициски проекти - Град Скопје во моментот не е вклучен во инвестициски проекти финансирани од страна на МЖСПП. Тие исто така коментираат дека врската помеѓу инвестициските приоритети и ЛЕАП-ите треба да се утврди како официјален критериум за финансирање. Во овој момент, градот Скопје, е во партнерство со различни донатори и партнери работи на следниве активности: <ul style="list-style-type: none"> - Студија за позеленување на урбаните средини - Зелен катастар - Инвентар на стакленички гасови на Град Скопје - Стратегија за климатски промени на Град Скопје - Рехабилитација на депонијата Вардариште - Замена на панелите од азбест во едно средно училиште (проследено кое има ваков вид на панели) 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Озеленувањето на планината Водно - Брошура за ефикасно греење во домаќинствата - Практични упатства за процедури при изградба и реконструкција - Пречистителна станица во Волково (во заеднички проект со Министерството за локална самоуправа и Општина Ѓорче Петров). <p>(ix) Интеракцијата помеѓу Град Скопје и Министерството треба да се подобри преку организирање на повеќе состаноци за обезбедување на директна комуникација, организирање на редовни тематски состаноци (еднаш во 3 месеци), итн.</p> <p>2. Интеракција со Министерството за локална самоуправа</p> <p>(i) Градот Скопје е консултиран за промени во законската регулатива, но не постои редовна координација и соработка меѓу Министерството за локална самоуправа и на Градот Скопје.</p> <p>(ii) Бидејќи не постојат промени во врска со надлежностите на Град Скопје контактите во врска со законодавството се многу ограничени.</p> <p>(iii) Градот Скопје главно известува за проблеми поврзани со управувањето со отпадот: програма за управување со отпад, редовни извештаи за собирање на отпадот, управување со отпадот и годишни планови за управување со отпад на Град Скопје итн. Сите овие прашања се во надлежност на Секторот за комунални работи и тие ќе бидат поканети на следниот состанок со тимот на проектот да обезбедат детални информации.</p> <p>(iv) Комуникацијата е заснована на емаил и официјална пошта по барање, но бидејќи не постојат заеднички интереси во многу ретки случаи.</p> <p>(v) Градот Скопје не е вклучен во никакви инвестициски проекти во рамките на Годишната инвестициона програма на ова Министерство.</p> <p>(vi) Повеќе заеднички активности и проекти може да ја подобрат интеракцијата помеѓу МЛС и на градот Скопје.</p> <p>3. Интеракција со ЗЕЛС</p> <p>(i) Градот Скопје редовно се информирани и консултирани за новите закони преку ЗЕЛС, координацијата воглавно се одвива: МЖСПП - ЗЕЛС - Град Скопје - ЗЕЛС -МЖСПП.</p> <p>(ii) ЗЕЛС обично обезбедува информации за правни промени, но не обезбедува совети / насоки за имплементација на законодавството.</p> <p>(iii) Градот Скопје не го известува редовно ЗЕЛС тукуи по барање.</p> <p>(iv) Градот Скопје комуницира со ЗЕЛС преку е-маил, телефон или службена пошта. Лице за контакт за прашањата за животната средина од ЗЕЛС е Ивана Серафимовска.</p> <p>(v) Градот Скопје се среќава со ЗЕЛС, многу често, за време на обуките, состаноци на воспоставената мрежа, годишните собранија и на барање.</p> <p>(vi) Градот Скопје ќе добие тематски обуки, во согласност со годишниот план за обуки на ЗЕЛС. Прашањата поврзани со животната средина се вклучени во согласност со потребите и приоритетите на единиците на локалната самоуправа. ЗЕЛС организира околу 7 тематски обуки годишно.</p> <p>(vii) Соработката со ЗЕЛС е многу добра, но таа може да се подобри преку обезбедување на повеќе состаноци на воспоставената мрежа за животна средина и обезбедување на повеќе обуки.</p> <p>4. Интеракција со Регионалните центри</p> <p>(i) Градот Скопје не добива правни совети / насоки од Регионалниот центар, тие главно ги добива од страна на МЖСПП.</p> <p>(ii) Секторот за Заштита на природата и животната средина на Град Скопје не известува до Регионалниот центар.</p> <p>(iii) Комуникацијата е главно преку телефон, а службени прашања се доставуваат преку е-маил или службена пошта.</p> <p>(iv) Секторот за Заштита на природата и животната средина на Град Скопје се среќава со Регионалниот центар во многу ретки случаи.</p>	
--	---	--

	<p>(v) Градот Скопје известува главно за проблемите поврзани со управувањето со отпадот: програмата за управување со отпад, редовни извештаи за собирање на отпадот, оперативните планови, годишни планови за управување со отпад на Град Скопје итн. Сите овие прашања се во надлежност на Одделението за комунални работи.</p> <p>(vi) Градот Скопје и Регионалниот центар во Скопје беа вклучени во следниве заеднички активности: подготовка на план за квалитетот на воздухот, подготовка на план за подобрување на квалитетот на воздухот итн. Детални информации во врска со соработката на Град Скопје, во активностите на Регионалниот центар ќе бидат обезбедени на следниот состанок, од страна на вработените во Секторот за комунални работи.</p> <p>(vii) Одделението за комунални работи е во интеракција со Регионалниот центар тие може да обезбедат подобар одговор на наредниот состанок.</p> <p>5. Интеракција со Јавните комунални претпријатија</p> <p>(i) Градот Скопје се среќава со претставници од Јавното комунално претпријатие на дневна основа. Секторот за комунални работи соработува главно со Јавното комунално претпријатие на следните прашања: управување со вода, управување со паркови и зелените површини итн. Јавното комунално претпријатие е единственото овластено претпријатие за собирање отпад на територијата на град Скопје.</p> <p>(ii) Градот Скопје комуницира директно и по телефон.</p> <p>(iii) Јавното комунално претпријатие е формирано од страна на градот Скопје и тие имаат многу заеднички интереси, кои се однесуваат на управувањето со депонии, спроведувањето на програмата за управување со отпад, одржување на парковите, јавната хигиена итн.</p> <p>6. Совети за речни сливови</p> <p>(i) Претставниците од градот Скопје, не се информирани дека постојат Совети на речните сливови во земјата, а со тоа тие не се дел од било кој СРС. Според хидролошките карактеристики на административна област Скопје тие треба да бидат дел од советот на речниот слив на реката Вардар.</p> <p>7. Соседни општини</p> <p>(ii) Градот Скопје се среќава со соседните општини на барање.</p> <p>(iii) Градот Скопје е во комуникација со соседните општини и комуникацијата главно се одржува преку состаноци, телефонски повици, пораки и официјални писма.</p> <p>(iv) Градот Скопје комуницира со соседните општини за секој аспект на локалната власт, на пример елаборати, Б-ИСКЗ дозволи, проблеми со квалитетот на воздухот, управувањето со води, инспекции итн.</p> <p>(v) Претставници од Градот Скопје сметаат дека комуникацијата на локалната самоуправа може да се подобри преку организирање на редовни тематски состаноци (во минатото тие имаа еден состанок месечно, а сега тие само се состануваат повремено и на барање). Исто така, персоналот од другите општини е непостојан, или не е доволен за воспоставување на добра соработка и координација.</p> <p>8. Елаборати</p> <p>(i) Градот Скопје на годишно ниво разгледува до 100 елаборати и 2 вработени се одговорни за ревизија и одобрување на елаборати.</p> <p>(ii) Има околу 420 носители на елаборати во градот Скопје.</p> <p>(iii) Градот Скопје е во интеракција со имателите на елаборати кога има некои проблеми во приложените документи, во случаите за консултации каде што недостатокот е идентификуван во апликацијата.</p> <p>(iv) Инспекторите ја контролираат примената во согласност со годишната програма за инспекција.</p>	
--	--	--

	<p>(v) Извршувањето може да се подобри ако експертите одговорни за подготовка на апликации се сертифицирани за оваа активност, со оглед на тоа што содржината на барањето е проблематична и несоодветна. Подобрувања исто така, може да се постигнат ако се ревидираат некои подзаконски акти во врска со активностите.</p> <p>9. Б-ИСКЗ дозволи</p> <p>(i) Градот Скопје на годишно ниво разгледува 1-2 барањата за Б-ИСКЗ дозвола.</p> <p>(ii) Постојат 42 носители на одобренија за Б-интегрирани еколошки дозволи. Не постојат податоци колку инсталации треба да добијат Б- ИСКЗ дозвола.</p> <p>(iii) Градот Скопје се поврзува со носители на Б-ИСКЗ два пати годишно, се доставуваат извештаи, следат податоци и мерења. Покрај тоа, Градот организира годишен состанок со сите оператори на својата територија.</p> <p>(iv) Градот Скопје спроведува дозволи на Б-ИСКЗ преку редовни инспекции и комуникација со имателите.</p> <p>(v) Извршувањето може да се подобри ако операторите се соодветно обучени за нивните обврски и експертите одговорни за подготовка на апликации се сертифицирани за оваа активност, со оглед на тоа што содржината на барањето е проблематична и несоодветна. Дополнителни подобрувања може да се постигнат ако едно лице во раководството на Градот Скопје е целосно посветено само на ова прашање. Покрај тоа надзорот за проверка може да се подобри ако националниот ентитет има сопствена лабораторија за анализи и проценки.</p> <p>10. НВО</p> <p>(i) Градот Скопје се состанува многу често со невладините организации.</p> <p>(ii) Градот Скопје е во посета на локалните заедници два пати годишно, а тие можат да разговараат за своите проблеми и сугестии. Невладините организации не се многу активни.</p> <p>(iii) Невладините организации не се многу активни, па во таа насока комуникацијата може да биде значително подобрена.</p> <p>(iv) Постојат неколку активни НВО во регионот на Скопје: УНДП, Еко Свест, Ајде Македонија, МАЦЕФ, Проактива итн.</p> <p>11. Јавност</p> <p>(i) Градот Скопје се среќава со јавноста многу често.</p> <p>(ii) Градот Скопје ја вклучува јавноста во донесувањето на своите одлуки, бидејќи тие ја контактираат јавноста преку анкети и прашалници за да се земе предвид јавното мислење.</p> <p>(iii) Градот Скопје има основано Сектор за меѓународна соработка и соработка и поддршка на граѓаните.</p> <p>(iv) Интеракцијата може да се подобри преку обезбедување на повеќе отворени денови и средби со јавноста.</p> <p>12. Каква интеракција има општината со медиумите?</p> <p>(i) Градот Скопје е во интеракција со локалните и националните весници.</p> <p>(ii) Градот Скопје е во интеракција со локалните и национални радио станици.</p> <p>(iii) Градот Скопје е во интеракција со локалните и националните ТВ станици.</p> <p>(iv) Интеракцијата е на соодветно ниво.</p> <p>13. Квалитет на воздухот</p> <p>Претставниците од Град Скопје истакнаа дека во моментот работат на план за подобрување на квалитетот на воздухот и за подготовка на катастарот на загадувачи.</p> <p>Покрај тоа тие сметаат дека некои обврски во врска со примената на планот за квалитетот на воздухот треба да бидат пренесени на општините. Тие, исто така, се во комуникација со Министерството во врска со планирање на квалитетот на воздухот кој треба дополнително да се подобри, а МЖСПП треба да му помогне на</p>	
--	--	--

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	<p>градот Скопје, во подготовката на Планот за квалитет на воздух (интегриран пристап во изработката на планот).</p> <p>Покрај тоа, Град Скопје информира дека само 60.000 домаќинства се дел од јавната мрежа за греење, што е 30%. Жителите на градот годишно горат околу 400.000 м³ дрва за огрев. Тие гледаат решение на овој проблем преку спроведување на минимум стандард за печките на дрво, бидејќи сега 70% од печките се постари од 10 години.</p> <p>Друга можност е да се прошири топлификационата мрежа во реонот, или да се развие секундарна гасоводна мрежа (која започна оваа година).</p> <p>14. Општо</p> <p>Главен извор за финансирање се блок-дотациите од централната власт, како и различни видови на даноци.</p>	
2.	<p>Известување за следниот подетален прашалник</p> <p>Тимот на проектот го информираше претставникот на општината за следниот детален прашалник кој ќе се реализира во втората половина на април, а исто така ги информираше за потребата од уште една средба која ќе бара присуство на повеќе претставници од раководството на град Скопје, со цел да се обезбедат одговори на вториот прашалник. Тие велат дека тие се подготвени да соработуваат и ќе ги обезбедат сите потребни информации за проектот.</p>	

Име на состанокот: Втор состанок со Општина Охрид

Датум: 18.03.2015

Време: 11:00 – 11:45

Место: Просториите на Општина Охрид

Листа на учесници	
Присутни	Хавза Р. Какел, Општина Охрид
	Јасминка Т. Момирска, Општина Охрид
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Дневен ред на состанокот	Акција
	1. Дискусија во врска со испорачаниот Прашалник 2. Известување во врска со следниот детален Прашалник	
1.	<p>Дискусија во врска со доставениот Прашалник</p> <p>Тимот на проектот даде краток воведен дел за целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите и напредокот на проектот.</p> <p>Од претставници на општината, истакнаа дека тие се борат за да добијат соодветна работна опрема и ја нагласија потребата од нови компјутери и уред за скенирање во Одделението за животна средина.</p> <p>Следниве одговори на секоја тематска целина се обезбедени од страна на претставници од Општина Охрид:</p> <p>1. Интеракција со МЖСПП</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Тие редовно се консултирани и информирани за сите законските измени и предлози преку ЗЕЛС. Обично им се дава доволно време за коментар кој потоа го враќаат до ЗЕЛС, а потоа ЗЕЛС ги доставува до МЖСПП. (ii) Комуникацијата главно се одвива преку е-маил, иако тие понекогаш се контактирани преку официјалната пошта. (iii) Делумно задоволни. (iv) Кога се бараат совети / насоки во врска со спроведувањето на Б-ИСКЗ дозволи директно од Министерството, Општината добива многу парцијални и ирелевантни одговори. (v) Општината дава извештај до Министерството за следново: напредок во врска со издавање на Б-дозволите, елаборатите, Годишната програма за управување со отпад, Планот за управување со отпад, годишни извештаи на собраниот комунален отпад итн. (vi) Комуникацијата главно се одвива по телефон или електронска пошта. (vii) Општината се сретнува со Министерството во многу ретки прилики. (viii) Во однос на инвестициски проекти - општина во моментот не е вклучена во инвестициски проект. Тие, исто така, додадоа дека оваа година повикот за инвестициски проекти не бил јавно достапен и тие дури и не биле информирани за овогодишешниот повик. (ix) Интеракцијата помеѓу општината и министерството треба да се подобри преку организирање на редовни состаноци и повеќе иницијативи за комуникација од страна на МЖСПП. <p>2. Интеракција со Министерството за локална самоуправа</p> <p>Општината нема утврдено комуникација со МЛС.</p> <p>3. Интеракција со ЗЕЛС</p>	

- (i) Општината редовно е информирана и консултирана за новото законодавство преку ЗЕЛС. ЕЛС даде коментари и предлози на дадениот предлог-закон. За жал, поголемиот дел од коментарите и предлозите не се прифатени од страна на Министерството.
- (ii) ЗЕЛС обезбедува само информации во врска со новите закони и обуки, а не дополнителни насоки во врска со спроведувањето или слично.
- (iii) Општината го известува ЗЕЛС врз основа на барање кое обично се однесува на издадени одобренија за Б-интегрирани еколошки дозволи.
- (iv) Општината комуницира со ЗЕЛС преку е-мејл и телефон.
- (v) Во последно време, општината се среќава со ЗЕЛС во многу ретки случаи.
- (vi) Вработените во општината добија многу тематски обуки од страна на ЗЕЛС, на пример електронски систем за постапката за издавање на Б-ИСКЗ дозволи, електронски систем за издавање на одобренија во врска со елаборати (која се уште не се спроведува во општината), спроведувањето на законите, процедурите за имплементација итн.
- (vii) Соработката со ЗЕЛС е многу добра, но може да биде и подобра преку поголеми заеднички напори.

4. Интеракција со Регионалните центри

- (i) Општината добива насоки за спроведување на законодавството за отпад. Регионалниот центар работи на развој на регионалната студија за управување со градежен отпад и тие се одговорни за подготовка на регионални програми за управување со отпад.
- (ii) Управата за животна средина не известува на Регионалниот центар.
- (iii) Преку е-пошта или телефон.
- (iv) Во зависност од потребата, кога во заеднички активности се спроведуваат многу често.
- (v) Соработката е многу добра и се консултираат сите општини и поканети на состаноците во врска со регионалното управување со отпад.
- (vi) Студија за управување со отпад е развиена во соработка помеѓу овие две институции.
- (vii) Повеќе заеднички проекти и активности.

5. Интеракција со Јавните комунални претпријатија

- (i) Општината се среќава со претставници од Јавното комунално претпријатие на дневна основа.
- (ii) Општината е директно поврзана со е-мејл и телефон.
- (iii) Јавното комунално претпријатие е формирано од страна на општината и тие имаат многу заеднички интереси, во однос на спроведувањето на годишната програма за управување со отпад, одржување на парковите, јавната хигиена итн.

6. Совети за речни сливови

- (i) Претставниците на општината не се информирани за постоењето на советите на речните сливови. Според нивните хидролошки карактеристики тие треба да бидат дел од Советот на речен слив на реката Вардар.

* Покрај тоа општината е одговорна за одржување на одводните канали и на тоа поле тие имаат многу добра соработка со Центарот за управување со кризи. Општината исто така има развиено план за управување со кризи.

7. Соседни општини

- (ii) Општината се среќава многу често со соседните општини.
- (iii) Општината е во комуникација со соседните општини, најмногу од сите со општина Дебрца, а комуникацијата е главно преку состаноци, телефонски повици, е-мејл и официјално пошта.
- (iv) Општината комуницира со соседните општини за прашања на елаборати, СЕА и при спроведување на заеднички активности со општините кои немаат капацитет.

<p>(v) Претставниците од општината сметаат дека општинската комуникација може да се подобри преку имплементација на повеќе заеднички проекти.</p> <p>8. Елаборати</p> <p>(i) Општината на годишно ниво разгледува до 30 елаборати.</p> <p>(ii) Постојат околу 90 елаборати.</p> <p>(iii) Општината е во интеракција со имателите на елаборати многу често се додека не се издаде одобрение, а потоа по пат на инспекциите.</p> <p>(iv) Инспекторот ја контролира примената во согласност со годишниот план, најмалку еднаш годишно, додека посложените предмети се контролираат почесто.</p> <p>(v) Примената е соодветна, но одделот има некои правни прашања кои треба да се адресираат до Министерството, на пример истекот на одобрението и почетокот на извршувањето на одобрението.</p> <p>9. Б-ИСКЗ дозволи</p> <p>(i) Во последните неколку години општината нема добиено апликација.</p> <p>(ii) Постојат 6 носители на Б-ИСКЗ дозволи за усогласување со оперативен план во општината.</p> <p>(iii) Општината соработува со имателите на Б-ИСКЗ дозволи 2 до 3 пати годишно при вршење на постапките за инспекција, за испорака на резултатите од мониторингот, за реализација на оперативниот план на барањето, за какви било промени на инсталацијата итн.</p> <p>(iv) Општината го спроведува извршувањето на Б-ИСКЗ дозволи преку редовни инспекции и комуникација со имателите.</p> <p>(v) Извршувањето може да се подобри ако компании се повеќе финансиски способни за спроведување на некои мерки од оперативниот план.</p> <p>* Тимот на проектот, исто така, го покренал прашањето во врска со испуштањето на отпадните води од објектите на Б-ИСКЗ, а ситуацијата е многу специфична во оваа општина. Сите инсталации регистрирани во општината имаат исфрлање на отпадните води во канализациона мрежа, но крајниот примател на канализациската мрежа е станицата за третман на реката Дрим. Граничните вредности се пропишани од страна на општината, но одобренија се издадени од страна на МЖСПП.</p> <p>10. НВО</p> <p>(i) Општината се сретнува со невладините организации многу често. Соработка има со следниве невладини организации: Грашница и Анималија. Голем проблем за загриженост е заштитата на лебедите кои не се заштитени со закон и не се под ничија надлежност.</p> <p>(ii) Општината се консултира со невладиниот сектор и редовно се спроведуваат заеднички активности.</p> <p>(iii) НВО главно се жалат на надлежноста над лебедите, па потребни се законските измени кои се однесуваат на заштита на оваа птица.</p> <p>11. Јавност</p> <p>(i) Општината комуницира со јавноста многу често.</p> <p>(ii) Општината редовно се консултира со јавноста преку отворени денови, јавни дебати во врска со СЕА извештаи, ЛЕАП-и итн.</p> <p>(iii) Општината е во комуникација со јавноста преку секторот за односи со јавноста, нивната веб-страница и отворените денови.</p> <p>(iv) Интеракцијата може да се подобри со подобрена грижа и знаење на јавноста.</p> <p>12. Каква интеракција има општината со медиумите?</p> <p>(i) Да.</p> <p>(ii) Да, со локални радио станици.</p> <p>(iii) Да, преку локалните и националните ТВ станици.</p> <p>13. Квалитет на воздухот</p>	
--	--

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	<p>Претставниците од општината, истакнаа дека не постои мониторинг станица во општината.</p> <p>14. Општо</p> <p>Главен извор за финансирање се блок-дотациите од централната власт, како и различни видови на даноци и од донации.</p> <p>Што се однесува на надлежноста на националните дел на општината нема надлежност.</p>	
2.	<p>Известување за следниот детален прашалник</p> <p>Тимот на проектот ги информираше претставниците од општината за претстојниот детален прашалник кој ќе се реализира во втората половина на април, а исто така ги информираше за потребата од уште една средба која ќе бара присуство на повеќе претставници од општините, со цел да се обезбедат одговори на вториот прашалник. Тие велат дека тие се подготвени да соработуваат и ќе ги обезбедат сите потребни информации до проектот.</p>	

Име на состанокот: Втор состанок со општина Дебрца

Датум: 18.03.2015

Време: 12:30 – 13:45

Место: Просториите на општина Дебрца

Листа на учесници	
Присутни	Даниел Ристески, Општина Дебрца
	Зоран Натацески, Општина Дебрца
	Љубен Стојкоски, Општина Дебрца
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	1. Дискусија во врска со испорачаниот Прашалник 2. Известување во врска со следниот Детален прашалник	
1.	<p>Дискусија во врска со доставениот Прашалник</p> <p>Тимот на проектот даде краток воведен дел за целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите и напредокот на проектот. Следниве одговори на секоја тематска целина се обезбедени од страна на претставници од Општина Дебрца:</p> <p>1. Интеракција со МЖСПП</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Тие се консултирани и информирани за секоја од законските измени и предлози преку ЗЕЛС. (ii) Комуникацијата главно се одвива преку е-мејл. (iii) Интеракцијата е доволна. (iv) Обезбедени се соодветни совети / насоки во врска со секое прашање. (v) Општината доставува извештај до Министерството и тоа: годишен извештај за собирање на отпадот, Годишната програма за управување со отпад, за спроведување на инфраструктурни проекти и по добиено барање. (vi) Комуникацијата е заснована главно преку телефон, емаил и официјална пошта. (vii) Општината се сретнува со Министерството во многу ретки прилики. (viii) Во врска со инвестициона програма на МЖСПП, пред 3 години, Министерството финансирало изработка на план и програма за управување со отпад. Минатата година, Министерството, исто така, ја финансираше изработката на Физибилити студија за канализациона мрежа на општината. (ix) Интеракцијата помеѓу општината и министерството треба да се подобри преку обезбедување повеќе средства во Годишната програма за инвестиции. <p>2. Интеракција со Министерството за локална самоуправа</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината редовно е консултирана за нови закони. (ii) Единиците на локалната самоуправа не се обраќаат до МЛС за совети / насоки во врска со прашањата за животната средина. (iii) Општината не поднесува извештај до МЛС за животната средина. <p>3. Интеракција со ЗЕЛС</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината редовно е информирана и консултирана за новото законодавство преку ЗЕЛС. (ii) Поголемиот дел на барањата во врска со спроведувањето на законската регулатива се однесува директно до Министерството, ЗЕЛС беше контактиран само кога се потребни дополнителни информации во врска со софтверски алатки за елаборати и Б-ИСКЗ дозволи. 	

	<p>(iii) Општината дава извештај до ЗЕЛС само на барање, и главно се испраќаат прашалници кои се однесуваат на МЖСПП или ЗЕЛС.</p> <p>(iv) Општината комуницира со ЗЕЛС преку е-мејл и телефон.</p> <p>(v) Општината се среќава со ЗЕЛС при обуката што ги организира за ЕЛС.</p> <p>(vi) Вработените во општината добија многу тематски обуки од страна на ЗЕЛС, на пример електронски систем за постапката за издавање на Б-ИСКЗ дозволи, електронски систем за издавање на одобренија во врска со елаборати (која се уште не се спроведува во општината), инспекции, комуналните услуги и др.</p> <p>(vii) Соработката со ЗЕЛС постојано се подобрува.</p> <p>4. Интеракција со Регионалните центри</p> <p>(i) Општината добива насоки за спроведување на законодавството за отпад. Општината е во тесна соработка со Регионалниот центар и тие спроведуваат многу заеднички проектни активности.</p> <p>(ii) Општината редовно известува за статусот на реализација на заеднички проекти, на барање, во врска со некои одлуки на Советот итн.</p> <p>(iii) Редовни состаноци, телефонски е-маил или службена пошта.</p> <p>(iv) Многу често, бидејќи тие соработуваат многу.</p> <p>(v) Соработката е многу добра и на општината и на Регионалниот центар. Работат заедно на стратешки документи за управување со отпад.</p> <p>(vi) Општината редовно е потпомогната од страна на Регионалниот центар.</p> <p>(vii) Повеќе финансиски средства за реализација на заеднички проекти и активности.</p> <p>5. Интеракција со Јавните комунални претпријатија</p> <p>(i) Општината комуницира со претставници од Јавното комунално претпријатие на дневна основа.</p> <p>(ii) Општината е директно поврзана, преку телефон, официјална пошта и емаил.</p> <p>(iii) Јавното комунално претпријатие и општината имаат многу заеднички интереси, во однос на сите комунални работи на општината.</p> <p>6. Совети за речни сливови</p> <p>(i) Претставниците од Општината не се информирани за постоењето на советите на речните сливови. Според нивните хидролошки карактеристики што треба да бидат дел од Советот на сливот на реката Дрим.</p> <p>7. Соседни општини</p> <p>(ii) Општината се состанува со соседните општини кога е потребно.</p> <p>(iii) Општината е во комуникација со соседните општини преку телефон, e-mail и официјална пошта.</p> <p>(iv) Општината е во комуникација со соседните општини за размена на искуства, имплементација на законските постапки, во согласност со Договорот за меѓуопштинска соработка, инспекциски надзор, дозволи итн.</p> <p>(v) Претставниците од општината сметаат дека општинската соработка е на задоволително ниво, но тоа може да се надгради преку имплементација на заеднички проекти.</p> <p>11. НВО</p> <p>(i) Не се регистрирани невладини организации на територијата на Општина Дебрца. Општината соработува со НВО Грашница од Охрид, тие биле заедно во спроведување на земјоделски проекти и тие имаа некои заеднички кампањи со Македонското еколошко друштво.</p> <p>(ii) Општината се консултира со локалните заедници на нејзината територија.</p> <p>11. Јавност</p> <p>(i) Општината се сретнува со јавноста многу често.</p> <p>(ii) Општината редовно се консултира со јавноста преку отворени денови, јавни дебати и преку локалните заедници.</p>	
--	---	--

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	<p>(iii) Општината е во комуникацијата со јавноста преку својата веб-страница, локалните телевизии и состаноци.</p> <p>(iv) Интеракцијата е на соодветно ниво.</p> <p>12. Каква интеракција има општината со медиумите?</p> <p>(i) Не многу често.</p> <p>(ii) Да, со локални радио станици.</p> <p>(iii) Да, преку локалните телевизии.</p> <p>13. Квалитет на воздухот</p> <p>Претставниците од општината сметаат дека квалитетот на воздухот е на задоволително ниво.</p> <p>14. Општо</p> <p>Главен извор за финансирање се блок-дотациите од централната власт, како и различни видови на даноци, проекти и донации.</p> <p>Бизнис секторот и локалните заедници и други засегнати страни на општината.</p> <p>Општината, исто така, истакна дека тие имаат многу добра соработка со Центарот за управување со кризи, тие имаат подготвен план за управување со кризи и имаат свој претставник во Регионалниот центар за управување со кризи.</p>	
2.	<p>Известување за следниот подетален прашалник</p> <p>Тимот на проектот ги информираше претставниците од општината за претстојниот детален прашалник кој ќе се реализира во втората половина на април, а исто така ги информираше за потребата од уште една средба која ќе се бара присуство на повеќе претставници од општините, со цел да се обезбедат одговори на вториот прашалник. Тие велат дека се подготвени да соработуваат и ќе ги обезбедат сите потребни информации до проектот.</p>	

Име на состанокот: Втор состанок со Општина Јегуновце

Датум: 20.03.2015

Време: 11:00 – 12:30

Место: Простории на општина Јегуновце

Листа на учесници	
Присутни	Дарко Спасовски, Општина Јегуновце
	Анита Костадиновска, Општина Јегуновце
	Војислав Антовски, Општина Јегуновце
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	1. Дискусија во врска со испорачаниот Прашалник 2. Известување во врска со следниот детален прашалник	
1.	<p>Дискусија во врска со доставениот Прашалник</p> <p>Тимот на проектот даде краток воведен дел за целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите и напредокот на проектот. Следниве одговори на сите тематски целини се обезбедени од страна на претставници од општина Јегуновце:</p> <p>1. Интеракција со МЖСПП</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Тие не се консултирани и информирани за законските измени и предлози. (ii) Тие не биле консултирани. (iii) Не многу задоволни од соработката. (iv) Општината не добила никакви Упатства. (v) Тие комуницираат преку телефон, е-маил и официјално пошта. (vi) Во многу ретки случаи. (vii) Пред неколку години општината има добиено средства од Годишната инвестициона програма за развој на канализациската мрежа, иако поради некои технички потешкотии работата не е завршена. Тие аплицираа и оваа година со цел да се добие буџет за завршување на проектот. (viii) Интеракцијата помеѓу општината и министерството треба да се подобри преку организирање на редовни состаноци, обуки, семинари и слично <p>2. Интеракција со Министерството за локална самоуправа</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Тие не се консултирани за законските измени и предлози, но неодамна им беше побарано да обезбедат лица за контакт како координатори за ИПА програмата. (ii) Тие комуницираат, главно, преку е-маил и официјална пошта. (iii) Интеракцијата помеѓу општината и министерството треба да се подобри преку организирање на редовни состаноци, обуки, семинари и слично. <p>3. Интеракција со ЗЕЛС</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината редовно се информира и е консултирана за новите закони преку ЗЕЛС. (ii) ЕЛС обезбедува коментари и предлози на дадените предлог-закони. (iii) Општината го известува ЗЕЛС по барање во однос на потребите на и или во врска со потребите на други институции, како што се: министерствата, агенциите, Генералниот секретаријат на Владата итн. (iv) Општината комуницира со ЗЕЛС преку официјалната пошта, електронска пошта и телефон. (v) Општината се среќава по барање. 	

	<p>(vi) Вработените во општината беа обучени за нови софтверски алатки, дозволи. Соработката со ЗЕЛС може да се подобри преку организирање на обуки, работилници и слично.</p> <p>4. Интеракција со Регионалните центри</p> <p>(i) Општината нема добиено совети / насоки од Регионалниот центар.</p> <p>(ii) Општината не поднесува извештај на Регионалниот центар.</p> <p>(iii) Општината комуницира со учество на состаноците организирани од страна на регионалниот центар, заеднички обуки и др.</p> <p>(iv) Општината се среќава со центарот многу често.</p> <p>(v) Соработката помеѓу општината и Регионалниот центар во однос на регионалното управување со отпад е многу добра.</p> <p>(vi) Општината е поддржана од Регионалниот центар и тие спроведуваат многу заеднички проекти и активности: Студија за Регионален центар за собирање на отпад, депонијата Русино и Стратегија за развој на центарот итн.</p> <p>(vii) Повеќе заеднички проекти, обуки, со ангажмани заеднички проекти и др.</p> <p>5. Интеракција со Јавните комунални претпријатија</p> <p>(i) Општината се среќава со претставници од Јавното комунално претпријатие еднаш или двапати неделно. ЈКП во оваа општина е одговорен само во однос на дистрибуцијата на вода.</p> <p>(ii) Општината е директно поврзана со е-мејл и официјално пошта.</p> <p>(iii) Обезбедување на здрава и чиста вода за пиење е нивен главен заеднички интерес.</p> <p>6. Совети за речни сливови</p> <p>Тие не се информирани за постоењето на CPC.</p> <p>7. Соседни општини</p> <p>(i) Општината се состанува со соседните општини еднаш до два пати месечно.</p> <p>(ii) Општината е во комуникација со соседните општини и комуникацијата е главно поддржана со заедничко учество на состаноците организирани од страна на Полошкиот плански регион, е-мејл и официјални пошта.</p> <p>(iii) Општината комуницира со соседните општини за прашања од надлежност на единиците на локалната самоуправа.</p> <p>(iv) Претставниците од општината сметаат дека општинската комуникација може да се подобри преку организирање на заеднички обуки, почести средби, информации и размена на искуства, преку воспоставување на Договор за меѓуопштинска соработка.</p> <p>8. Елаборати</p> <p>Претставниците од општината не можеле да ја разберат Уредбата за елаборати, поради тоа тие немаат одобрено елаборати во општината.</p> <p>9. Б-ИСКЗ дозволи</p> <p>Претставниците од општината не можеле да го разберат Законот за Б-ИСКЗ дозволи, особено во пресметувањето на надоместокот кој треба да се наплати од инсталациите. На својата територија, општината има 2 текстилни инсталации и 2 инсталации за ископ, дробење и мелење на минерални сировини.</p> <p>10. НВО</p> <p>(i) Општината редовно се консултира и се сретнува со невладините организации и многу пати се донесуваат одлуки на состаноците со граѓаните.</p> <p>(ii) Комуникацијата со НВО може да се подобри преку состаноците, обезбедување на предлози итн.</p> <p>(iii) Во општината нема регистрирани невладини организации кои се занимаваат со решавање на проблеми во животната средина. Сепак, тие се консултираат регионално со активните НВО за одредени прашања</p>	
--	--	--

	<p>(Институт за развој на заедницата). Локалните заедници се многу активни, и тие имаат широка соработка во опсег на следење на нивото на водата во реките, мали инфраструктурни проекти за поплави и шумски пожари.</p> <p>11. Јавност</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината се сретнува со јавноста многу често. (ii) Општината редовно се консултира со јавноста во процесот на донесување одлуки, особено за стратешки документи. (iii) Општината е во комуникација со јавноста преку отворени денови, посети на локалните заедници, процесот на донесување јавни одлуки итн. (iv) Интеракцијата може да се подобри со чести средби со граѓаните и засегнатите страни, објавување на информации во врска со работата на општината на својата интернет страница, огласна табла во секое село, преку обезбедување на предлози од граѓаните. <p>12. Каква интеракција има општината со медиумите?</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Општината има воспоставено добра комуникација со ТВ медиуми (ТВ КОХА, Менада, Канал 5). (ii) Да, преку промоција на општината во локални и национални медиуми, како и имплементација на повеќе кампањи. <p>13. Квалитет на воздухот</p> <p>Граѓаните на Јегуновце, Владата и соседните општини треба да соработуваат заедно на решавање на прашањето на лошиот квалитет на воздух. Нивното мислење е дека квалитетот на воздухот треба да биде управуван од страна на државните институции. Не постои мерна станица во Општината.</p> <p>14. Општо</p> <p>Изворите на финансирање главно се локалните даноци, ДДВ, дотации од централната власт, како и сопствени приходи.</p> <p>Медиумите и јавните институции се исто така засегнати страни. Владата, исто така.</p> <p>Бизнис секторот е засегната страна, кој не е подготвена да соработува со ЕЛС. Комуникацијата и координацијата може да се подобри преку дискусии помеѓу засегнатите страни, вклучувајќи го и Југохром.</p>	
2.	<p>Известување за следниот детален прашалник</p> <p>Тимот на проектот ги информираше претставниците од општината за претстојниот детален прашалник кој ќе се реализира во втората половина на април, а исто така ги информираше за потребата од уште една средба која ќе бара присуство на повеќе претставници од општините, со цел да се обезбедат одговори на вториот прашалник. Тие велат дека се подготвени да соработуваат и ќе ги обезбеди сите потребни информации до проектот.</p>	

Име на состанокот: Втор состанок со општина Гостивар

Датум: 07.05.2015

Време: 10:00 – 11:30

Место: Просториите на Општина Гостивар

Листа на учесници	
Присутни	Меметали Емро, Општина Гостивар
	Маја Анастасиевска, Општина Гостивар
	Назми Јусуфи, Општина Гостивар
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	(i) Дискусија во врска со доставениот Прашалник	
1.	<p>Дискусија во врска со доставениот Прашалник</p> <p>Тимот на проектот даде краток воведен дел за целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите и напредокот на проектот. Во прилог се одговорите на секој тематски дел обезбедени од страна на претставниците на Општина Гостивар:</p> <p>1. Интеракција со МЖСПП</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) Тие се консултирани и информирани за секоја од законските измени и предлози преку ЗЕЛС. Во некои прилики тие имаат директен контакт со претставници на Министерството. (ii) Консултацијата главно се одвива преку е-мејл. (iii) Немаат добиени соодветни совети / насоки во врска со спроведувањето на законската регулатива. (iv) Општината поднесува извештај до Министерството за: годишен извештај за инспекциски надзор (на секои 3 месеци), Годишната програма за управување со отпад (ЖКП го подготвува овој извештај според обрасците дадени од страна на Министерството) и единиците на локалната самоуправа и извештаи според програмата за собирање на отпадот во општината. Општината има преглед на количеството на отпад на својата територија, преку ЖКП. (v) Комуникацијата се одвива главно преку е-маил. (vi) Општината се сретнува со Министерството по потреба и во формални настани. Тие, исто така комуницираат, за спроведување на заеднички активности и проекти. (vii) Во врска со инвестициона програма на МЖСПП, општина Гостивар беше избрана за спроведување на проектот за селекција на отпадот. Тие исто така се вклучени во еден Твининг проект за квалитетот на воздухот. (viii) Интеракцијата помеѓу општината и Министерството ќе се подобри доколку Министерството почесто ја посетува општината. Оваа интеракција треба да биде повеќе фокусирана на законските измени, проекти, еколошките проблеми и консултации. <p>*Претставниците на Општината го истакнаа огромниот проблем со кои се соочуваат - постоење на депонијата во Гостивар, која не е соодветно изградена и управувана. Експлоатацијата на депонијата започна пред изградбата на депонијата да биде завршена. Во моментот се изградени само две дупки (иако беше предвидено депонијата да се состои од девет) и патната инфраструктура за пристап до депонијата не е соодветна за тешки камиони. МЖСПП управува со оваа депонија. Претставниците од Општината ги покренаа овие прашања и проблеми</p>	

во многу прилики но досега ништо не е направено за да се спречи понатамошната контаминација на депонијата.

2. Интеракција со Министерството за локална самоуправа

Соработката со МЛС е многу ограничена, тие имаа една средба во врска со проектот за заштита на пештерата "Убавица", кој се уште не е спроведен. Оваа пештера стана дел од програмата на Одделот за туризам при Министерството за економија.

Соработката може да се подобри ако се спроведуваат повеќе заеднички проекти. Сите други аспекти за соработка се добредојдени.

3. Интеракција со ЗЕЛС

- (i) Општината редовно е информирана и консултирана за новите закони преку ЗЕЛС. Соработка со ЗЕЛС е најчеста.
- (ii) Тие им обезбедуваат повеќе информации и совети за спроведување на законодавството.
- (iii) Општината дава редовно и извештај до ЗЕЛС.
- (iv) Општината комуницира со ЗЕЛС преку е-мејл и телефон.
- (v) Општината се среќава со ЗЕЛС по потреба и во случаи кога има обука или се организираат работилници.
- (vi) Вработените во општината се обучија на повеќе теми испорачани од страна на ЗЕЛС, на следниве теми: инспекцискиот надзор, промени во процедурите за инспекциски надзор, отпадот, воздухот, апликации Б-ИСКЗ, елаборати, користење на софтвер за добивање на Б-ИСКЗ дозволи, елаборати итн. Овој софтвер уште не се користи од страна на општината, бидејќи ЗЕЛС ги информираше дека формален администратор на софтверот не е именуван.
- (vii) Соработката со ЗЕЛС е на соодветно ниво.

4. Интеракција со Регионалните центри

- (i) Општината соработува со РЦ на прашањето за управување со отпад, преку ЈКП. Одделот за заштита на животната средина на Општина нема воспоставено соработка со РЦ, но одделението за локален економски развој соработува со РЦ на дневна основа.

5. Интеракција со Јавните комунални претпријатија

- (ii) Општината се сретнува со претставници од Јавното комунално претпријатие на дневна основа.
- (iii) Општината комуницира со ЈКП директно, преку телефон, официјална пошта и е-маил.
- (iv) Јавното комунално претпријатие и општината имаат многу заеднички интереси, во врска со прашања поврзани со управувањето со отпадот, управување со прашања за води, јавната хигиена итн. Сите овие активности се опфатени од ЈКП Гостивар. Имаше иницијатива за поделба на ова претпријатие во неколку помали претпријатија, но иницијативата се уште не се спроведува.

6. Совети за речни сливови

- (i) Претставниците од Општината не се дел од СРС. Тие имаа еден состанок минатата година за заедничко управување со речни сливови.

* Во врска со одржување на речните сливови и речните корита, во последните 5 години на Општина Гостивар и Дирекцијата за заштита и спасување заеднички работат на чистење на коритото на реката Вардар (на целата територија во надлежност на општина Гостивар).

7. Соседни општини

- (ii) Општината се состанува со соседните општини во многу ретки прилики. А телото за меѓуопштинска соработка е воспоставено, но не е воспоставена редовна соработка меѓу општините во регионот.

	<p>(iii) Општината е во комуникација со соседните општини во процесот на спроведување на еден меѓуопштински проект за Б-ИСКЗ дозволи.</p> <p>8. Елаборати</p> <p>(i) Во просек општината оценува 10 елаборати годишно.</p> <p>(ii) Има 38 носители на елаборати од 2011 година.</p> <p>(iii) Општината се поврзува со носителите на континуирана основа.</p> <p>(iv) Општината ги следи носителите на елаборати иако неговата годишна програма за инспекција е по потреба (неусогласености / барања од страна на граѓаните).</p> <p>9. Б-ИСКЗ дозволи</p> <p>(i) Нема нови апликации за добивање на Б-ИСКЗ дозволи.</p> <p>(ii) Постојат 6 иматели на Б-дозвола во општината.</p> <p>(iii) Општината соработува со имателите на Б-ИСКЗ дозволи на континуирана основа, бидејќи тие инсталации доставуваат годишни мерења и се дел од годишните планови на инспекцискиот надзор.</p> <p>(iv) Извршувањето се спроведува од страна на редовни инспекции, известување и надзор над исполнувањето на плановите за работа на инсталациите.</p> <p>(v) Извршувањето секогаш може да се подобри.</p> <p>* Вработените во општината, исто така, информираа дека имаат проблеми во врска со работењето на фабриката за мермер. Граѓаните се жалат поради бучава и прашина, бидејќи во некои прилики некои процеси се вршат надвор на отворено. Тие го контролираат овој објект многу често, со цел да се откријат и да се спречат прекршоци од овој тип.</p> <p>Тие исто така имаат проблеми во врска со постоењето на индустриски објекти и станбени области во исти урбанистички зони, бидејќи овие населени места се нелегално изградени во минатото, но со последните законски измени овие места се легализираат во населени места и сега граѓаните се жалат поради индустриската бучава и други нарушувања.</p> <p>Тие, исто така, истакнаа дека имаат сомнежи во врска со новата уредба за експлоатација на минерални сировини, со оглед на потребата на елаборати и дозволи Б-ИСКЗ кои не се јасно опишани, како и надлежноста за издавање на овој документ (меѓу МЖСПП и општините нема јасна поделба). Ова прашање е упатено до ЗЕЛС и до МЖСПП, но тие се уште не добиле јасен одговор.</p> <p>10. НВО</p> <p>Нема еколошки невладини организации регистрирани на територијата на општина Гостивар.</p> <p>11. Јавност</p> <p>(i) Општината се среќава со јавноста многу често.</p> <p>(ii) Општината редовно ја консултира јавноста преку јавни дебати за издавање на дозволи Б-ИСКЗ, јавни дебати за одобренија за СЕА, форуми на граѓаните (еднаш месечно, со различни групи на граѓани) и преку локалните заедници.</p> <p>12. Каква е интеракција има општината со медиумите?</p> <p>(i) Одделот за животна средина на општината редовно комуницира со весници, радија и телевизии. Печатените медиуми се многу заинтересирани за работата на општината и имаат многу добра соработка.</p> <p>13. Квалитет на воздухот</p> <p>За време на средбата, претставниците на општината, истакнаа дека Гостивар нема станица за следење на квалитет на воздухот. Обезбедување на станица за следење е многу важно и итно прашање за општината. Единствениот податок кој се однесува на квалитетот на локалниот воздух што го имаат се месечните извештаи кои ги добиваат од инсталациите (Силика и Вардар Долomit). Тие, исто</p>	
--	---	--

	<p>така, потенцираа дека ако тие имаат податоци / станица за мониторинг на квалитетот на воздухот тие ќе бидат во можност да направат План за квалитет на воздухот за општина Гостивар.</p> <p>Тие, исто така, истакнаа дека по спроведувањето на мерката за платен паркинг во центарот на градот, поголемиот дел од вработените кои работат во центарот на градот не ги користат своите автомобили и пешачат до своите канцеларии. Спроведувањето на оваа мерка го намали сообраќајниот метеж и даде придонес за подобрување на квалитетот на локалниот воздух.</p> <p>14. Општо</p> <p>Главен извор за финансирање се блок-дотациите од централната власт, како и различни видови на даноци, проекти и донации.</p> <p>Општината, исто така, истакна дека тие имаат многу добра соработка со Дирекцијата за заштита и спасување и исто така го спроведуваат проектот за управување со кризи во соработка со локалните заедници.</p> <p>Воедно, истакнаа дека сите ЕЛС во регионот имаат заеднички интереси и проблеми, како и регионалните аспекти на управување со квалитетот на воздухот и отпадот што претставува најсоодветно решение за сите ЕЛС. Беше истакнато и дека помалите ЕЛС во регионот немаат соодветен капацитет за некои оперативни прашања.</p>	
--	--	--

Име на состанокот: Втор состанок со ЗЕЛС

Датум: 27.03.2015

Време: 14:00 – 15:30

Место: Во просториите на ЗЕЛС

Листа на учесници	
Присутни	Ивана Серафимова, Раководител на Центарот за обуки на ЗЕЛС
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	1. Дискусија во врска со испорачаниот Прашалник 2. Известување во врска со следниот детален прашалник 3. Дискусија во врска со проблемите со кои се соочуваат ЕЛС	
1.	<p>Дискусија во врска со доставениот Прашалник</p> <p>Тимот на проектот даде краток воведен дел за целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите и напредокот на проектот. Следниве одговори на секоја тематска целина се обезбедени од страна на претставник на ЗЕЛС:</p> <p>1.Интеракција со општините</p> <p>(i) Главните области на интеракција помеѓу ЗЕЛС и општините се сите надлежности делегирани на општините. ЗЕЛС е конституиран во 1972 година и е формирана по наредба на општините, со одлука на Советот на општините. ЗЕЛС е составена од Генералното собрание, Управниот и Надзорниот одбор кој се состои од претставници на општините и е административен дел од општините. Без консензус на сите претставници од општините нема можност да се покрене одредена дискусија. ЗЕЛС ги обезбедува следниве услуги на ЕЛС:</p> <p>а) Застапување и лобирање</p> <p>б) Обезбедување на финансиска стабилност на ЕЛС - наоѓање на финансии, проекти, ресурси и др.</p> <p>с) Обезбедување на услуги на ЕЛС - Обуки, електронски услуги за ЕЛС, поддршка за примена и употреба на средствата.</p> <p>ЗЕЛС оперира преку 14 мрежи и 13 комисији. Тие се занимаваат со многу различни прашања од локалната власт: комунални дејности, животна средина, финансии, противпожарна заштита, културна заштита, урбанизам, односи со јавноста, е-влада, рурален развој, рамномерен развој, регионални прашања кои се однесуваат на работата на регионалните центри итн.</p> <p>Програмските активности на ЗЕЛС за застапување и лобирање главно се фокусирани на сублимација на мислења, предлози и мислења на општините во однос на законите и подзаконските акти. Покрај тоа, ЗЕЛС организира годишни средби за преговори со владата, на кој се презентирани мислењата и ставовите на локалната самоуправа.</p> <p>ЗЕЛС се финансира од членарината, која се плаќа од страна на општините. Постојат некои електронски услуги кои општините се обврзани да ги користат и тие се предвидени само од страна на ЗЕЛС. ЗЕЛС е составена од 20 вработени. Во моментот ЗЕЛС, исто така, работи на имплементација на 3 донаторски проекти.</p> <p>Главниот проблем со кој се соочува ЗЕЛС е проблемот на разбирање на нејзината улога во системот.</p> <p>2.Интеракција со МЖСПП</p>	

	<p>(i) Главни области на интеракција помеѓу ЗЕЛС и МЖСПП се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Доставување на мислења и коментари во врска со предложените законски измени или ново законодавство, поднесување на законски иницијативи, мислењата и потребите за интервенции во законската регулатива. - Министерството обезбедува обуки со експерти кои се обезбедени од страна на ЗЕЛС, но постапката за избор на експерти е многу долг, од 2 до 4 месеци. Во однос на консултација и координација со експерти од МЖСПП, тие ја истакна одличната соработка со Дарко Блинков. <p>(ii) Интеракцијата треба да се прошири на следните теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нема повратни информации од МЖСПП во врска со поднесеното барање или коментари од ЗЕЛС. - Законите многу пати се предмет на промени, па вработените кои работат на законските измени треба да дадат објаснување во врска со промените. - ЗЕЛС е многу малку запознаен со вработените во Управата за животна средина при МЖСПП. - Веб-страницата на МЖСПП не беше во функција одреден период. Веб-страницата е извор на информации, закони, законски акти, рафинирани текстови на правни акти и сл. и беше многу тешко да се добијат овие информации, кога веб-страницата не беше достапна. Покрај тоа, официјалните е-мејл адреси на вработените во Министерството не работеше одредено време и во тој период комуникацијата беше многу тешка. <p>3.Ново законодавство</p> <ul style="list-style-type: none"> - МЖСПП го консултира ЗЕЛС за новите закони. - ЗЕЛС главно, ги адресира официјалните барања / писма до министерот на МЖСПП. Тие, исто така, соработуваат со МЖСПП по службена пошта е-маил. Доколку ЗЕЛС адресира решавање на некои специфични прашања барањето е директно испратено на одговорното лице. Тања Пауновска секогаш е информирана во однос на комуникацијата со Министерството (копирана во е-маил). Дали ЗЕЛС е задоволна со методологијата на консултации? - Консултациите може да бидат секогаш подобри преку подобрување на процесот на комуникација, со заеднички консултативни состаноци итн. - Не постои строга методологија за консултации. - Многу пати, кога Министерството бара мислења за некои законски измени, барањето се доставува до ЗЕЛС, по истекот на рокот за обезбедување на коментари. Тоа беше случај и со најновите измени и дополнувања на Правилникот за Б-ИСКЗ дозволи, му е предадена преку официјалната пошта по крајниот рок. - Многу пати на веб-страницата на ЕНЕР (Единствениот национален електронски регистар на прописи), известувања во врска со нацрт-правни акти се објавуваат и можноста за коментари е отворена, но прилозите не се достапни. Таков беше случајот со Законот за управување со отпад. <p>4. Интеракција со МЛС</p> <p>(i) ЗЕЛС има тесна соработка со МЛС.</p> <p>(ii) Тие имаат заеднички Комитет, а преку инструментот TAIEH се организираат годишни средби со градоначалниците на ЕУ. Главните области на интеракција се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Законот за рамномерен регионален развој - Законот за меѓуопштинска соработка - ИПА 2 за прекугранична соработка <p>(iii) Постои конфликт на интереси помеѓу ЗЕЛС и МЛС во однос на комуникацијата и координацијата со општините. МЛС сака да ги претставуваа ЕЛС, но тоа не е во ред бидејќи тие се дел од централната</p>	
--	---	--

власт. Покрај тоа, постои проблем на законските надлежности на ЗЕЛС, бидејќи ЗЕЛС не се споменува во Законот за животна средина. Покрај тоа, во претходниот Закон за локална самоуправа ЗЕЛС беше дефиниран како здружение на ЕЛС, а во новиот Закон од 2004 година се утврдува дека ЕЛС можат опционално да се здружуваат.

4. Регионални центри

- ЗЕЛС е во соработка со регионалните центри преку Комитетот за рамномерен регионален развој. Тие имаат редовни состаноци, билатерални средби, состаноци со градоначалниците од регионот и комитети.
- Главните области на интеракција се:
 - Во заеднички активности
 - Регионалното претставување на општините
 - Студиски посети во земјите на ЕУ организирани преку TAIEH. Ова е добра можност за претставниците на РЦ и ЕЛС за размена на искуства со претставниците на администрацијата на земјите од ЕУ. Овие студиски посети, главно, се организираат за следните тематски области: управување со отпад, отпадни води, биолошката разновидност, еко-туризам и др.
- ЗЕЛС и РЦ успешно соработуваат веќе 7 години.

5. Комуникација

- ЗЕЛС комуницира со ЕЛС преку телефон, емаил и официјална пошта.
- ЗЕЛС има еднаков третман за сите општини.
- Не постои специфична комуникација со поединечни општини.
- Комуникацијата е за многу различни области на интерес, состаноци за правни интервенции, толкување на законите, потребите за обука итн.

6. Состаноци

- (i) Управниот комитет има две годишни собранија.
 - На оперативно ниво се организираат два годишни состаноци.
 - На ниво на мрежа на ЗЕЛС организира најмалку еден состанок годишно, како и обуки.
- (ii) Центарот за обука на ЗЕЛС се наоѓа во Скопје и состаноците главно се изведуваат во Скопје.
- (iii) Зачестеноста на средбите е во зависност од потребите и во моментот не постои потреба од почести средби.
 - Пред две години, претставници од центарот за обука ги посетија сите општини во земјата, со цел да се состанат и да се воспостават контакти со сите вработени во ЕЛС.

7. Проекти за животна средина

- (i) ЗЕЛС нема информација за спроведување на еколошки проекти во ЕЛС (тоа не се бара од ЗЕЛС) и ЗЕЛС смета дека тоа не е неопходно.
 - ЗЕЛС има член во Управувачкиот комитет за проекти на ЕУ.
 - Во врска со инвестициската програма на МЖСПП, ЗЕЛС покажа интерес да биде вклучен во процесот, но одговор од министерството се уште не е добиен.

*ЗЕЛС заедно со НАЛАС и ГИЗ во моментот спроведуваат проект за мерење и утврдување на составот на отпадот.

9. Интеракција со ЖКП

- (ii) ЗЕЛС соработува главно со АДКОМ, тие работат на заеднички активности и проекти. Тие, исто така, потпишаа Меморандум за соработка за развој на мрежа на комунални инспектори.

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	<p>- Во однос на соработката со другите ЈКП, се воспостави комуникација и тие главно комуницираат во врска со дозволи за градба.</p> <p>10.Совети на речните сливови (iii) Не постои интеракција со СРС.</p> <p>11.Општо Дали имате било каков коментар или забелешка на прашањата погоре? Во врска со софтвер за електронско издавање на дозволи и елаборати, целиот систем е базиран на „cloud“ системот и е достапен за секого на следната веб страница: www.ekoloska-dozvola.mk. Системот е само за читање за МЖСПП и другите корисници, така што сите промени може да се направат само од ЕЛС, бидејќи тие се обезбедени со кориснички имиња и лозинки. Цената на користење на овој систем е опфатена со членарината.</p>	
2.	<p>Известување за следниот подетален прашалник Тимот на проектот го информираше претставникот од ЗЕЛС за претстојниот детален прашалник кој ќе се реализира во втората половина на април.</p>	
3.	<p>Дискусија во однос н проблемите со кој се соочуваат ЕЛС ЕЛС се жалат на чести законски измени кои доста често се спротивставени. Исто така, тие сметаат дека законите треба да се поедностават и да бидат пократки. Покрај тоа тие сметаат дека законската одредба за 1 година период на чекање за одобрување на ОВЖС не е во согласност со економскиот развој и тоа треба да се ревидира.</p>	

Име на состанокот: Прв состанок со АДКОМ

Датум: 06.04.2015

Време: 11:00 – 12:00

Место: Просториите на АДКОМ

Листа на учесници	
Присутни	Игор Спасовски, Претседател на АДКОМ
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	1. Дискусија во врска со концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати 2. Дискусија во врска со структурата на АДКОМ 3. Дискусија во врска со испорачаниот прашалник и за дадените одговори	
1.	Дискусија во врска со концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати Тимот на проектот даде краток вовед на концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати, како и засегнатите страни на проектот и конзорциумот за спроведување.	
2.	Дискусија во врска со структурата на АДКОМ АДКОМ е основана од општините и се финансира преку членарина, проекти, конференциски котизации итн. Постојат проблеми во врска со плаќањето на членарината. АДКОМ постои повеќе од 10 години. Многу од ЈКП станаа дел од АДКОМ, бидејќи тоа беше критериум за подобност за добивање кредити од Светската банка.	
3.	Г-ѓа Лолита Стојановска обезбеди некои одговори на прашалникот, во писмена форма, и проектниот тим ги дискутираше само овие прашања бидејќи не беа опфатени со испорачаниот одговор. Следниве одговори на секоја тематска целина се обезбедени од страна на претставник на АДКОМ: Дискусија во врска со испорачаниот прашалник и за дадените одговори 1. Соработка со ЈКП (i) Главните области на соработка помеѓу АДКОМ и ЈКП се: <ul style="list-style-type: none"> - Подобрување на активностите на јавните комунални претпријатија во Република Македонија; - Подобрување на квалитетот на услугите на јавните комунални претпријатија; - Посветеност за успешно спроведување на реформите во областа на јавните комунални услуги на локалната самоуправа; - Промовирање и застапување на заеднички интерес на своите членови; - Институционални и организациски зацврстувањето на локалната ЈКП за заштита на животната средина; - Консултации и давање на совети на своите членки во врска со тековните оперативни прашања; - Проценка на проблемите на ЈКП и обезбедување на решенија за идентификуваните проблеми; - Следење на светските трендови во развојот на јавните комунални услуги; организација на професионални советодавни услуги, конференции, работилници и сл.; - Обезбедување на пристап до информации релевантни за активностите на јавните комунални претпријатија (состаноци, работилници и публикации); 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Обезбедување на обука, консултации и други професионални услуги, како и логистика за организација на настани, конференции, студиски посети, средби итн.; - Развој на база на податоци кои се однесуваат на потребите за информации на своите членови; - Подготовка на предлози за подобрување на законската рамка за активностите на јавните комунални претпријатија; - Обезбедување на нашиот електронски информатор за своите членови; - Развивање на соработка со професионалните институции и здруженија од земјава и странство; <p>(ii) Постојат многу начини за тоа како може да се подобри соработката, поголемиот дел од предлозите доаѓаат директно од ЈКП.</p> <p>2. Соработка со МЖСПП</p> <p>(i) Главни области на соработка помеѓу АДКОМ и МЖСПП се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Учество во работни групи за изработка на правни акти. Соработка во врска со организирање на меѓународни конференции, работилници и слично - Тие главно комуницираат преку е-пошта или телефон. Најчесто во комуникација се со г-ѓа Ана Мазнева, г-ѓа Соња Липиткова и други вработени во зависност од темите за консултации. <p>(ii) Во последните 3-4 години АДКОМ редовно е консултиран во врска со нацрт-легислативата и редовно обезбедува коментари и предлози на нацрт-правни акти. Неодамна тие беа поканети на средба со министерот на МЖСПП, со цел да разговараат за своите проблеми со постојните законски прописи.</p> <p>*АДКОМ, исто така, има соработка со ЗЕЛС, г-дин Виктор Арнаудоски кој е одговорно лице за соработка со АДКОМ.</p> <p>*Во последните неколку години голем број министерства вклучително и АДКОМ се вклучени во процесот на развој на нови закони и тие исто така се вклучени во процесот на развој на законски измени кои се однесуваат на јавните давачки за комунални услуги.</p> <p>3. Новото законодавство</p> <p>(i) АДКОМ е информиран во врска со новите закони и се бара да ги достави своите забелешки и мислења во врска со предложените закони.</p> <p>(ii) МЖСПП испраќа материјали и документи до АДКОМ, доставените документи понатаму се дистрибуираат до ЈКП, тие обезбедуваат коментари и мислења, а подоцна и сублимирани мислење се доставува до Министерството преку АДКОМ. Целта на анкетата воглавно се одвива преку е-пошта или телефон.</p> <p>(iii) Во последните неколку години АДКОМ редовно е консултиран и е задоволен со методологијата на консултации.</p> <p>4. Интеракција со МЛС</p> <p>(i) АДКОМ ги немаат сите интеракции со МЛС</p> <p>5. Регионалните центри</p> <p>(i) АДКОМ немаат комуникација со регионалните центри, но ЈКП соработуваат со РЦ. Претставникот од АДКОМ, кој е во исто време, директор на ЈКП на град Винаца, го информира проектниот тим за Источниот плански регион кој има подготвено план за управување со отпад и тој, исто така, обезбеди информации за контакт со одговорните лица со Источниот плански регион.</p> <p>6. Комуникација</p>	
--	--	--

	<p>(i) АДКОМ комуницира со ЈКП преку е-пошта или телефон.</p> <p>(ii) Комуникацијата е генерално со сите ЈКП.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Природата / содржина на таквата комуникација се вести, покани и информации за сите членови на АДКОМ, барања за состаноци и други. <p>7. Состаноци</p> <ul style="list-style-type: none"> - АДКОМ кога е потребно се среќава со секое ЈКП. АДКОМ работи преку комисији заедно со ЈКП и многу често организираат тематски работилници. - Управниот комитет и состаноците на Надзорниот комитет се одржуваат во различни градови во Република Македонија еднаш месечно. <p>8. Еколошки / инвестициски проекти</p> <p>(i) АДКОМ има аплицирано повеќе пати за финансирање од програмата за инвестиции на МЖСПП, но до сега нема добиено средства за реализација на проекти.</p> <ul style="list-style-type: none"> - АДКОМ е дел од голем број национални и регионални проекти кои се спроведуваат од страна на различни организации: Програмата за води на реката Дунав, проекти на Светска банка за водните ресурси, проектот на ГИЗ за управување на водните ресурси, проект "SECO" за изработка на студија за условите за развој на комунални услуги во Р. Македонија итн. <p>9. Совети на речните сливови</p> <p>(i) АДКОМ има претставник во сите CPC во земјата и нејзините членови редовно се поканети да присуствуваат на состаноците организирани од страна на МЖСПП.</p> <p>* CPC соработува со РЦ на реката Брегалница каде се надгледува спроведувањето на проектот за управување со речниот слив и на пречистителните станици за отпадни води во овој регион.</p> <p>10. Општо</p> <p>Дали имате било каков коментар или набљудување на прашањата погоре?</p>	
--	--	--

Име на состанокот: Прв состанок со Југозападниот Плански регион, Струга

Датум: 07.05.2015

Време: 13:30 – 14:30

Место: Во просториите на Југозападниот плански регион, Струга

Листа на учесници	
Присутни	Арбереша Влаши, Југозападен плански регион
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	1. Дискусија во врска со концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати 2. Дискусија во врска со испорачаниот прашалник	
1.	Дискусија во однос на концептот на проектот, активностите на проектот и очекуваните резултати Тим лидерот обезбеди краток вовед на концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати како и прогресот на засегнатите страни. Проектниот тим исто така го објасни тематскиот фокус на проектот, регионалниот пристап за управување отпад и останатите активности.	
2.	Дискусија во врска со испорачаниот прашалник 1. Интеракција со МЛС <ul style="list-style-type: none"> (i) Соработката меѓу планскиот регион и МЛС е добра. (ii) Главните области на интеракција се развој на проектниот концепт, реализација на проекти, консултации за подобрување на законската регулатива итн. (iii) ЈЗПР комуницира со МЛС преку е-маил, телефон, на состаноци, вклучување во работни групи, консултации за обезбедување на насоки, стратегии за развој итн. (iv) Планскиот регион се состанува со МЛС еднаш месечно. 2. Интеракција со МЖСПП <ul style="list-style-type: none"> (i) Интеракцијата помеѓу ЈЗПР и МЖСПП и не е толку ефикасна како што е со МЛС, бидејќи нема многу заеднички проекти. Целокупната интеракција се смета дека не е добра. (ii) Другите министерства имаат воспоставено контакти на регионално ниво со ЈЗПР. (iii) Минатата година, во соработка со МЛС, беа спроведени два проекти за развој на постројките за третман на отпадни води во Кичево и Радуша. 3. Интеракција со ЗЕЛС <ul style="list-style-type: none"> (i) Не постои интеракција меѓу ЈЗПР и ЗЕЛС, се очекува да се сретнат при испорачување на обуката за јавни набавки. 4. Интеракција со општините <ul style="list-style-type: none"> (ii) Пред неодамнешното спојување на неколку општини, порано планскиот регион се состоел од 13 ЕЛС, сега тој се состои од 9 ЕЛС. Комуникацијата и координацијата е одлична (со исклучок во финансиски контекст). (iii) ПР се среќава со општините на дневна основа и во зависност од потребите (спроведување на заеднички активности / проекти). (iv) Природата на таа комуникација се однесува на подготовка на стратешки документи, обезбедување на услуги и работна сила / вработени во ЕЛС, приоритет на проекти и развој на регионалните иницијативи со одделенијата за локален економски развој. 	

5. Новото законодавство

- (i) МЛС редовно се консултира во врска со новиот закон. МЖСПП не се консултира со ПР во врска со новиот закон.
- (ii) МЛС ги испорачува предложените законски измени на коментар и сугестии преку е-маил и тие исто така, вклучуваат претставници од ПР во работните групи и состаноци.

6. Проекти

- (i) Проектите се избрани во согласност со следнава постапка: претставници од ПР ги анализираа доставените проекти од страна на ЕЛС (од 25 до 40), преку детална оценка за дефинирање на регионалната компонента на проектите. Потоа, Регионалниот совет донесува конечна финансиска приоритизација на проектот во согласност со методологијата за утврдување на регионални карактеристики (методологијата е подготвена од страна на ЈЗПР). Конечниот избор на проекти се направени врз база на оценување на проектите и консензус меѓу членовите на Регионалниот совет.
- (ii) Следниве тела се консултирани за избор на проекти: ЕЛС, на ЈЗПР и Регионалниот совет.
- (iii) Еколошките проекти имаат висок приоритет во агендата за финансирање на планскиот регион, бидејќи околу 50% од проектите се еколошки проекти (развој на канализациони мрежи, пречистителни станици за отпадни води итн.)

7. Управување со отпад

- (i) Според законот, регионалните центри за управување со отпад треба да бидат одговорни за управување со отпад. Формално, Регионален центар за управување со отпад е основан во Кичево и јавен повик беше отворен за економскиот оператор на регионалната депонија. Директорите на ЈКП од регионот беа избрани како техничка служба на овој центар, но по овој чекор целиот процес е запрен.
- (ii) Општините нема да имаат никаква улога во однос на регионалните прашања поврзани со управувањето со отпадот доколку има воспоставен регионален пристап.
- (iii) Регионалниот пристап треба да се прошири на регионално управување со отпад и отпадни води.

8. Интеракција со ЈКП

- (i) ЈЗПР комуницира со ЈКП на регионалните настани (поголем дел од настаните се поврзани со локалниот економски развој) и во случај на заедничко спроведување на проектите.
- (ii) Нема проблем во воспоставувањето на соработка со ЈКП кои се дел од ЕЛС и горенаведените хиерархија предизвикува проблеми за воспоставување на соодветна комуникација и координација.

9. Совети на речни сливови

- 5. ЈЗПР не е информиран за постоењето на советот на речен слив.
- 6. Претставниците од ЈЗПР сметаат дека Советот на речен слив треба да се грижи за развојот на водоснабдување / проектите за отпадни води. Тие, исто така, сметаат дека снабдувањето со вода е многу важно прашање во овој регион, бидејќи системите за водоснабдување се нарушени и претставува огромен проблем во одржувањето и функционалноста на дренажните канали. Пред неколку години Регионалната група за земјоделство, исто така го идентификува ова прашање како клучно.

*Освен тоа, претставникот на ЈЗПР информира дека во последните неколку години неколку проекти за квалитетот на водата се спроведени во овој регион (на Охридското Езеро и реките од овој регион).

10. Општо

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	<p>Претставниците од ЈЗПР го претставија нивниот интерес за активно вклучување во активностите на проектот. Тимот на проектот ќе го разгледа нивното вклучување во проектот на работилниците и обуките.</p> <p>Тие, исто така, побараа повеќе информации во врска со спроведувањето на проектот и проектниот тим изјави дека проектната задача и Почетниот извештај ќе биде доставен до претставници на ЈЗПР.</p>	
--	---	--

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО**Име на состанокот: Прв состанок со североисточниот плански регион**

Датум: 15.04.2015

Време: 11:00 – 12:30

Место: Во просториите на Северо-источниот плански регион Куманово

Листа на учесници	
Присутни	Атина Муртешанска, Северо-источниот плански регион Куманово
	Бобан Бојковски, Сектор за животна средина, Општина Куманово
	Драган Чунгаровски, Сектор за животна средина, Општина Куманово
	Иаин Мацлеан, Тим лидер, Рамболл
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	<ol style="list-style-type: none"> Дискусија во врска со концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати Дискусија во врска со проектот што се спроведува од страна на Североисточниот плански регион Дискусија во врска со активностите и организационата структура на Северозападниот плански регион Дискусија во врска со прашања од животната средина на општина Куманово 	
1.	<p>Дискусија во врска со концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати</p> <p>Раководителот на тимот обезбеди краток вовед на концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати, како и засегнатите страни на проектот и конзорциумот за спроведување. Тимот на проектот, исто така, го опиша тематскиот фокус на проектот, на регионалниот пристап во врска со прашањата поврзани со управувањето со отпадот и за идните активности.</p>	
2.	<p>Дискусија во врска со проектот што се спроведува од страна на Североисточниот плански регион</p> <p>Претставникот од регионот на Северно Источниот плански регион го информира проектниот тим дека ПР е дел од проектот за зајакнување на капацитетите за спроведување на законодавството за животна средина на регионално ниво. Проектот започна пред 5 години, а тие беа избрани како дел од 3 пилот плански региони бидејќи регионот на ПВЗСР е најмалку развиен регион во земјата. По овој проект Североисточниот и Источниот плански регион се вклучени во проектот за подготовка на регионални планови за управување со отпад и физибилити студии за санација на постоечките општински депонии / дива депонии. Овој проект беше имплементиран од страна на компанијата PARTICIP и нејзините партнери во конзорциумот. Во моментот нов проект посветен на техничка дефиниција за потребната опрема за санација на постојните депонии се спроведува од страна на Рамболл. Оваа фаза од проектот треба да биде завршена во октомври 2015.</p> <p>Рехабилитација на дива депонии ќе се врши во согласност со спецификите на депониите и по правосилноста на решението од Регионалната претпријатие за управување со отпад. Акциониот план треба да вклучува обезбедување на комунални возила, обезбедување на простории за спалување и сета друга потребна опрема.</p> <p>Источниот плански регион е исто така дел од активностите на проектот и нивните канцеларии се наоѓаат во Општина Пробиштип.</p> <p>Северо-Источниот плански и Источниот ПР воспоставиле регионални претпријатија за управување со отпад. Северо- Источниот плански регион го</p>	

	<p>воспоставил претпријатието "Екозона" во Куманово, додека Источниот регион си формирал претпријатие "Депонија Исток" во Штип.</p> <p>Овие регионални претпријатија се само формално регистрирани и воспоставени и би требало да се активираат кога РПУО ќе почне да се спроведува. РПУО за Северо-Источниот плански регион беше завршен во 2012 година. Регионите ја оценуваат можноста за креирање на собрание на два региони за поефикасно спроведување на аспектите на управување со отпад. Се очекува дека регионални претпријатија за управување со отпад ќе бидат управувани од страна на општините или од страна на Регионалниот совет. Друга опција ќе биде јавно-приватно партнерство, но евалуацијата на организациските аспекти се уште се евалуира. Не е важно како ќе се организираат и финансираат регионалните претпријатија, тие треба да бидат партнери на јавните комунални претпријатија.</p> <p>Северо- Источниот плански регион активно учествува во горенаведениот проект преку обезбедување на експерти, учество на јавни претпријатија, собирање на податоци, обезбедување на мерни податоци и др. Во рамките на проектот, неколку сценарија за спроведување на РПУО се изготвени и сега се потребни одобренија од Советите на општините со цел ова прашање да биде ставено на крајната дискусија и одобрување на Регионалниот комитет.</p> <p>Во врска со формирањето на нова депонија со високи стандарди за отстранување на отпадот, регионот, исто така, очекува поддршка од ИПА за спроведување на оваа активност, бидејќи инвестицијата е многу голема и финансиска помош е од суштинско значење за спроведување на оваа активност. Регионот е исто така дел од преку граничниот проект за зајакнување на капацитетите на регионалните претпријатија.</p>	
3.	<p>Дискусија во врска со активностите и организационата структура на Северозападниот плански регион</p> <p>Една од главните активности и надлежности на Северо-Источниот плански регион се прашањата поврзани со управувањето со отпадот, обезбедување на техничка документација за инфраструктурни проекти, снабдување со вода, спроведување на проекти за енергетска ефикасност, третман на отпадни води, проекти за соларна енергија итн. Други прашања за кои ПР се фокусира се обезбедување поддршка во врска со правни прашања, регионално планирање и обезбедување на поддршка за организирање на кампањи.</p> <p>Северо- источниот плански регион е прифатен како дел од ЕЛС. Финансирањето на ПР е обезбедено од страна на ЕЛС и Министерството за локална самоуправа. Во минатото тие беа финансирани на еднакви делови, а сега учеството на средствата од страна на ЕЛС се зголемува.</p> <p>Претставникот од ПР објасни дека во рамките на проектот, ПР има воспоставено Регионалниот комитет за управување со отпад, кој сега е обврска за секој РЦ. Регионалниот комитет е составен од градски советници.</p> <p>Северо-Источниот плански регион има 4 вработени со полно работно време, но тие многу пати се потпомогнати од страна на вработените во општината.</p> <p>ПР работи на многу проекти за животната средина во регионот, проекти за енергетска ефикасност, инфраструктурни проекти, како и активности за обезбедување на помош за ИПА апликациите. Тие, исто така, имаат намера да добијат една мобилна станица за мониторинг на квалитетот на воздухот која ќе се користи од сите општини во регионот. Тие исто така работат на замена на водоводни цевки и проширување на водоводната мрежа.</p> <p>Главните причини за забрзаниот развој на управувањето со отпадот е поради "NEPR" проектот што се спроведува во последните неколку години.</p> <p>Општината Свети Николе не е официјално дел од нивниот регион, но NEPR ја разгледува оваа општина во својот РПУО, бидејќи тие имаат многу добра соработка и географски се соодветни за вклучување во истиот систем за управување со отпад. Тие, исто така, се соочуваат со проблеми во планирање</p>	

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	на спроведувањето на РПУО, како што се и недоразбирањата со Општина Старо Негоричане во врска со локацијата на регионалната депонија, итн.	
4.	<p>Дискусија на прашања за животната средина од општина Куманово</p> <p>Општината Куманово е најголема општина во државата со околу 100.000 жители. Управувањето со отпадот е организирано преку Јавното комунално претпријатие. Постои број на диви депонии на територијата на општината. Општината Куманово е прва и единствена општина која има постројка за третман на отпадни води. Одржување на пречистителна станица е многу скапо и, следствено, на граѓаните им се наплаќа повисока цена за пристап до вода. Отпадните води се собираат преку ЈП "Водостопанство Куманово", а потоа водата се прочистува и на крајот пречистената вода е пуштена во оптек. Примарната тиња од пречистителната станица е претворена во енергија, а секундарните цврсти материји добиени од третманот на отпадните води се депонира на општинските депонии.</p>	

Име на состанокот: Прв состанок со Јавното претпријатие за комунална хигиена Скопје

Датум: 07.04.2015

Време: 11:00 – 12:00

Место: во просториите на Јавното претпријатие за комунална хигиена Скопје

Листа на учесници	
Присутни	Бранко Петровски, Раководител на секторот за развој, Јавно претпријатие за комунална хигиена Скопје
	Чедо Димитриевски, Раководител на ИТ и секторот за развој, Јавно претпријатие за комунална хигиена Скопје
	Бранко Николовски, Помошник директор за квалитет, планирање ИТ и развој, Јавно претпријатие за комунална хигиена Скопје
	Фана Христовска, Заменик тим лидер, Рамболл
	Елена Гаврилова, Проектен Координатор, Рамболл

	Тема на состанокот	Акција
	1. Дискусија во врска со концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати 2. Дискусија во врска со испорачаниот прашалник и за дадените одговори	
1.	Дискусија во врска со концептот на проектот, проектните активности и очекуваните резултати Тимот на проектот даде краток воведен дел за целите на овој прашалник и даде дополнителни информации во врска со активностите и напредокот на проектот.	
2.	Дискусија во врска со испорачаната прашалник и за дадените одговори 1. Соработка со АДКОМ (i) Главните области на соработка меѓу ЈП Комунална хигиена Скопје и АДКОМ се законски прашања (во последно време тие беа консултирани за методологијата за пресметување на комуналните давачки) и соработката во однос на заедничко спроведување на проектите. (ii) Соработката е на задоволително ниво. 2. Соработка со други ЈКП (i) ЈП Комунална хигиена Скопје соработува со други ЈКП кога е потребно, главно се бара помош за обезбедување на комунални возила, резервоари за вода, ѓубре итн. (ii) Соработката е на задоволително ниво. 3. Соработка со МЖСПП (i) Главните области на соработка меѓу ЈП Комунална хигиена Скопје и МЖСПП се законски прашања - објаснување во врска со новите закони и правилници, како и интервенции во изготвувањето на новиот закон. ЈП Комунална хигиена Скопје обезбеди придонес во новата методологија за пресметка на комуналните давачки, со предвидени предлози за околу 70% од правниот акт, а Министерството ги одобри нивните предлози со некои мали модификации. (ii) ЈП Комунална хигиена Скопје има многу пати аплицирано за финансирање преку Годишната инвестициона програма на МЖСПП, но никогаш нема добиено средства од Министерството. 4. Ново законодавство (i) МЖСПП редовно се консултира со ЈП Комунална хигиена Скопје за нови закони. (ii) ЈП Комунална хигиена Скопје е комуницира преку е-маил и телефон, главно со г-ѓа Ана Мазнева. *ЈП Комунална хигиена Скопје, исто така, соработува со Министерството за транспорт и врски во однос на Законот за јавна чистота.	

	<p>5. Интеракција со МЛС</p> <p>(i) ЈП Комунална хигиена Скопје нема интеракција со МЛС.</p> <p>6. Регионалните центри</p> <p>(i) ЈП Комунална хигиена Скопје има интеракција со Скопскиот плански регион. Тие главно комуницираат со Секторот за развој.</p> <p>(ii) Главната област на интеракција е соработката во врска со проектите и обезбедување на финансиски средства.</p> <p>7. Состаноци</p> <p>(i) ЈП Комунална хигиена Скопје се среќава со АДКОМ многу често, тие имаат редовни средби и комуникација.</p> <p>8. Еколошки / инвестициски проекти</p> <p>(i) ЈКП многу пати аплицираат за финансирање од Годишната инвестициона програма на МЖСПП, но досега не добиле финансирање. Тие, исто така, аплицирале за финансирање на мали проекти (до 300.000,00 денари), но, исто така, не се одобрени за финансирање.</p> <p>(ii) Тие аплицирале и за финансирање на проектот за производство на биогорива од собраниот отпад, но не успеале да добијат средства од донатори.</p> <p>9. Совети на Речни сливови</p> <p>(i) ЈП Комунална хигиена Скопје нема интеракција со Советите на речни сливови</p> <p>*Претставниците од ЈП Комунална хигиена Скопје, исто така, објаснија дека не се надлежни за чистење на речните корита и тие се информирани дека ЈП "Улици и патишта" се одговорни за одржување на речните корита на реките Вардар и Лепенец.</p> <p>10. Општо</p> <p>Во однос компетентноста и оперативните карактеристики на ЈП Комунална хигиена Скопје, тие го информираат проектниот тим дека обезбедуваат комунални услуги за околу 80% од територијата на градот Скопје. Тие целосно не ја покриваат територијата на Општина Ѓорче Петров (руралниот дел и во општина Сарај, Сарај има свој ЈКП) и не ја покриваат целата административна област на руралниот дел на Општина Аеродром (тие обезбедуваат само услуги на Горно и Долно Лисиче и Пинтија). Во руралните делови на локалните заедници обезбедуваат листа на домаќинства и домаќинствата се должни да користат комунални услуги на ЈП Комунална хигиена Скопје.</p> <p>Тие, исто така, се одговорни за собирање и транспорт на отпадот, додека ЈП „Водовод и канализација“ е одговорен за собирање на отпадни води и водоснабдување.</p> <p>Целиот собран отпад се транспортира и депонира на депонијата Дрисла. ЈП Комунална хигиена Скопје обезбедува услуги за примарна селекција на собраниот отпад. Тие имаат една претоварна станица - депонијата Вардариште. ЈП Комунална хигиена Скопје има направено напори за примарна селекција на собраниот отпад и имаат инсталирано жолти контејнери за собирање на отпадот на неколку локации. Тие исто така имаат инсталирано подземни контејнерите за отпад на неколку локации во градот.</p> <p>Тие имаат договор со компанијата Пакомак во врска со собирањето на пластика, хартија и лименки. Пакомак има колективен центар, каде што собраниот отпад е собран и процесираан.</p> <p>ЈП Комунална хигиена Скопје има за цел да ги замени металните контејнери за отпад со нови контејнери од пластика до 2017. Тоа вклучува замена на 1000 контејнери за отпад. Тоа е голема инвестиција за компанијата, а во моментот компанијата е во потрага на поддршка за спроведување на оваа активност.</p> <p>Во однос на собирање на електронски отпад, постои само еден центар за собирање на отпад во Скопје и се наоѓа во Општина Карпош. Според Деталниот</p>	
--	--	--

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

	урбанистички план на градот Скопје, во секоја општина треба да има еден центар за собирање отпад. Постои проблем, бидејќи граѓаните не разбираат дека депонирање на електронските и отпад од пакување е нивна обврска.	
--	--	--

Потполнет прашалник - Општина Тетово

Име на општина Тетово

Датум: 26.03.2015

Лице Подготовка Прашалник: Даут Емини

Лични Податоци за контакт: Телефон: 070 224 085

Е-пошта: daut.emini@gmail.com

Сите прашања се однесуваат на делот на животната средина на општината, **освен ако** прашањето на некој друг начин не е објаснето.

1. Интеракција со МЖСПП

- (i) Дали сте консултирани за новите закони?
 - Не
- (ii) Како овие консултации да се спроведат?
 - Нашата општина не била консултирана за новиот закон.
- (iii) Каков совет / насоки за спроведување на законодавството сте добиле?
 - Службен весник на Република Македонија.
 - Сите упатства и прирачници од МЖСПП наменети за општините.
- (iv) Кои податоци ги пријавува општината до министерството?
 - Општина Тетово дејствува во согласност со законодавството за животна средина. Според тоа општината е должна да дава мислења, годишниот извештај и други извештаи се доставуваат на барање на МЖСПП.
- (v) Како општината комуницира со Министерството?
 - Преку е-мејл и официјално пошта, како и на официјалните состаноци, работилници, семинари, обуки и др.
- (vi) Како општината комуницира со Министерството?
 - Општината комуницира на дневна, неделна и месечна основа со МЖСПП, во зависност од потребите.
- (vii) Еколошки проекти - Во кои проекти општината била активно вклучена?
 - Општина Тетово е активно вклучена во сите активности организирани од страна на МЖСПП, вклучувајќи:
Програмата за Акција Ден на дрвото, која се организира двапати годишно.
Меѓународниот ден на екологијата и други манифестации од областа на екологијата.
- (viii) Како може да се подобри интеракцијата помеѓу општината и министерството?
 - Интеракцијата секогаш може да се подобри, па дури и повеќе, бидејќи општина Тетово припаѓа на листата на најзагадени градови во државата и надвор од неа, таа треба да има посебен третман во процесот на интеракција. Дополнително, треба да се направи напор одобрените средства за реализација на проекти да се во насока на заштита на животната средина и подобрување на амбиентниот воздух во нашата општина.

2. Интеракција со Министерството за локална самоуправа

- (ix) Дали сте консултирани за новите закони?
 - Не
- (x) Каков совет / насоки за спроведување на законодавството сте добиле?
 - Службен весник на Република Македонија.
 - Сите упатства и прирачници на МЛС наменети за општините.
- (xi) Што известува општината до министерството?
 - Општина Тетово дејствува во согласност со законодавството за животна средина. Според тоа законодавство општината е должна да дава мислења, да доставува годишен извештај и други извештаи по барање на МЛС " .
- (xii) Како општина комуницира со Министерството?
 - Преку е-мејл и официјална пошта, како и на официјалните состаноци, работилници, семинари, обуки и сл. .
- (xiii) Колку често општината се среќава со Министерството?
 - Општината комуницира на дневна, неделна и месечна основа со МЛС, кога е потребно.
- (xiv) Инвестициски проекти - Во кои проекти општината е активно вклучена?

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

- Општината Тетово е активно вклучена во сите активности во организација на МЛС.

Како може да се подобри интеракцијата помеѓу општината и министерството?

- Интеракцијата секогаш може да се подобри. Пред се, комуникацијата треба да се спроведува во текот на одобрување на средства за реализација на проекти за животната средина и подобрување на амбиентниот воздух во нашата општина.

3. Интеракција со ЗЕЛС

(xv) Дали сте консултирани за новите закони преку ЗЕЛС?

- Не

(xvi) Какви совети / насоки за имплементација добивате преку ЗЕЛС?

- Службен весник на Република Македонија.
- Сите упатства и прирачници на МЛС наменети за општините.

(xvii) Што известува општината до ЗЕЛС?

- Општината Тетово дејствува во согласност со законодавството за животна средина. Според тоа законодавство општината е должна да дава мислења, годишниот извештај и други извештаи до ЗЕЛС по нивно барање.

(xviii) Како општината комуницира со ЗЕЛС?

- Општина Тетово дејствува во согласност со законодавството за животна средина. Според тоа законодавство општината е должна да дава мислења, годишен извештај и други извештаи до ЗЕЛС по нивно барање.

(xix) Колку често општината се среќава со ЗЕЛС?

- Општината комуницира на дневна, неделна и месечна основа со ЗЕЛС, кога е потребно.

(xx) Какви обуки вработените во општините добиваат преку ЗЕЛС?

- Ние сме вклучени во сите обуки во организација на ЗЕЛС.

(xxi) Како може да се подобри интеракцијата помеѓу општината и ЗЕЛС?

- Преку редовна комуникација.

4. Интеракција со Регионалниот центар

(xxii) Какви совети / насоки општината ги добиваат од Регионалниот центар?

- Општина Тетово е консултирана и комуницира преку редовни состаноци одржани во Регионалниот центар.

(xxiii) Што известува општината до Регионалниот центар?

- Општината Тетово дава информации по нивно барање.

(xxiv) Како општината комуницира со Регионалниот центар?

- Преку е-маил и други видови на комуникација.

(xxv) Колку често општината се среќава со Регионалниот центар?

- Кога е потребно.

(xxvi) Каква е интеракцијата помеѓу општината и Регионалниот центар во врска со регионалното управување со отпад?

- Врз основа на заедничката програма усвоена од страна на Регионалниот центар и општините.

(xxvii) Дали општината била вклучена во / добила помош од Регионалниот центар?

- До сега, општината им помогна на Регионалниот центар за успешно комплетирање на своите обврски.

(xxviii) Како може да се подобри интеракцијата меѓу Регионалниот центар и општината?

- Со одобрување на средствата потребни за ефикасно завршување на обврските на Регионалните центри кон општините.

5. Интеракција со ЈКП

(xxix) Колку често општината се среќава со ЈКП?

- Општината како единствен основач на ЈКП, одржува редовни средби и комуникација.

(xxx) Како општината комуницира со ЈКП?

- Се користат сите типови на комуникација.

(xxxi) Кои се прашања од заеднички интерес помеѓу општината и ЈКП?

- Сите прашања во врска со ЈКП.

6. Совети на речните сливови

(xxxii) Дали Општината е член?

(xxxiii) На кој РЦ?

(xxxiv) Колку често се среќава со РЦ?

(xxxv) Каква улога гледате на една општина во РЦ?

7. Соседните општини

- (i) Колку често општината се среќава со соседните општини?
- Имаме воспоставено редовна комуникација.
- (ii) Дали општината комуницира со соседните општини? ако е така, како?
- (iii) За кои прашања комуницирате?
- Прашањата за животната средина.
- (iv) Дали може да се подобри соработката и координацијата помеѓу општините? ако е така, како?
- Заедничка подготовка на заеднички проекти.

8. Елаборати

- (v) Колку елаборати годишно оценува општината?
- Општината разгледува околу 100 еколошки елаборати годишно.
- (vi) Колку носители на елаборати постојат во рамките на општината?
- Општината има одобрено 40 елаборати минатата година.
- (vii) Колку често општината комуницира со имателите на елаборати?
- Имателите на елаборатите имаат законска обврска да комуницираат со општините.
- (viii) Како општината спроведуваат (контрола) елаборати?
- Општината има законска обврска да ги контролира елаборатите редовно преку своите одделенија.
- (ix) Дали би можеле извршувањето да се подобри? ако е така, како?
- Преку редовно следење на законската регулатива.

9. Б-ИСКЗ дозволи

- (x) Колку Б-ИСКЗ дозволи апликации годишно се оценети од општината?
- Општината Тетово е подготвена за издавање на Б-ИСКЗ дозволи.
- (xi) Колку носители на Б-ИСКЗ дозволи има во општината?
- Постојат 2 носители на Б-ИСКЗ дозволи во рамките на Општина Тетово.
- (xii) Колку често општината комуницирате со сопствениците на Б-ИСКЗ дозволи?
- Интеракцијата се базира во согласност со закон.
- (xiii) Како општината спроведува Б-ИСКЗ дозволи?
- Извршувањето на Б-ИСКЗ дозволи се врши во согласност со закон.
- (xiv) Дали би можеле извршувањето да се подобри? ако е така, како?
- Конкретната имплементација на мерките кои произлегуваат од законската регулатива од страна на операторите на инсталацијата, како и редовна контрола од страна на јавноста и локалните инспекторати за животна средина.

10. НВО

- (xv) Дали општината се среќава со невладините организации?
- (xvi) Дали општината ги консултира невладините организации?
- (xvii) Дали може да се подобри интеракцијата со НВО? ако е така, како?
- (xviii)

11. Јавност

- (xix) Дали општината се среќава со јавноста?
- Да, службите на Општина Тетово имаат комуникација со јавноста на редовна основа.
- (xx) Дали општината ја вклучува јавноста во донесувањето на одлуки?
- Општината ја вклучува јавноста во процесот на донесување одлуки за прашања од нивен интерес.
- (xxi) Дали општината комуницира со јавноста?
- Да, општината има редовна комуникација со јавноста.
- (xxii) Дали може да се подобри интеракцијата со јавноста? ако е така, како?
- Со меѓусебна интеракција.

12. Дали општината има интеракција со медиумите ?

- (i) Весник?
- Редовна комуникација.
- (ii) Радио?
- Редовна комуникација .
- (iii) ТВ?

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

- Редовна комуникација.
(iv) Дали може да се подобри интеракцијата со медиумите? ако е така, како?
- Со меѓусебна интеракција.

13. Квалитет на воздух

Како треба да се управува со квалитетот на воздухот - Кои се засегнатите страни?

- Според официјалните податоци обезбедени од страна на МЖСПП, општина Тетово е најзагадениот град во Македонија. Поради недостаток на податоци изразени во проценти за извори на загадување, потребни се радикални мерки за усогласеност на законодавство.
- Затоа, постои потреба за одредени проекти за подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух.

14. Општо

Кој е главниот извор на финансирање на општината?

Дали општината има било какви други засегнати страни?

Дали може комуникацијата и координација да се подобри? ако е така, како?

Дали имате било каков коментар или забелешка на прашањата погоре?

Потполнет прашалник – Општина Ѓорче Петров

Датум: 20.03.2015

Лице Подготовка Прашалник: Срѓан Дурлевиќ

Лични Податоци за контакт: 070 397 042

Сите прашања се однесуваат на делот на животната средина на општината, **освен ако** прашањето на некој друг начин јасно.

1.Интеракција со МЖСПП

- (v) Дали сте консултирани за новите закони?
 - Да.
- (vi) Како овие консултации да се спроведат?
 - Преку ЗЕЛС, преку е-мејл и официјални пошта.
- (vii) Каков совет / насоки за спроведување на законодавството сте добиле?
 - Не ни се дадени насоки.
- (viii) Кои податоци ги пријавува општината до министерството?
- (ix) Како општината комуницира со Министерството?
- (x) Колку често општината се среќава со Министерството?
 - На обуки и работилници.
- (xi) Еколошки проекти - Во кои проекти општината била активно вклучена?
- (xii) Како може да се подобри интеракцијата помеѓу општината и министерството?
 - Со воведување на редовни протоколи за комуникација и почести контакти.

2.Интеракција со Министерството за локална самоуправа

- (i) Дали сте консултирани за новите закони?
 - Да.
- (ii) Каков совет / насоки за спроведување на законодавството сте добиле?
- (iii) Што известува општината до министерството?
- (iv) Како општина комуницира со Министерството?
 - Преку е-мејл и официјални пошта.
- (v) Колку често општината се среќава со Министерството?
 - Кога е потребно.
- (vi) Инвестициски проекти - Во кои проекти општината е активно вклучена?
- (vii) Како може да се подобри интеракцијата помеѓу општината и министерството?
 - со воведување на редовен протокол за комуникација и почести контакти.

3.Интеракција со ЗЕЛС

- (i) Дали сте консултирани за новите закони преку ЗЕЛС?
 - Да
- (ii) Какви совети / насоки за имплементација добивате преку ЗЕЛС?
- (iii) Што известува општината до ЗЕЛС?
- (iv) Како општината комуницира со ЗЕЛС?
 - Преку е-мејл и официјални пошта.
- (v) Колку често општината се среќава со ЗЕЛС?
 - Многу често на состаноци и работилници.
- (vi) Какви обуки вработените во општините добиваат преку ЗЕЛС?
 - За локален развој, за искористување на проекти финансирани од ЕУ програми и сл. .
- (vii) Како може да се подобри интеракцијата помеѓу општината и ЗЕЛС?
 - Почести контакти, повеќе работилници.

4.Интеракција со Регионалниот центар

- (viii) Какви совети / насоки општината ги добиваат од Регионалниот центар?
 - Соработка со Скопскиот плански регион.
- (ix) Што известува општината до Регионалниот центар?
- (x) Како општината комуницира со Регионалниот центар?
 - Преку е-маил и официјална пошта.
- (xi) Колку често општината се среќава со Регионалниот центар?

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

- На обуки, работилници, учество во заеднички проекти на Скопскиот плански регион.
- (xii) Каква е интеракцијата помеѓу општината и Регионалниот центар во врска со регионалното управување со отпад?
 - Нашите надлежности се пренесени на Јавното комунално претпријатие.
- (xiii) Дали општината била вклучена во / добила помош од Регионалниот центар?
 - Ние сме вклучени.
- (xiv) Како може да се подобри интеракцијата меѓу Регионалниот центар и општината?
 - Со воведување на редовен протокол за комуникација и почести контакти.

5. Интеракција со ЈКП

- (xv) Колку често општината се среќава со ЈКП?
 - Кога е потребно.
- (xvi) Како општината комуницира со ЈКП?
 - Преку е-мејл и официјална пошта
- (xvii) Кои се прашања од заеднички интерес помеѓу општината и ЈКП?

6. Совети на речните сливови

- (xviii) Дали Општината е член?
 - Да.
- (xix) На кој РС?
 - Вардар, Лепенец.
- (xx) Колку често се среќава со РС?
- (xxi) Каква улога гледате на една општина во РС?
 - Чистење на речните корита.

7. Соседните општини

- (xxii) Колку често општината се среќава со соседните општини?
 - Многу често.
- (xxiii) Дали општината комуницира со соседните општини? ако е така, како?
 - Преку е-мејл и официјална пошта, на состаноци.
- (xxiv) За кои прашања комуницирате?
 - Подобрување на соработката меѓу општините за доброто на граѓаните.
- (xxv) Дали може да се подобри соработката и координацијата помеѓу општините? ако е така, како?
 - Почести средби.

8. Елаборати

- (xxvi) Колку елаборати годишно оценува општината?
 - Општината оценува 10-15 елаборати годишно.
- (xxvii) Колку носители на елаборати постојат во рамките на општината?
 - Почнувајќи од 2014 година до 20.03.2015 општината одобри 11 елаборати.
- (xxviii) Колку често општината комуницира со имателите на елаборати?
 - Многу често.
- (xxix) Како општината спроведува (контрола) елаборати?
 - Редовни инспекции на терен и инспекции на извештаите на граѓаните, како и следење на усогласеноста на мерките пропишани во елаборати.
- (xxx) Дали би можеле извршувањето да се подобри? ако е така, како?

9. Б-ИСКЗ дозволи

- (xxxi) Колку Б-ИСКЗ дозволи апликации годишно се оценети од општината?
 - Б-ИСКЗ дозволите се во надлежност на Град Скопје.
- (xxxii) Колку носители на Б-ИСКЗ дозволи има во општината?
 - Нема евиденција за периодот 2014-2015 година .
- (xxxiii) Колку често општината комуницира со сопствениците на Б-ИСКЗ дозволи?
 - /
- (xxxiv) Како општината спроведува Б-ИСКЗ дозволи?
 - /

- (xxxv) Дали би можеле извршувањето да се подобри? ако е така, како?
- /

10. НВО

- (xxxvi) Дали општината се среќава со невладините организации?
- Да.
(xxxvii) Дали општината ги консултира невладините организации?
- Да.
(xxxviii) Дали може да се подобри интеракцијата со НВО? ако е така, како?

11. Јавност

- (xxxix) Дали општината се среќава со јавноста?
- Да.
(xl) Дали општината ја вклучува јавноста во донесувањето на одлуки?
- Да.
(xli) Дали општината комуницира со јавноста?
- Да.
(xlii) Дали може да се подобри интеракцијата со јавноста? ако е така, како?
- Почеста комуникација.

12. Дали општината има интеракција со медиумите

- (xlili) Весник?
- Да.
(xliv) Радио?
- Да.
(xlv) ТВ?
- Да.
(xlvi) Дали може да се подобри интеракцијата со медиумите? ако може, како?
- /

13 Квалитет на воздух

Како треба да се управува со квалитетот на воздухот - Кои се засегнатите страни?

14. Општо

Кој е главниот извор на финансирање на општината?

Самофинансирање (даноци, комунални такси, финансирање)

Дали општината има било какви други засегнати страни?

Дали може комуникацијата и координација да се подобри? ако е така, како?

Дали имате било каков коментар или забелешка на прашањата погоре?

Потполнет прашалник – Центар за развој на полошкиот плански регион / ППР Полог

Датум: 18.04.2015

Лице кое го подготви прашалникот: Шефик Зендели

Лични контакт детали: 076 233 676

Сите прашања се однесуваат на делот на животната средина на општината, **освен ако** прашањето на некој друг начин не е објаснето.

1. Интеракција со МЛС

(i) Каква интеракција постои меѓу Регионалниот центар и МЛС?

- Одлична.

(ii) Кои се главните области на интеракција?

- Финансиска поддршка за тековната работа на ПР Полог, финансиска поддршка за реализација на проекти преку МЛС / БРР, правна помош на ПР Полог, доставување на месечни извештаи до МЛС итн.

(iii) Како Регионалниот центар комуницира со МЛС?

- Регионалниот центар комуницира со МЛС .

(iv) Колку често Регионалниот центар се среќава со МЛС?

- Најмалку 2-3 пати годишно.

2. Интеракција со МЖСПП

(v) Каква интеракција постои меѓу Регионалниот центар и МЖСПП?

Добра.

(vi) Кои се главните области на интеракција?

Поддршка за реализација на проектот за регионална депонија.

(vii) Колку често Регионалниот центар комуницира со МЖСПП?

Кога е потребно.

(viii) Колку често Регионалниот центар се сретне со МЖСПП?

Еднаш до два пати годишно.

3. Интеракција со ЗЕЛС

Каква интеракција, доколку ја има, Регионалниот центар со ЗЕЛС?

/

Кои се главните области на интеракција?

/

4. Интеракција со општините

(i) Колку општини има во регионот?

- 9.

(ii) Која е природата на интеракцијата помеѓу Регионалниот центар и на општините?

- Центарот за развој на Полошкиот плански регион ги врши следниве активности:

- Подготовка на нацрт-програмата за развој на Полошкиот плански регион;
- Подготовка на предлог Акционен план за спроведување на Програмата за развој на планскиот регион Полог;
- Подготовка на предлог проекти за развој на ППР;
- координација на активностите поврзани со спроведувањето на Програмата за развој на планскиот регион Полог;
- Изработка на годишни извештаи за спроведувањето на Полошкиот плански документ (програма) за развој на регионот, обезбедување на информации за заинтересираните страни во текот на спроведувањето на програмата;
- Обезбедување на стручна и техничка поддршка на сите ЕЛС во Полошкиот плански регион во текот на спроведувањето на програмата за развој на регионот;
- Поттикнување на меѓу-општинска соработка во рамките на развој на планскиот регион;

ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНДАВСТВОТО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА НА ЛОКАЛНО НИВО

- Промоција на можностите за развој на регионот и;
 - Врши стручни, технички-административните работи за потребите на Советот за развој на Полошкиот плански регион.
 - Советот за развој на планскиот регион Полог спроведува следните активности:
 - Организација, координација и евалуација на активностите кои треба да се извршат;
 - Одобрување на програмата за планирање на развој на регионот;
 - Одобрување на акцискиот план за спроведување на годишната програма за регионален развој.
- (i) Колку често Регионалниот центар се среќава со секоја општина? Дали се тие во општината или во Регионалниот центар?
- ПР Полог се среќава со општините еднаш или двапати, а кога станува збор за редовни средби со ПР Полог и Регионалниот совет - тие се состануваат три до четири пати годишно.
- (ii) Како комуницира Регионалниот центар со општините?
- Главна, преку одделенијата за локален економски развој и директно преку градоначалниците.
- (iii) Како известуваат?
- Природата на таа комуникација е многу широка: проекти (контакти, анекси), обуки, програми, активности за промоција и други потреби на ППР Полог.

5. Новото законодавство

Дали МЛС или МЖСПП се консултира со Регионалниот центар за новите закони?

- /

Како се спроведува таквите консултации?

/

6. Проекти

Регионалниот центар е вклучен во развој на проекти, како проектите се селектираат?

- Изборот на проекти кои ќе се развиваат во првата фаза се прави преку приоритизација од страна на Регионалниот совет. Останатите фази се спроведуваат / избрани од страна на рамномерен регионален развој.

Кои тела се консултирани при изборот на проекти?

- Регионалниот совет, регионални и општински програми за развој и критериумите поставени од страна на МЛС / БРД.

Треба ли еколошките проекти бидат приоритет? Ако е така, од кого?

- Да, од МЛС и Министерството за економија.

7. Управување со отпад

(i) Регионалните центри се одговорни за управување со отпад, кои се главните предности и недостатоци на овој пристап?

- Главната предност е дефинирање на локација за депонирање на отпад, чиста животна средина, вработувањата како резултат на инвестиции поврзани со ова прашање, итн. Ние не сме свесни за какви било недостатоци.

(ii) Треба секој регион да има ЈКП, ако е така,каков може / треба да биде односот помеѓу Регионалниот центар и ЈКП?

- Да, секоја општина / регион треба да има ЈКП. Соработката треба да биде фокусирана на размена на информации, учество на работната сила итн.

(iii) Која е улогата на општините во однос на регионалното управување со отпад?

- /

(iv) Во случај да се прошири регионалниот пристап и во други области на управување со животната средина? Ако е така во кои области?

- /

8.Интеракција со ЈКП

а. Има ли Регионалниот центар директна интеракција со ЈКП? Ако е така, како?

- Да

(v) Дали може на некој начин таквата интеракција да се подобри? Ако е така, како?

- Изградбата на регионалната депонија ќе ја зголеми интеракцијата со ЈКП во многу насоки, од спроведувањето на проекти до размена на информации.

9.Совети на речните сливови

(i) Има ли Регионалниот центар било каква интеракција со Советот на речните сливови?

- /

(ii) Дали може таквата интеракција да се зајакне? Ако е може, како?

- /

(iii) Треба ли Советот на речните сливови да се грижи за развојот на водоснабдувањето / проекти за отпадни води во сливното подрачје?

- /

10.Општо

Дали имате било каков коментар или забелешка на прашањата погоре?

¹ консолидираната верзија на 2015/05/04 (Службен весник на РМ бр.67 / 04, 92/07, 35/10, 47/11, 59/12. 163/13 и 10/15)

